

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Cc: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Concepttekst uitnodiging
Datum: donderdag 6 april 2017 16:13:14

Of en wanneer de tweede bijeenkomst zal zijn, bepalen we op 18 april met de groep. Daarover staat dus niets in de uitnodiging. De uitnodiging gaat zo de deur uit.

Verzonden met BlackBerry Work (www.blackberry.com)

Van: [redacted] - DGMI <[redacted]@miniem.nl>
Datum: woensdag 05 apr. 2017 10:37 AM
Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@miniem.nl>; [redacted] - DGMI <[redacted]@miniem.nl>; [redacted] - DP <[redacted]@miniem.nl>
DP: [redacted] - DP <[redacted]@miniem.nl>
Kopie: [redacted] - DP <[redacted]@miniem.nl>
Onderwerp: RE: Concepttekst uitnodiging

Ha, met dank voor het meedenken en de verhelderende toelichting gisteren. Eens met de opmerkingen van [redacted] (ook in de agenda staat wel 3 maal het woord proces. Een vraag: is er al een indicatie te geven wanneer de 2e bijeenkomst zal zijn..voor of na de zomer ? Of maakt dat voor deze uitnodiging niets uit? Gtt [redacted]

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: dinsdag 4 april 2017 22:54
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Concepttekst uitnodiging

Ha [redacted] e.a.,
 In de bijlage vind je mijn opmerkingen op de tekst. Morgen overdag ben ik vrijwel niet bereikbaar, evt. wel via Whatsapp. Donderdag wel weer.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP
Verzonden: dinsdag 4 april 2017 16:23
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: Concepttekst uitnodiging

Ha allen,

Zoals afgesproken mail ik jullie de uitnodigingstekst in concept. Willen jullie er naar kijken en eventuele opmerkingen naar mij mailen?

Ik heb [redacted] gevraagd of zij een aflinea kan aanleveren over het proces tot nu toe en gevraagd welke verwachtingen er volgens haar gewekt zijn bij het platform.

Specifieke aandacht voor de rol van IenM en het managen van de verwachtingen.

Graag uiterlijk morgen 12.00 uur reageren, zodat we daarna nog een ronde via de mail kunnen doen. Donderdag gaat de uitnodiging uit.

Groet,

12/15/2014

1. 12/15/2014

2. 12/15/2014

3. 12/15/2014

Van: [redacted] - DSM
Aan: [redacted]
Onderwerp: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april
Datum: donderdag 6 april 2017 18:11:51

Uitnodiging OIM

Houtrook & Gezondheid

Beste [redacted]

Hierbij nodig ik u, als lid van het Platform Houtrook & Gezondheid, namens [redacted] van harte uit voor het overleg op 18 april in het kader van het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM).

Aanleiding

In een e-mail van 20 december 2016 bent u door de secretaris van het platform geïnformeerd over wat het OIM is en dat het OIM, onder leiding van onafhankelijk voorzitter [redacted] de leden van het platform gaat begeleiden bij fase 2 waarin de mogelijke oplossingen worden afgewogen.

Eerste OIM bijeenkomst

Voorbereidende gesprekken met het RIVM geven aanleiding om met elkaar terug te kijken op fase 1 en daarna te bepalen wat de vervolgstappen kunnen zijn in fase 2 en welk tijdspad daarbij hoort.

Omdat het platform al enige tijd niet in complete samenstelling bijeen is geweest, sommige leden elkaar beter kennen dan anderen, én er veel is gebeurd de afgelopen maanden, willen we in de bijeenkomst van 18 april graag bijzondere aandacht schenken aan nadere kennismaking. De door u ingevulde tabel zullen we de 18e nog niet inhoudelijk bespreken, daarvoor volgt een tweede bijeenkomst.

Programma

Het programma van die ochtend ziet er als volgt uit:

- 1 Opening & welkom
 - Rol OIM
- 2 Kennismaken
- 3 Terugblik op proces fase 1
 - Hoe heeft iedereen het proces tot nu toe ervaren?
- 4 Vervolgproces fase 2
 - Hoe komen we tot een afweging en een gezamenlijk voorstel? (stappen en tijdspad)
 - Zijn alle belangen vertegenwoordigd aan tafel?
 - Hoe ziet het eindproduct eruit?
 - Wat kan iedereen bijdragen?
- 5 Conclusies & afspraken
- 6 Sluiting

Praktisch

Het overleg is van 10.00 tot 13.00 uur (inloop vanaf 09.45 uur) en vindt plaats in Jaarbeurs Meetup in Utrecht, vlak naast Utrecht centraal station en dus goed bereikbaar per openbaar vervoer. Na afloop is er een lunch en de gelegenheid om na te praten. Ik verneem graag van u of u van de lunch gebruik wilt maken en of u

dieetwensen heeft (zie hieronder hoe u dit kunt doen). Indien ik geen bevestiging krijg, ga ik ervan uit dat u niet mee-eet.

Aanmelden en communicatie

Het OIM heeft een online samenwerkingsruimte www.overlegienm.nl. Indien u nog geen account had, is deze voor u aangemaakt. U heeft hier gisteren bericht van ontvangen.

De communicatie verloopt vanaf nu, gedurende fase 2, via het OIM. Aanmelden kan via onderstaande link door aan te geven dat u aanwezig bent.

[Klik hier om u aan te melden voor het OIM overleg van 18 april](#)

Via een reactie op deze pagina kunt u tevens aangeven of u gebruik wilt maken van een lunch en of dieetwensen heeft.

Ik hoop u allen te treffen op de 18e.

Hartelijke groet, mede namens [REDACTED]

[REDACTED]
Secretaris OIM

WWW.OVERLEGIENM.NL | VOOR MEER INFORMATIE

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGMI
Onderwerp: RE: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april
Datum: maandag 10 april 2017 09:24:57

Let op: inloop vanaf 9.45, 10.00 uur starten

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: vrijdag 7 april 2017 15:25
Aan: [redacted]
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: FW: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april

Ha [redacted]
Zou jij het agendaverzoek willen aanpassen naar 10-13 uur en ook de locatie erbij willen vermelden? Dank alvast!

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:messages@mett.nl]
Verzonden: donderdag 6 april 2017 18:11
Aan: [redacted] - DGMI
Onderwerp: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april

Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid

Beste [redacted]

Hierbij nodig ik u, als lid van het Platform Houtrook & Gezondheid, namens [redacted] van harte uit voor het overleg op 18 april in het kader van het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM).

Aanleiding
In een e-mail van 20 december 2016 bent u door de secretaris van het platform geïnformeerd over wat het OIM is en dat het OIM, onder leiding van onafhankelijk voorzitter [redacted] de leden van het platform gaat begeleiden bij fase 2 waarin de mogelijke oplossingen worden afgewogen.

Eerste OIM bijeenkomst
Voorbereidende gesprekken met het RIVM geven aanleiding om met elkaar terug te kijken op fase 1 en daarna te bepalen wat de vervolgstappen kunnen zijn in fase 2 en welk tijdpad daarbij hoort.

Omdat het platform al enige tijd niet in complete samenstelling bijeen is geweest, sommige leden elkaar beter kennen dan anderen, én er veel is gebeurd de afgelopen maanden, willen we in de bijeenkomst van 18 april graag bijzondere aandacht schenken aan nadere kennismaking. De door u ingevulde tabel zullen we de 18e nog niet inhoudelijk bespreken, daarvoor volgt een tweede bijeenkomst.

Programma

Het programma van die ochtend ziet er als volgt uit:

- 1 Opening & welkom
 - Rol OIM
- 2 Kennismaken
- 3 Terugblik op proces fase 1
 - Hoe heeft iedereen het proces tot nu toe ervaren?
- 4 Vervolgproces fase 2
 - Hoe komen we tot een afweging en een gezamenlijk voorstel? (stappen en tijdspad)
 - Zijn alle belangen vertegenwoordigd aan tafel?
 - Hoe ziet het eindproduct eruit?
 - Wat kan iedereen bijdragen?
- 5 Conclusies & afspraken
- 6 Sluiting

Praktisch

Het overleg is van 10.00 tot 13.00 uur (inloop vanaf 09.45 uur) en vindt plaats in Jaarbeurs Meetup in Utrecht, vlak naast Utrecht centraal station en dus goed bereikbaar per openbaar vervoer.

Na afloop is er een lunch en de gelegenheid om na te praten. Ik verneem graag van u of u van de lunch gebruik wilt maken en of u dieetwensen heeft (zie hieronder hoe u dit kunt doen). Indien ik geen bevestiging krijg, ga ik ervan uit dat u niet mee-eet.

Aanmelden en communicatie

Het OIM heeft een online samenwerkingsruimte www.overlegienm.nl. Indien u nog geen account had, is deze voor u aangemaakt. U heeft hier gisteren bericht van ontvangen.

De communicatie verloopt vanaf nu, gedurende fase 2, via het OIM.

Aanmelden kan via onderstaande link door aan te geven dat u aanwezig bent.

[Klik hier om u aan te melden voor het OIM-overleg van 18 april](#)

Via een reactie op deze pagina kunt u tevens aangeven of u gebruik wilt maken van een lunch en of dieetwensen heeft.

Ik hoop u allen te treffen op de 18e.

Hartelijke groet, mede namens [REDACTED]

[REDACTED]
Secretaris OIM

[WWW.OVERLEGIENM.NL](http://www.overlegienm.nl) | VOOR MEER INFORMATIE

Van: [REDACTED] - DGMI
Aan: [REDACTED] - DGMI
Onderwerp: RE: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april
Datum: maandag 10 april 2017 15:46:52

Hoi [REDACTED]
Fijn dat [REDACTED] ook aanwezig is! Ik ga even checken hoe het met jouw account zit, want heb wel gevraagd of er 1 voor je aangemaakt kon worden. Voor [REDACTED] laat ik er ook 1 maken. Jullie ontvangen dat in een separate mail van het OIM je inloggegevens.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED] - DGMI
Verzonden: maandag 10 april 2017 15:43
Aan: [REDACTED] - DP
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april

Hoi [REDACTED]
Vanuit de Rijksoverheid zullen [REDACTED] (BZK) en ik aanwezig zijn (zie cc). Kun jij ons (laten) aanmelden? Ik heb geen inloggegevens.

Groeten,
[REDACTED]

Van: [REDACTED] [mailto:messages@mett.nl]
Verzonden: donderdag 6 april 2017 18:11
Aan: [REDACTED] - DGMI <[REDACTED]@minienm.nl>
Onderwerp: Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid op 18 april

Uitnodiging OIM Houtrook & Gezondheid

Beste [REDACTED]

Hierbij nodig ik u, als lid van het Platform Houtrook & Gezondheid, namens [REDACTED] van harte uit voor het overleg op 18 april in het kader van het Overlegorgaan Infrastructuur en Milieu (OIM).

Aanleiding

In een e-mail van 20 december 2016 bent u door de secretaris van het platform geïnformeerd over wat het OIM is en dat het OIM, onder leiding van onafhankelijk voorzitter [REDACTED] de leden van het platform gaat begeleiden bij fase 2 waarin de mogelijke oplossingen worden afgewogen.

Eerste OIM bijeenkomst
Voorbereidende gesprekken met het RIVM geven aanleiding om met

elkaar terug te kijken op fase 1 en daarna te bepalen wat de vervolgstappen kunnen zijn in fase 2 en welk tijdspad daarbij hoort.

Omdat het platform al enige tijd niet in complete samenstelling bijeen is geweest, sommige leden elkaar beter kennen dan anderen, én er veel is gebeurd de afgelopen maanden, willen we in de bijeenkomst van 18 april graag bijzondere aandacht schenken aan nadere kennismaking. De door u ingevulde tabel zullen we de 18e nog niet inhoudelijk bespreken, daarvoor volgt een tweede bijeenkomst.

Programma

Het programma van die ochtend ziet er als volgt uit:

- 1 Opening & welkom
 - Rol OIM
- 2 Kennismaken
- 3 Terugblik op proces fase 1
 - Hoe heeft iedereen het proces tot nu toe ervaren?
- 4 Vervolgproces fase 2
 - Hoe komen we tot een afweging en een gezamenlijk voorstel? (stappen en tijdspad)
 - Zijn alle belangen vertegenwoordigd aan tafel?
 - Hoe ziet het eindproduct eruit?
 - Wat kan iedereen bijdragen?
- 5 Conclusies & afspraken
- 6 Sluiting

Praktisch

Het overleg is van 10.00 tot 13.00 uur (inloop vanaf 09.45 uur) en vindt plaats in Jaarbeurs Meetup in Utrecht, vlak naast Utrecht centraal station en dus goed bereikbaar per openbaar vervoer.

Na afloop is er een lunch en de gelegenheid om na te praten. Ik verneem graag van u of u van de lunch gebruik wilt maken en of u dieetwensen heeft (zie hieronder hoe u dit kunt doen). Indien ik geen bevestiging krijg, ga ik ervan uit dat u niet mee-eet.

Aanmelden en communicatie

Het OIM heeft een online samenwerkingsruimte www.overlegiem.nl. Indien u nog geen account had, is deze voor u aangemaakt. U heeft hier gisteren bericht van ontvangen. De communicatie verloopt vanaf nu, gedurende fase 2, via het OIM. Aanmelden kan via onderstaande link door aan te geven dat u aanwezig bent.

Klik hier om u aan te melden voor het OIM overleg van 18 april
Via een reactie op deze pagina kunt u tevens aangeven of u gebruik wilt maken van een lunch en of dieetwensen heeft.

Ik hoop u allen te treffen op de 18e.

Hartelijke groet, mede namens [REDACTED]

[REDACTED]
Secretaris OIM

WWW.OVERLEGIEM.NL | VOOR MEER INFORMATIE

Van: [redacted]
Aan: [redacted] DSMI
Onderwerp: Vraag mbt rollen
Datum: maandag 10 april 2017 16:51:25

Ha [redacted]

Heb je een goede vakantie gehad? [redacted]
[redacted] En hoe zie jij dat voor je in relatie tot
de rol van algemeen secretaris ?

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Wetenschappelijk medewerker Medische Milieukunde, Epidemioloog
RIVM, Centrum Gezondheid en Milieu [redacted]
Postbus 1
3720 BA Bilthoven
T: [redacted] (ma, di, wo, do)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht
abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het
RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's
verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message
was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no
liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

206

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - BSK
Onderwerp: FW: Stukken houtrook
Datum: maandag 22 mei 2017 14:11:55
Bijlagen: Voorzitteragenda_OIM Houtrook Gezondheid_18.april.rev.JD1.fc.docx
Overlegnotitie_OIM Houtrook en Gezondheid_20170418_rev.JD1.fc.docx

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 15:58
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Stukken houtrook

Hi [redacted] en [redacted]

Mooie opzet, complimenten. Goed gelukt om uit de eerdere worsteling te komen ;-).
Fijn ook de feedback van [redacted]

Paar puntjes, die ik zelf al via tekstvoorstellen heb gepoogd plek te geven:

-belangrijk dat [redacted] een lijst met deelnemers/stakholders (namen + organisatie) heeft. Nu een voorlopige, tegen tijd van bijeenkomst een definitieve.

[redacted]

-bepalen hoeveel tijd elk agendaonderdeel naar inschatting kost en dit in agenda opnemen -opening en welkom:
Na intro OIM ook rol van het OIM bij het voorliggende vraagstuk/proces benoemen/expliciteren.

[redacted]

-terugblik

Belangrijk dat dit echt grote vellen/flappen zijn (geen a4'tjes), en dat iedereen vrij kan stickeren.

-vervolgproces:

Die eerste vragen zijn erg open. Ik zou dat meer als toelichting/opening schetsen, maar niet als te beantwoorden vragen. Wij moeten deelnemers wat meer meenemen in het ontwerp, dan te vragen hoe het ontwerpproces eruit moet zien... Dus gewoon terugwerken vanuit eindproduct lijkt me prima (=een work breakdown structure, wbs uit project/progrmtg.) Pas als laatste/separate vraag rol van platform daarin/daarbij.

-Gisteren hebben we in mt bepaald dat we altijd notulisten inhuren, neemt secretarissen werk uit handen en verhoogt snelheid. Weet niet of jullie dat hier al gedaan hebben, maar ik denk: ik breng het even onder jullie aandacht.

Groet,
[redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 12:58
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Stukken houtrook

[redacted]
Hierbij retour met wat tekstsuggesties, ik heb vooral geprobeerd om de instructies en spreekpunten voor [redacted] strakker te zetten. Tevens zaten er was 'ondiplomaticke' stukjes in die heb ik aangepast. Als je vragen hebt kun je me bellen, of kunnen we morgenochtend misschien even de koppen bij elkaar steken.

Groet
[redacted]

Voorzitteragenda OIM Houtrook & Gezondheid 18 april

Praktisch

Tijd: 9.00 - 9.45 voorbereiding met RIVM en IenM, 10.00 start bijeenkomst, 13.00 einde gevolgd door lunch.

Locatie: Jaarbeurs Meetup, Jaarbeursplein 6A in Utrecht.

Documenten ter voorbereiding:

-overlegnotitie en

-voorzittersagenda inclusief bijlagen.

-deelnemerslijst

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Introductie: hoe zat het ook weer?

Achtergrond

Ongeveer 10% van de Nederlandse huishoudens bezit een met hout gestookte installatie. Het stoken van hout kan voor omwonenden overlast opleveren in de

vorm van geurhinder, gezondheidsklachten en roetneerslag. Het stoken van hout door particulieren geeft niet altijd overlast, maar in sommige gevallen is er wel sprake van ernstigere stookoverlast. In het algemeen geldt dat hoe meer luchtverontreiniging (o.a. fijnstof en PAK) er in een bepaald gebied is, hoe meer gezondheidschade er kan optreden. Op basis van de huidige inzichten blijft het vanuit gezondheidskundig oogpunt raadzaam om emissies van verbranding, van welke bron dan ook, te beperken.

Platform Houtrook & Gezondheid

Het Platform Houtrook en Gezondheid (www.platformhoutrook.nl) is samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van partijen uit het veld van [kennisinstituten/onderzoek](http://www.kennisinstituut.nl/onderzoek), maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid. Het platform brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld om overlast of gezondheidsschade als gevolg van het stoken van hout door particulieren, te voorkomen dan wel te verminderen.

Kennis & onderzoek: RIVM, Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), MilieuCentraal

Maatschappelijke organisaties: Longfonds, Stichting Houtrook Vrij

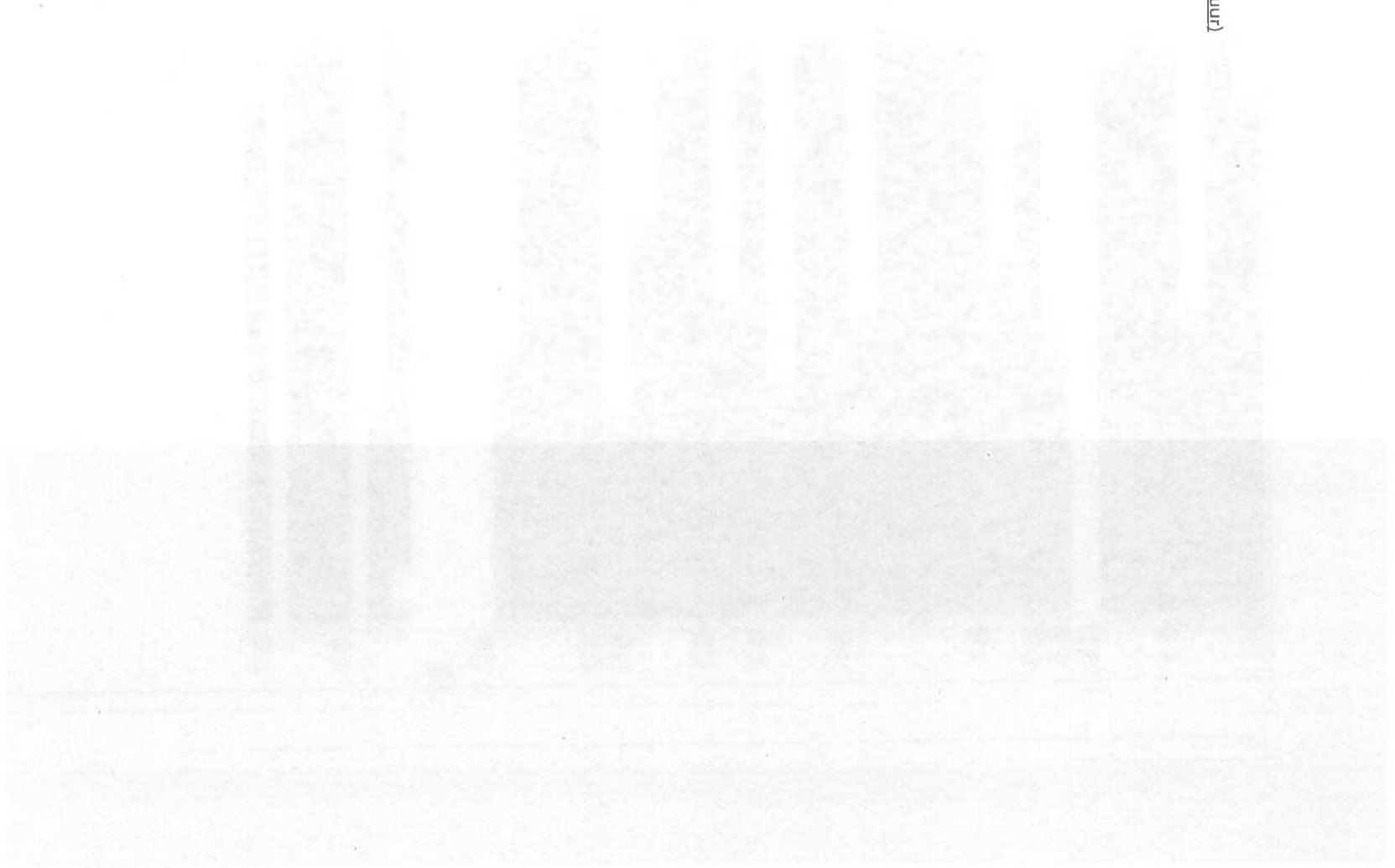
Ondernemers & adviesbureaus: Nederlandse Haarden- en Kachelbranche, Algemene Schoorsteenvegers Patroonsbond, Habitat Advocaten & Juristen, Concept, Buro Blauw

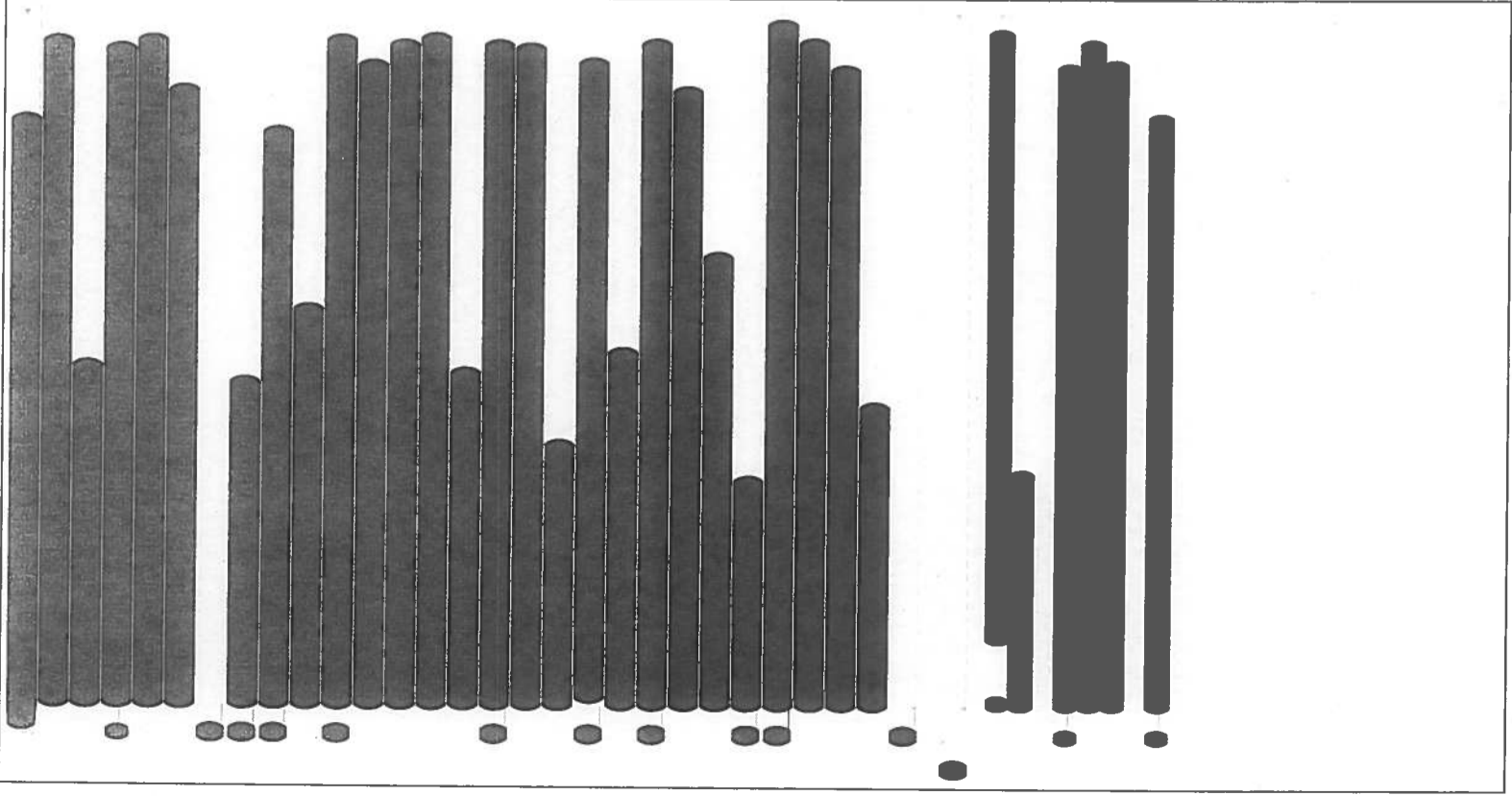
Overheid: Gemeenten (Amersfoort, Utrecht, Groningen, en Nijmegen), VNG, GGD GHOR Nederland, GGD's (Amsterdam, Hollands Noorden, IJsselland, en Gelderland-Midden), Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid, ministerie van TenM en Infomil

[Redacted text block]

Agenda

1. Opening & welkom (10.00 uur)

Met opmaak: Lettertype: 12 pt

Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg

Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 10 pt

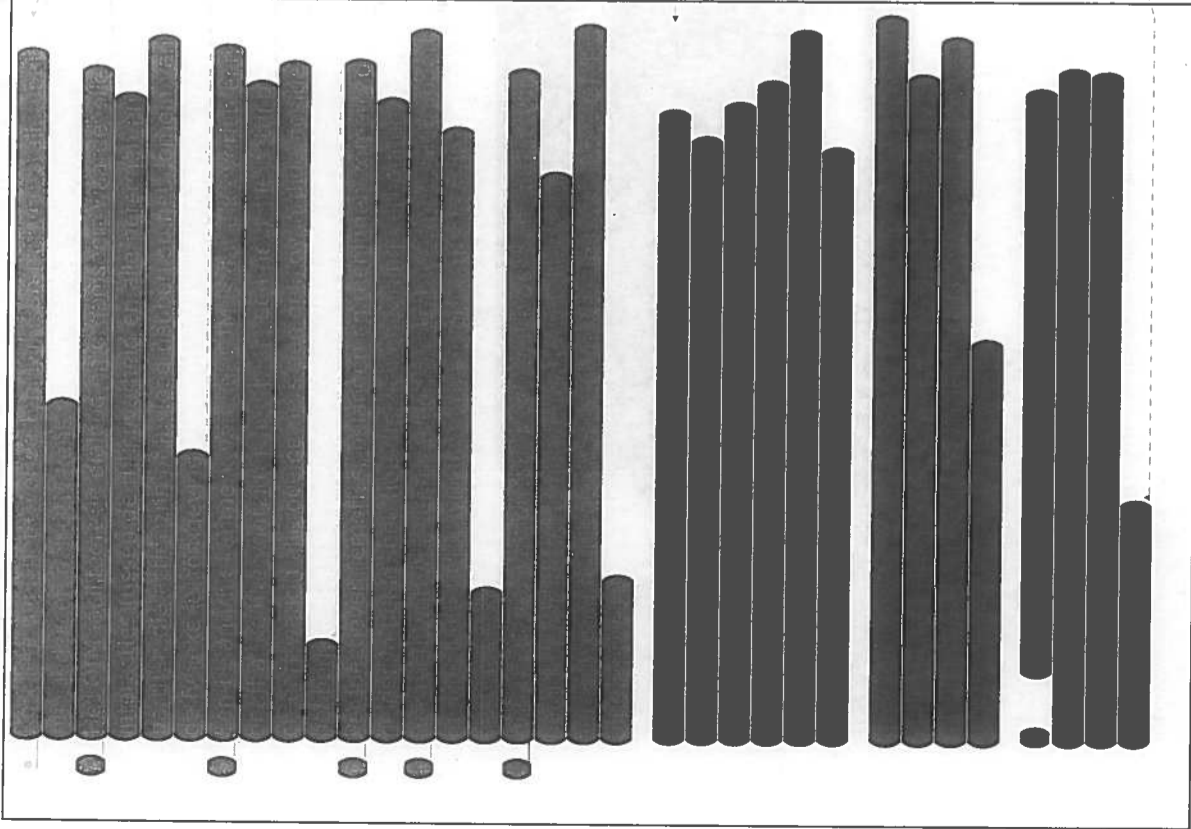
Met opmaak: Standaard, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Inspringing: Links: 1,27 cm, Geen opsommingstekens of nummering

[REDACTED]

[REDACTED]

Met opmaak: Lettertype: 12 pt
Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg
Met opmaak: Lettertype: Verdana, 12 pt, Niet Vet

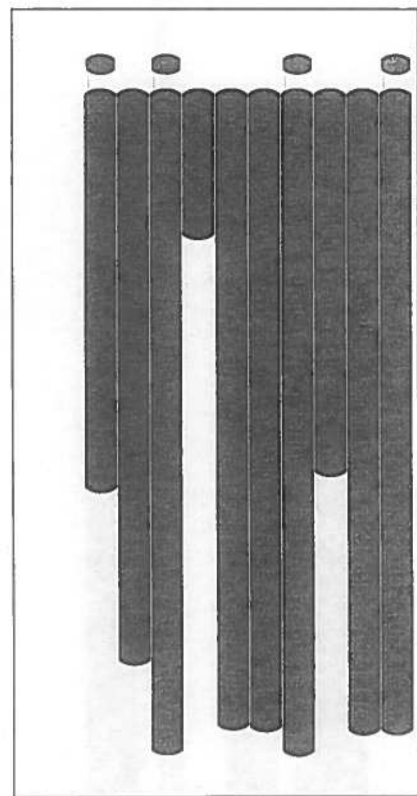
Met opmaak: Lettertype: Verdana, 12 pt

Met opmaak: Lettertype: 12 pt
Met opmaak: Lettertype: Verdana, 12 pt
Met opmaak: Lettertype: 12 pt
Met opmaak: Lettertype: Verdana, 12 pt
Met opmaak: Lettertype: 12 pt
Met opmaak: Lettertype: Verdana, 12 pt
Met opmaak: Lettertype: Verdana
Met opmaak: Lettertype: 12 pt, Tekstkleur: Auto
Met opmaak: Lettertype: 12 pt
Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Standaard, Inspringing: Links: 1,27 cm,
Regelafstand: Meerdere 1,15 rg, Geen opsommingstekens of
nummering

Met opmaak: Lettertype: Verdana

2. Kennismaken

Met opmaak: Lettertype: Verdana
Met opmaak: Lijstlijna, Regelstand: Meerdere 1,15 rp.
Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm
+ Inspringen op: 1,27 cm

•

3

[Redacted text]

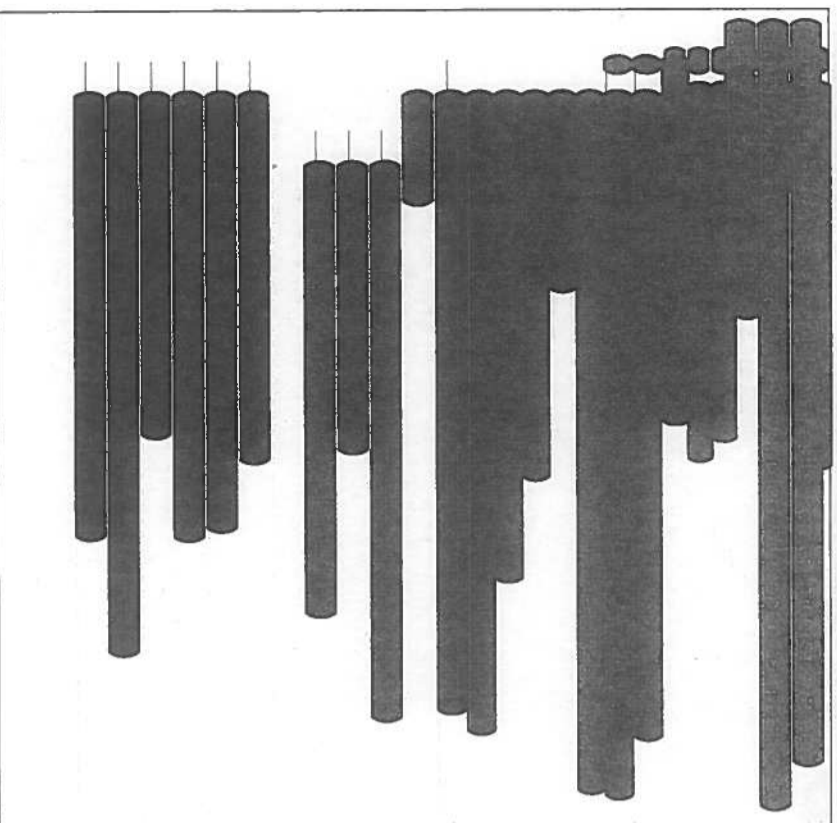
[Redacted text]

[Redacted text]

Met opmerkingen

4. Vervolgproces fase 2 (4) + doorkijkje fase 31

Met opmaak: Met opsommingstekens + Niveau: 1 +
Uitgevlind op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm

Met opmaak: Standaard, Geen marge toevoegen tussen
alinea's met dezelfde stijl, Regelafstand: Meerdere 1,15 rg,
Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Lettertype: Verdana, 10 pt

Met opmaak: Standaard, Geen opsommingstekens of
nummering

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Inspringing: Links: 2,54 cm, Regelafstand:
Meerdere 1,15 rg, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg

Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Lettertype: Verdana

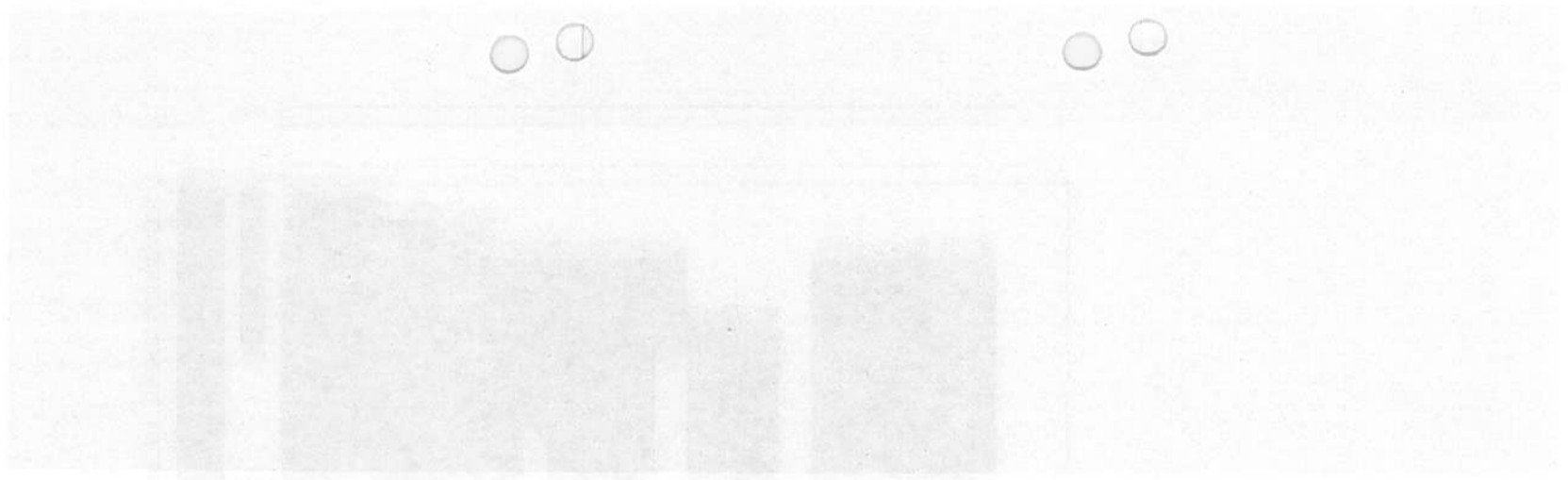
Met opmaak: Lettertype: Verdana

Met opmaak: Lettertype: Verdana

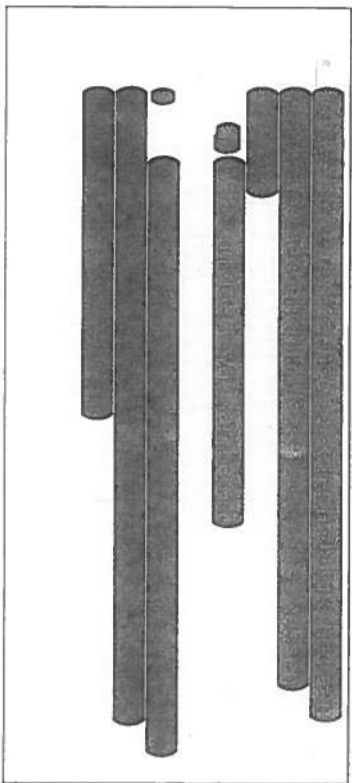
Met opmaak: Lettertype: Verdana

5. Conclusies & afspraken

[Redacted text]

6. Sluiting

Met opmaak: Lettertype: 12 pt

Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg

Met opmaak: Regelafstand: Meerdere 1,15 rg

Met opmaak: Inspringing: Links: 2,54 cm, Regelafstand: Meerdere 1,15 rg, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Inspringing: Links: 1,27 cm, Regelafstand: Meerdere 1,15 rg, Geen opsommingstekens of nummering

Overlegsnottitie

Bijeenkomst **OIM Houtrook & Gezondheid 2018** **Secretaris**
 Voorzitter **[REDACTED]** **M [REDACTED]**
 Vergaderdatum en tijd **18 april 2017, 10.00-13.00 uur** **Kenmerk**
 Bijlagen **[REDACTED]** **OIM 2017/ [REDACTED]**

Inleiding

Het platform houtrook en gezondheid is oorspronkelijk opgericht als kennisplatform om kennis te verzamelen en te delen, en aan faet-finding te doen. Met de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer kwam daar een taak bij om mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen. Hierdoor gaat de vraag van de staatssecretaris om mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen niet bij het platform. Daarom is het overleg IemM (OIM) is gevraagd om deze 2e fase te begeleiden. Onafhankelijk voorzitter van het OIM, [REDACTED] zal de leden van het platform gaan begeleiden bij fase-2-waarkhet wegen van de alle mogelijke oplossingsrichtingen. **Foto: OIM**

DOEL VAN HET OVERLEG EN VERZAMELINGEN IS: ONAFHANKELIJK EN WORDEN AFGEWEGEN. Deze bijeenkomst is een OIM-ovening en is daarom anders dan de bijeenkomsten die u gewend bent van het platform Houtrook & Gezondheid.

Met opmerkingen [11]: Wat wil je hiermee zeggen en waarom

Ter voorbereiding op de OIM bijeenkomst van 18 april, die qua opzet wellicht afwijkt van de bijeenkomsten die u gewend was van het platform Houtrook & Gezondheid, ontvangt u hierbij de agendapunten met een korte toelichting per agendapunt. In deze notitie wordt aan de hand van de agenda achtergrondinformatie over ieder agendapunt gegeven.

Agendapunt 1 Opening & welkom

- Rol OIM

Om 10:00 opent **[REDACTED]** de bijeenkomst openen/licht hij en kort toelichten wat het Overleg Infrastructuur en Milieu is en wat zijn rol hierbij is. Meer algemene informatie over het OIM, vindt u op overlegim.nl.

Agendapunt 2 Naderre Kennismaking

Het platform is al enige tijd niet in complete samenstelling bijeen geweest en niet iedereen kent elkaar even goed. Daarom zal op interactieve wijze (nader) met elkaar kennis gemaakt worden.

Agendapunt 3 Terugblik op proces fase 1

Met opmerkingen [12]: Tijdsindeling?

Sinds de oprichting van het platform is er veel gebeurd. In eerste instantie is het opgericht als een kennisplatform. Met de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer kwam daar een taak bij om mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen.

Aan de hand van een tijdlijn gaan we gezamenlijk terugblikken op de afgelopen jaren.

De Vraag die hierbij centraal staat:

— Wat waren voor jou bepalende momenten? En waarom?

Agendapunt 4 Vervolgproces fase 2

Nadat de eerste fase in beeld is gebracht, inventarisatie van de huidige situatie is gedaan, is het tijd om vooruit te kijken. We gaan met elkaar bekijken hoe de huidige situatie kan worden verbeterd, die huidige situatie in een gezamenlijk verslag.

Dit doen we wederom aan de hand van het huidige gezamenlijke verslag van de eerste fase. We gaan met elkaar bekijken hoe de huidige situatie kan worden verbeterd, die huidige situatie in een gezamenlijk verslag.

Hoe zien we het en afweging en een gezamenlijk verslag?

— Hoe ziet het eindproduct eruit?

Welke stappen/onderdelen zijn erin om dit product te maken?

- Welke rol speelt de rol van de verschillende partijen?
- Zien alle belangrijke personen/organisaties erin? Zijn alle belangen vertegenwoordigd?
- Wat kan iedereen bijdragen (kosten)?
- Hoe zorgen we voor borging van de afspraken?
- Wat is de rol van het platform in het proces hierin?

Agendapunt 5 Conclusies & afspraken

Om de bijeenkomst af te sluiten zal er afsluiting zal er conclusies trekken en de afspraken voor het vervolg vaststellen.

Agendapunt 6 Sluiting

Om 13:00 wordt de bijeenkomst afgesloten. Daarna is er gelegenheid om na te praten en te lunchen (als u zich hiervoor aangemeld heeft).

Vervolg op het OIM overleg van 18 april 2017

Op basis van het besprokene tijdens het OIM overleg wordt een conceptverslag opgesteld wat binnen 2 weken naar alle aanwezigen wordt toegestuurd. Afhankelijk van de vervolgafspraken zal een tweede OIM overleg worden ingepland.

Met opmaak: Afstand Na: 10 pt

Met opmaak: Lettertype: Vet

Met opmerkingen [33]: Bedoel je hier het kennisplatform /RIVM de leden van het platform of OIM?

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - BSK
Onderwerp: FW: Acties OIM houtrook
Datum: maandag 22 mei 2017 14:11:44

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 16:13
Aan: [redacted] - DP
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Acties OIM houtrook

Hi [redacted] hier de mutatie die ik van WorldMeetings ontving. Wil je dat de lunch om 13:00 uur plaatsvindt of eerder?

- Post-its en schilderstape zijn kosteloos en worden klaargelegd in de zaal. LET OP: flipovervellen en post-its mogen enkel aan de muren worden opgehangen. Aan de pilaren in de zaal mag niets worden opgehangen.
 - De schaal met handfruit zal in de zaal worden geplaatst vanaf het begin van de bijeenkomst.
 - Er is voor 16 personen een lunch toegevoegd. Deze zal plaatsvinden rond 13.00 uur op de centrale hal van de etage.
- De arrangementen zijn hiermee als volgt gewijzigd:
16x 4-uursarrangement incl. lunch a [redacted]
9x 4-uursarrangement excl. lunch a [redacted]
- Dieetwensen: 3x vegetarisch, 1x pinda-allergie. LET OP: graag ontvangen wij de naam van de persoon met de pinda-allergie.
- Akkoord [redacted] / Jaarbeurs.

Totaalbedrag nu::: [redacted]

Ik laat deze offerte in ieder geval door [redacted] tekenen. Want dat moet ;).

Groet, [redacted]

208

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGM
Cc: [redacted] - DP
Onderwerp: FW: verzoek tot financiering onderzoek "Houtrook meten"
Datum: dinsdag 11 april 2017 12:13:08
Bijlagen: ATT00001.png
20170404.RIVM.plaatform.Houtrook (onderzoeksvoorstel).docx.pdf
Houtrooklocalities PM25 meten_onderzoeksvoorstel.20170404.pdf

Hoi [redacted]

Een heel andere vraag. Zie onderstaande mailwisseling.

Het oordeel over de financiering van een onderzoek is door IenM bij het platform neergelegd.

[redacted] wil dit op de agenda ("van het volgende platformoverleg", maar dat is het natuurlijk niet) van dinsdag hebben, maar ik heb gezegd dat dat niet passend is. Enerzijds niet bij het programma en de opzet van de ochtend, anderzijds omdat het OIM gevraagd is te faciliteren in het proces om tot een afweging van maatregelen te komen (fase 2).

Ze vraagt zich nu af hoe het dan besproken moet worden. Dat weet ik ook niet, maar iig niet daar.

Kun jij dit oppakken of hoort het niet bij jou?

Gr,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rivm.nl]
Verzonden: maandag 10 april 2017 15:48
Aan: [redacted] - DP
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook meten'

Beste [redacted]

Zoals besproken stuur ik je bij deze het verzoek voor agendering van het onderzoeksvoorstel van de GGD Groningen bij de OIM bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

[redacted]
Wetenschappelijk medewerker Medische Milieukunde, Epidemioloog

RIVM, Centrum Gezondheid en Milieu [redacted]
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

T: [redacted] (ma, di, wo, do)

From: [redacted] RIVM/NL
To: [redacted]@ggd.groningen.nl>

Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>, [redacted] <[redacted]@rivm.nl>, [redacted] <[redacted]@aad.groningen.nl>
Date: 06-04-2017 17:50
Subject: Re: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook melen'

Geachte heer [redacted]

Hartelijk dank voor het toezenden. Ik zend de vraag en stukken bij deze door aan [redacted] met het verzoek de bespreking hiervan toe te voegen aan de agenda van de volgende platform vergadering.

Met vriendelijke groet

[redacted]

Tijdelijk Voorzitter
Platform Houtrook en Gezondheid

+++++

[redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Telefoon: [redacted]
Mobile Telefoon: [redacted]
Secretariaat: [redacted]

RIVM
Interne postbak 10
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

Bezoekadres
Antonie van Leeuwenhoeklaan 1
3721 MA Bilthoven
Cohen Gebouw
[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@aad.groningen.nl>
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>, [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>, [redacted] <[redacted]@rivm.nl>, [redacted] <[redacted]@aad.groningen.nl>
Date: 05-04-2017 09:38
Subject: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook melen'

Geachte heer [redacted]

In overleg met [REDACTED] stuur ik u bij dezen een verzoek om cofinanciering van het bijgevoegde onderzoeksvoorstel van GGD Groningen voor het meten van houtrook.

Het bijgevoegde voorstel is al gehonoreerd door de Academische Werkplaats Medische Milieukunde met een maximale subsidie van €15.000,-.

Omdat dit bedrag niet toereikend is voor een goed onderzoek, is vanuit GGD GHOR Nederland [REDACTED] een verzoek om financiële ondersteuning gedaan aan het Ministerie van IenM.

Het ministerie wil daartoe graag een oordeel van het Platform Houtrook en gezondheid.

Ik zie uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

[REDACTED] ERT

Coördinator Medische Milieukunde
GAGS, Toxicoloog

GGD Groningen

T: [REDACTED]

M: [REDACTED]

E: [REDACTED]@ggd.groningen.nl

W: www.ggd.groningen.nl

Hanzeplein 120 Groningen

Postbus 584 9700 AN Groningen

[attachment "20170404 RIVM platform Houtrook (onderzoeksvoorstel).docx.pdf" deleted
by [REDACTED] RIVM/NL] [attachment "Houtrooklocaties PM25 meten
onderzoeksvoorstel 20170404.pdf" deleted by [REDACTED] RIVM/NL]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Groningen
Specialistische Zorg & Veiligheid

Afdeling Specialistische Zorg & Veiligheid
Onderwerp aanvraag voor (co)financiering van het
onderzoeksproject 'Houtrook meten'.

BEZOEKADRES
Hanzeplein 120

WEBSITE
ggd.groningen.nl

POSTADRES
Postbus 584
9700 AN Groningen

Aan de voorzitter van platform Houtrook en gezondheid

RIVM
Postbus 1
9720 BA BILTHOVEN

Telefoon: [redacted] Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 6299050

Datum 04-04-2017 Uw brief van [redacted] Uw kenmerk [redacted]

Behandeld door [redacted] E-mailadres [redacted]@ggd.groningen.nl

Geachte heer [redacted],

Bij dezen stuur ik u het voorstel van GGD Groningen om nader onderzoek te doen naar de blootstelling aan fijn stof (PM2.5) op locaties waar mensen klagen over ernstige overlast van rook van een houtkachel.

In eerder praktijkgericht onderzoek van GGD Groningen is met een simpel meetapparaat gemeten bij de gevel van mensen met klachten over houtrook van de burens. Deze pilotstudie gaf een aanwijzing dat dichtbij houtkachels de concentratie fijn stof regelmatig opmerkelijk hoog kan zijn. Het is echter onzeker of het gebruikte meetapparaat de juiste waarden oplevert. Het bijgevoegde onderzoeksvoorstel is om in een gelijksoortige opzet in het stookseizoen 2017-2018 onderzoek te doen met meetapparaten die worden gekalibreerd met referentieapparatuur die voldoet aan officiële standaards. Het voorgestelde onderzoek kan een basis leggen voor een handhavingsinstrument.

Het bijgevoegde voorstel is gehonoreerd met de maximale subsidie van de Academische Werkplaats Milieu & Gezondheid. Omdat dit bedrag van € 15.000 niet toereikend is voor een goed onderzoek, is vanuit de GGD GHOR Nederland een verzoek om financiële ondersteuning gedaan aan Ministerie van IenM. Het ministerie wil daartoe graag een oordeel van het Platform Houtrook & Gezondheid.

Graag zie ik uw reactie (spoedig) tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[redacted signature]

Directeur Publieke Gezondheid
GGD Groningen

Onderzoeksvoorstel 'Houtrook meten'

Titel:

Houtrook meten; het testen van een methode om vast te stellen of de lucht bij woningen van klagers te veel fijn stof bevat uit de richting van een houtstoker.

dd. 20170404

Betrokkenen

Projectverantwoordelijken: GGD Groningen en GGD Fryslân.

Projectpartners: GGD Drenthe, GGD Amsterdam, ECN, IRAS-UU.

Klankbordgroep uit gemeenten in Groningen, Friesland en Drenthe. En RIVM? En IenM?

Planning

Voorbereiding: 1-6-2017 tot 1-10-2017

Uitvoering: 1-10-2017 tot 1-4-2018

Publiceren: 1-4-2018 tot 1-6-2018

Samenvatting

Blootstelling aan houtrook is een maatschappelijk probleem doordat hinder en ervaren gezondheidsklachten kunnen leiden tot wrijvingen tussen bewoners. Houtrook bevat een scala aan potentieel schadelijke stoffen. Een belangrijke vraag is of een bepaalde situatie toelaatbaar is of niet. Gemeenten hebben een handhavingstaak in ontoelaatbare situaties. Zij beschikken echter niet over een goede methode om de mate van blootstelling aan houtrook te objectiveren.

Fijn stof lijkt een geschikte indicator voor blootstelling aan houtrook gezien de bewezen relevantie voor gezondheidseffecten, de relatie met houtstook, de zeer lokale verspreiding, de praktische meetbaarheid en het bestaan van een gezondheidskundige norm: de advieswaarde van de WHO.

De noordelijke GGD's hebben een pilotonderzoek een pilot-onderzoek gedaan met eenvoudige apparatuur. De WHO-norm leek op een aantal plaatsen met houtrook overschreden te worden, maar de apparatuur bleek niet betrouwbaar genoeg. De indruk was wel dat volgens de geteste methode maar met betere apparatuur mogelijk is te meten of een overschrijding optreedt van de WHO-norm. Advies van het RIVM was dan ook om het onderzoek te herhalen met meer geavanceerde en gekalibreerde meetapparatuur. Gemeentelijke medewerkers Toezicht en Handhaving en ook gemeentebesturen staan positief ten opzichte van het verder ontwikkelen van deze methode.

Het voorstel is om in een gelijksoortige opzet in het stookseizoen 2017-2018 onderzoek te doen met Airbox-meetapparaten voor fijn stof, samen met het ECN, dat die apparaten heeft ontwikkeld. Daarbij worden de ECN-apparaten gekalibreerd door de GGD Amsterdam met referentieapparatuur die voldoet aan officiële standaards. Aan de noordelijke gemeenten wordt gevraagd te adviseren over de uitvoering en interpretatie van het onderzoek om de uitkomsten zo bruikbaar mogelijk te voor de praktijk.

Het eindproduct van het onderzoek is een rapportage die het onderzoek in detail beschrijft en een antwoord geeft op de vraag of en hoe deze meetmethode en -techniek bruikbaar is om een onderscheid te maken tussen situaties met dan zonder overschrijding van de gezondheidskundige norm.

Daarna worden de resultaten in relevante gremia gepresenteerd en ook verwerkt in een wetenschappelijke publicatie.

Aanleiding

Volgens CCBS-cijfers ondervindt ongeveer 10% van de Nederlanders ondervindt hinder van houtrook; ongeveer 1% in ernstige mate. Dit is ten dele oplosbaar met betere kachels en betere informatievoorziening. De helft van de bezitters van houtkachels heeft echter geen of vrijwel geen behoefte aan informatie. Dit blijkt uit een onderzoek van Motivaction in opdracht van MilieuCentraal (2015). Ook komt daaruit naar voren dat 27% het niet of nauwelijks belangrijk vindt om overlast te beperken terwijl 43% niet of nauwelijks bereid is daarvoor maatregelen te nemen. Dit betekent dat er op een aanzienlijk aantal locaties ernstige overlast zal blijven bestaan.

Houtrook is niet alleen een bron van ergernis maar bevat veel stoffen die vergelijkbaar zijn met uitlaatgassen en waarvan overeenkomstige gezondheidschade verwacht mag worden. In de nabijheid van een houtvuur of houtkachel kunnen concentraties PM_{2,5} waarschijnlijk hoger oplopen dan dichtbij een snelweg. Van dergelijk gehaltes luchtverontreiniging van andere bronnen zijn nadelige effecten beschreven bij kortdurende en langdurige blootstelling. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het handhaven optreden tegen lokale luchtverontreiniging, maar missen een methode om de ernst van een geval te beoordelen.

In een praktijkgericht onderzoeksproject hebben de GGD's van Groningen, Drenthe en Friesland met een simpel meetapparaat (Dylos) gemeten bij de gevel van mensen met klachten over houtrook van de buren. Deze pilotstudie gaf een aanwijzing dat dichtbij houtkachels de concentratie fijn stof regelmatig opmerkelijk hoog kan zijn. Het is echter onzeker of de Dylos de juiste waarden oplevert. De pieken lijken hoger dan de waarden die door het Luchtmeetnet zijn gemeten langs drukke wegen in o.a. Groningen (Europaweg, RIVM), Amsterdam (Einsteinweg, GGD Amsterdam) en Rotterdam (Overschie, DCMR). Dat de zeer lokale bronnen niet zijn terug te vinden in het luchtmeetnet, is logisch omdat de emissie per bron relatief klein is en de concentratie snel afneemt met de afstand. Deze indruk wordt ondersteund door mobiele metingen door IRAS.

PM_{2,5} lijkt een goede parameter omdat piekblootstelling hieraan samenhangt met de kans op gezondheidsproblemen en omdat er een daaraan gekoppelde gezondheidskundig onderbouwde advieswaarde van de WHO is voor een 24-uursgemiddelde. Die is bij metingen hanteerbaarder dan een jaargemiddelde. De WHO-advieswaarde biedt de GGD een goede basis voor een advies over de (on)aanvaardbaarheid van de gemeten luchtverontreiniging. Gezien de reacties op de uitkomsten van het pilotonderzoek, bestaat bij gemeenten inderdaad behoefte aan dergelijke methode.

Het RIVM oordeelde vervolgens in een bericht aan IenM als volgt: "Formeel moet om uitspraken te mogen doen over het wel of niet voldoen aan de grenswaarde, aangetoond worden dat de meetonzekerheid op dat punt lager dan 25% is. Dit ten opzichte van de referentiemethode (...), al dan niet na een kalibratie van de meetdata. Als low-cost sensors, zullen de ATAL en Dylos welke in het GGD-onderzoek gebruikt zijn vrijwel zeker niet aan dit onzekerheids criterium kunnen voldoen en dus op zijn best als indicatieve meting aangeduid moeten worden. Dit wil overigens zeker niet zeggen dat de huidige data onbruikbaar is, maar wel dat deze met de nodige voorzichtigheid bekeken moet worden (...). (...) Het onderzoek zou dan ook met andere, duurdere, apparatuur herhaald kunnen worden."

WHO-norm en handhaving

De WHO adviseert als norm een 24-uursgemiddelde PM_{2,5}-concentratie van 25 µg/m³, met per jaar maximaal 3 overschrijdingen hiervan. Voor handhaving kunnen gemeenten aan de GGD of een andere deskundige vragen een uitspraak te doen over de gezondheidskundige betekenis van overschrijdingen. Die uitspraak kan behelzen dat overschrijding in principe schadelijk is voor de gezondheid omdat er geen veilige marge bestaat tussen de toetswaarde en het niveau waarbij gezondheidschade kan optreden. Gemeentelijke toezichhouders en juristen hebben zich positief uitgelaten over de mogelijkheid om op basis daarvan handhavend op te treden.

Vermoedelijk zal tevens informatie nodig zijn over de herkomst van de gemeten PM_{2.5}-pieken. Het onderzoeksvoorstel voorziet hierin door middel van lokale metingen van de windrichting. In het pilotonderzoek leek er al een verband te zijn tussen de meetresultaten, de windrichting op een regionaal weerstation en de richting waarin het huis van de stoker was gelegen.

Doel

Het doel van het voorgestelde onderzoek is om voor gemeenten een beoordelingsmethode te ontwikkelen die in een geval waarin een burger terecht lijkt te klagen over houtrook bruikbaar is om een besluit op te baseren of het college handhavend mag, kan en moet optreden. De onderzoeksvraag is of de concentraties PM_{2.5} buitenshuis bij de klagers hoger oplopen dan de WHO-advieswaarde voor 24-uursgemiddelen. Het moet gaan om een methode die herhaalbaar is in opdracht van gemeenten die overwegen om handhavend op te treden tegen de stoker. Het beoogde resultaat van het project is de beschrijving van een combinatie van in de praktijk toepasbare meetmethoden en -technieken van fijn stof en meteo-factoren, die uitsluitend geeft of een WHO-advieswaarde voor fijn stof wel of niet overschreden wordt. Het gaat daarbij o.a. om de positionering en bruikbaarheid van meetapparatuur, de ijking daarvan, de meetduur, de referentiewaarde afkomstig van een soortgelijk meetapparaat of van het Landelijk Luchtmeetnet. Eventuele lacunes en knelpunten in het gebruik van de methode worden geëxpliciteerd. De beschrijving van de methode moet inzichtelijk en toepasbaar zijn voor gemeentelijke medewerkers toezicht en handhaving, zo nodig met ondersteuning van hun GGD om het belang van de advieswaarde van de WHO toe te lichten.

Plan van aanpak

Het voornemen is om het komende stookseizoen (oktober - april) continu-metingen gedurende telkens 2 weken te doen van PM_{2.5} buiten een woning van personen met ernstige klachten over houtrook van de burens. Tegelijk willen we meten op een onbelaste referentielocatie die niet te ver weg ligt om gegevens te verkrijgen over het achtergrondgehalte. Die lokale achtergrondgehalten worden ook met data van het LML vergeleken om te zien of die de LML-data kunnen dienen als referentie voor het lokale achtergrondgehalte. Aldus is met twee meetapparaten de situatie op ruim 20 locaties onderzoeken. Gezien de variatie tussen locaties en weersomstandigheden is verdubbeling hiervan wenselijk, het gaat dan om vier meetapparaten. Daarnaast zijn dan twee meetstations nodig om ter plekke te registreren waar de wind vandaan komt.

Medewerkers van RIVM, IRAS en GGD Amsterdam met expertise betreffende meetapparaten geven aan dat het de beste keuze is gebruik te maken van PM_{2.5}-meters in een Airbox zoals dit in het luchtmeetnet in Eindhoven gebeurt. De aanbieder van Airbox, het ECN in Petten, wil graag deel nemen aan het onderzoeksproject. Aan het RIVM is geruime tijd geleden gevraagd of het een rol wil spelen, maar daarop is nog geen antwoord ontvangen.

Bij de noordelijke gemeenten zullen de contactpersonen van het pilot-onderzoek opnieuw benaderd worden met het verzoek bij te dragen in een begeleidingsgroep van het nieuwe onderzoek.

Gezien de kosten van een onderzoeksproject van deze omvang zal aanvullende financiering worden gezocht bij gemeenten, ZonMW en/of de rijksoverheid. Om de subsidieaanvraag bij deze instanties te faciliteren is aan het Programmacollege van de GGDGHOR-Nederland gevraagd ondersteuning te verlenen.

De GGD'en maken bekend dat mensen in Noord-Nederland met klachten met gezondheidsklachten die zij wijten aan houtrook, zich kunnen melden. De verwachting is dat dit een ruim aanbod van aanmelders oplevert, net als de vorige keer. Deelnemers c.q. locaties worden geselecteerd door de GGD'en. Bij de keuze voor locaties is van belang of er een geschikte plek is voor de apparatuur: in de rook, veilig en met stroomvoorziening.

Protocolle voor plaatsing worden in overleg met de deskundigen uitgeschreven. Uitlezing van de data van de Airboxen en de ruwe data van het LML vindt plaats door ECN, waarbij tevens gecontroleerd wordt of de Airboxen naar behoren werken. Eens per twee weken stuurt ECN de data op.

Per locatie wordt een Airbox en een meteorostation geplaatst op enige afstand van de gevel van de klager in de richting van de aangewezen stoker. Tegelijk wordt een Airbox geplaatst op een onverdachte locatie op ca. 1 km afstand. Data van deze systemen worden gelogd. Na twee weken wordt de apparatuur uitgelezen en na controle elders geplaatst.

Bij de Airboxen plaatst de GGD Amsterdam tenminste in het najaar en in het voorjaar een referentieapparaat dat voldoet aan de internationale officiële standaard voor luchtmetingen. Het doel is het kalibreren van de Airboxen specifiek voor houtrook. ECN stuurt de meetgegevens van de betreffende meetperiodes aan de GGD Amsterdam die daarmee correctiefactoren berekent.

Data van de referentie-Airbox worden vergeleken met data van de dichtstbijzijnde LML-meting van fijn stof.

Data van de locatie-Airbox worden vergeleken met de referentie-Airbox om na te gaan in hoeverre piekwaardes berusten op verhogingen van de achtergrondconcentratie. Daarbij wordt rekening gehouden met meteo-gegevens van een regionaal KNMI-station.

Nagegaan wordt of de meetwaarden de WHO-advieswaarde voor een 24-uursgemiddelde van PM_{2,5} overschrijden.

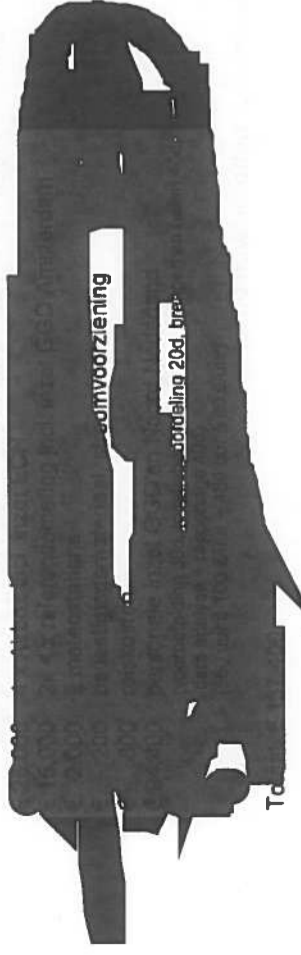
De resultaten worden door de GGD'en Groningen en Fryslân geanalyseerd met adequate methoden.

Het project en de resultaten worden uitgebreid beschreven in een rapport. De hoofdzaken worden in de vorm van een wetenschappelijk artikel aangeboden aan een passend tijdschrift.

Vakgenoten worden op de hoogte gesteld en krijgen informatiemateriaal om de gemeenten in hun werkgebied te informeren. Specifiek zal ook informatie worden gegeven aan het Platform Houtrook & Gezondheid en aanverwante organisaties.

De essentie van de resultaten zal in een persbericht worden aangeboden aan de massamedia. E.e.a. uiteraard ondersteund met informatie op de websites van de organiserende GGD's.

Begroting

Voor het onderzoek is € 15.000 beschikbaar gesteld door de Academische Werkplaats Milieu & Gezondheid. Dit is de maximale subsidie die deze organisatie kan geven aan een project.

Zonder aanvullende financiering kunnen de GGD's het project niet in uitvoering nemen.

Nadere toelichting: waarom dit onderzoek en niet iets anders.

Er zijn lacunes in de kennis over houtrook en gezondheid. In het algemeen is de schadelijkheid afhankelijk van de mate van blootstelling: hoe meer, des te groter het risico en des te sterker sommige effecten. Bij rook gaat het vooral om de hoeveelheid die iemand inademt. De ingeademde hoeveelheid houtrook hangt van veel factoren af.

De meest nauwkeurige meting zou het zijn als in het lichaam te meten is hoeveel iemand heeft binnen gekregen. In theorie kan dit door typerende stoffen te meten in de urine, bijvoorbeeld omzettingsproducten van PAK, levoglucosan en/of methoxyfenolen. In de praktijk stuit dit op een aantal problemen, o.a. dat er weinig uitscheidingsproducten zeer specifiek zijn voor houtrook en dat er weinig ervaring is met het uitvoeren en interpreteren van dergelijke metingen: er is geen goede methode en geen maatstaf om een scheidslijn te trekken tussen een toelaatbaar dan wel ontoelaatbaar niveau. Bovendien zegt een hoge blootstelling niets over de herkomst ervan.

Een meting zou zich kunnen richten op irritatie en ontstekingsprocessen van de luchtwegen en de markers daarvan in het bloed. Dit vergt een medisch onderzoek met van luchtwegen en bloed waarvoor veel menskracht nodig en een groot budget voor poliklinische en laboratorium bepalingen. Er is een lange doorlooptijd (jaren) en ook is extra voorbereidingstijd nodig voor de medisch ethische goedkeuring. De GGD Groningen heeft dergelijk onderzoek gedaan bij aan rook blootgesteld brandweerpersoneel. De kosten zijn 5 tot 10 keer hoger dan het nu voorgestelde onderzoek. Bovendien zegt een groot effect niets over de oorzaak ervan tenzij ook de blootstelling wordt gemeten en herleid.

Een meting kan zich ook richten op lucht in de 'ademzone' van de onderzochte personen. Dit betekent dat een periode rondlopen en slapen met een pompje dat via een filter lucht aanzuigt zo dicht mogelijk bij hun neus en mond. Op het filter verzamelt zich stof dat geanalyseerd kan worden. Het nadeel is dat in een handhavingssituatie de onderzoeker geen zicht heeft op waar de bemonsterd lucht vandaan is gekomen.

Verder zou onderzoek zich kunnen richten op het kwantificeren van hinder door geur. In artikel 7.22 van het Bouwbesluit staat een verbod dat: "op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid". Voor geurhinder door houtrook bestaat geen breed geaccepteerde gezondheidskundige toetswaarde. Het is lastig een wetenschappelijke grondslag te

Kiezen voor een toetswaarde voor geurhinder. Zonder een dergelijk toetswaarde is het ontwikkelen van een methode om het niveau van geurhinder te objectiveren onvoldoende om te kunnen dienen als basis voor handhaving. Het ontwikkelen van een methode om geurhinder te objectiveren met bijpassende toetswaarde is een lange weg en het doel is wellicht niet haalbaar.

Indicator voor blootstelling

Levoglucon en methoxyfenolen zijn specifieke tracers voor houtrook omdat het als pyrolyse-producten zijn van cellulose resp. lignine. Het meten van deze tracers kan uitsluitend geven over de aanwezigheid van houtrook. Concentratieveranderingen op korte termijn zijn niet aantoonbaar omdat dergelijke stoffen bemonsterd moeten worden op een filter waar langere tijd lucht doorheen gepompt wordt. Daardoor zijn geen piekpatronen zichtbaar te maken. Bovendien zijn noch aanwezigheid noch concentratie van levoglucon of methoxyfenolen gezondheidskundig toetsbaar. Daarom is het aantonen van de aanwezigheid of concentratie van deze tracers niet bruikbaar in het kader van handhaving. Ze bewijzen hoogstens dat er hout is verbrand.

PM2.5 is niet specifiek voor houtrook maar de meetresultaten van het pilotonderzoek toonde nabij de huizen van stokers hoge pieken die ver boven het achtergrondniveau kwamen en vaak zelfs hoger leken dan de concentraties die langs drukke wegen gemeten worden door het Landelijk Luchtmeetnet. De opvallend hoge pieken zijn blijikbaar afkomstig van een zeer lokale bron die een locatie tijdelijk belasten. Dit patroon lijkt specifiek voor rook van een nabije houtkachel. Of dit werkelijk zo is, maakt deel uit van de onderzoeksvraag van het projectvoorstel. Om inzicht hierin te krijgen omvat het voorstel tevens een lokale meting van de windrichting.

PM2.5 is een belangrijke component van houtrook omdat de schadelijkheid ervan wetenschappelijk en maatschappelijk geaccepteerd is. Bovendien zijn gezondheidskundige normen voor PM2.5 voorgesteld door de WHO en één van die advieswaarden lijkt goed bruikbaar voor handhaving omdat hij een grens stelt aan het 24-uursgemiddelde. Dit tamenlijk korte tijdvenster is niet alleen gezondheidsrelevant maar ook goed toetsbaar door middel van een meting.

209

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGMI
Onderwerp: RE: Stas
Datum: dinsdag 11 april 2017 12:20:16

Ok. Goed dat je het nog even afgestemd hebt met je directeur.

Jij hebt nog niet aangeven of je mee luncht. Doe je dat en zo ja, heb je nog dieetwensen waar we rekening mee moeten houden?

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: dinsdag 11 april 2017 12:08
Aan: [redacted] - DP
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Stas

Ha [redacted]
Ja, ik heb het wel besproken met mijn directeur. [redacted]
[redacted]
[redacted]

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP
Verzonden: dinsdag 11 april 2017 08:58
Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@minienm.nl>
CC: [redacted] - DP <[redacted]@minienm.nl>
Onderwerp: RE: Stas

Ok. Heb je dan wel scherp hoe IenM erin zit? [redacted]

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: dinsdag 11 april 2017 8:35
Aan: [redacted] - DP
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Stas

Hoi [redacted]
We hebben de nota nog even achtergehouden, omdat de 18e nog geen inhoudelijke bespreking plaatsvindt. Na de 18e kunnen we haar ook beter informeren over onze rol, belangen van andere partijen en ideeën over het eindproduct.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP <[redacted]@minienm.nl>
Datum: dinsdag 11 apr. 2017 08:25
Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@minienm.nl>
Kopie: [redacted] - DP <[redacted]@minienm.nl>
Onderwerp: Stas

Hoi [REDACTED]

Heb je al reactie van de stas gehad op de nota?

Groet,
[REDACTED]

Verzonden met BlackBerry Work (www.blackberry.com)

Van: [redacted] - DGMI
Aan: [redacted] - DP
Cc: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: verzoek tot financiering onderzoek "Houtrook meten"
Datum: dinsdag 11 april 2017 12:47:00
Bijlagen: image001.png

Ha [redacted]

Ik snap dat je dit niet passend vindt voor de agenda. Het hoort ook niet bij mij thuis. Ik zou de suggestie doen dat de GGD dit zelf inbrengt in één van de vergaderingen. Het lijkt mij wel passen bij een aantal oplossingsrichtingen, dus daar zou het deel van kunnen uitmaken.

Groeten,

Van: [redacted] - DP
Verzonden: dinsdag 11 april 2017 12:13
Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@minienm.nl>
CC: [redacted] - DP <[redacted]@minienm.nl>
Onderwerp: FW: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook meten'

Hoi [redacted]

Een heel andere vraag. Zie onderstaande mailwisseling.

Het oordeel over de financiering van een onderzoek is door IenM bij het platform neergelegd.

[redacted] wil dit op de agenda ("van het volgende platformoverleg", maar dat is het natuurlijk niet) van dinsdag hebben, maar ik heb gezegd dat dat niet passend is. Enerzijds niet bij het programma en de opzet van de ochtend, anderzijds omdat het OIM gevraagd is te faciliteren in het proces om tot een afweging van maatregelen te komen (fase 2).

Ze vraagt zich nu af hoe het dan besproken moet worden. Dat weet ik ook niet, maar iig niet daar.

Kun jij dit oppakken of hoort het niet bij jou?

Gr,

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rivm.nl]
Verzonden: maandag 10 april 2017 15:48
Aan: [redacted] - DP
CC: [redacted]
Onderwerp: Re: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook meten'

Beste [redacted]

Zoals besproken stuur ik je bij deze het verzoek voor agendering van het onderzoeksvoorstel van de GGD Groningen bij de OIM bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,

██████████
Wetenschappelijk medewerker Medische Milieukunde, Epidemioloog

RIVM, Centrum Gezondheid en Milieu ██████████
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

T: ██████████ (ma, di, wo, do)

From: ██████████ RIVM/NL
To: ██████████ @agdd.groeningen.nl>
Cc: ██████████ @rivm.nl ██████████ @rivm.nl ██████████ @agdd.groeningen.nl>
Date: 06-04-2017 17:50
Subject: Re: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook meten'

Geachte heer ██████████

Hartelijk dank voor het toezenden. Ik zend de vraag en stukken bij deze door aan ██████████ met het verzoek de bespreking hiervan toe te voegen aan de agenda van de volgende platform vergadering.

Met vriendelijke groet

██████████

Tijdelijk Voorzitter
Platform Houtrook en Gezondheid

+++++

██████████@rivm.nl
Telefoon ██████████
Mobile Telefoon ██████████
Secretariaat: ██████████

RIVM
Interne postbak 10
Postbus 1
3720 BA Bilthoven

Bezoekadres
Antonie van Leeuwenhoeklaan 1
3721 MA Bilthoven
Cohen Gebouw
██████████

From: [redacted] <[redacted]@ggd.groningen.nl>
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>, [redacted] <[redacted]@ggd.groningen.nl>
Date: 05-04-2017 09:38
Subject: verzoek tot financiering onderzoek 'Houtrook meten'

Geachte heer [redacted]

In overleg met [redacted] stuur ik u bij dezen een verzoek om cofinanciering van het bijgevoegde onderzoeksvoorstel van GGD Groningen voor het meten van houtrook.

Het bijgevoegde voorstel is al gehonoreerd door de Academische Werkplaats Medische Milieukunde met een maximale subsidie van €15.000,-.
Omdat dit bedrag niet toereikend is voor een goed onderzoek, is vanuit GGD GHOR Nederland [redacted] een verzoek om financiële ondersteuning gedaan aan het Ministerie van IenM.

Het ministerie wil daartoe graag een oordeel van het Platform Houtrook en gezondheid.

Ik zie uw antwoord met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted] ERT
Coördinator Medische Milieukunde
GAGS, Toxicoloog

GGD Groningen

T: [redacted]

M: [redacted]

E: [redacted]@ggd.groningen.nl

W: www.ggd.groningen.nl

Hanzeplein 120 Groningen

Postbus 584 9700 AN Groningen

[attachment "20170404 RIVM platform Houtrook (onderzoeksvoorstel).docx.pdf" deleted
by [redacted] RIVM/NL] [attachment "Houtrooklocaties PM25 meten
onderzoeksvoorstel 20170404.pdf" deleted by [redacted] RIVM/NL]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

211

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGMI;
Cc: [redacted] - DGMI;
Onderwerp: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid
Datum: woensdag 12 april 2017 10:50:28
Bijlagen: Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid.DOCX

Hallo allen,

Jullie hebben nog niet gereageerd. Zouden jullie dat alsnog willen doen en dan bijgevoegde nieuwe versie willen lezen?

Als het deze week nog lukt, zou dat fijn zijn.

Groet,

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] - DP
Verzonden: maandag 10 april 2017 16:43
Aan: [redacted] - DGMI;
CC: [redacted] - DGMI;
Onderwerp: IHP Records Manager DOCUMENT (BSK) : IENM/BSK-2017/96220 : Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid

Hallo [redacted] en [redacted]

[redacted] en ik hebben een plan van aanpak gemaakt voor OIM Houtrook & Gezondheid, o.a. om ons MT nader te informeren. Omdat de vraag aan het OIM van jullie komt, wil ik jullie vragen om het plan te lezen en instemmen met dit plan.

Denken jullie dat dat deze week nog lukt? Het PvA is niet lang.

Groet,

Plan van aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Versie 6 april 2017

Achtergrond

Het gebruik van open haarden, inzethaarden en vrijstaande kachels voor het verwarmen van woningen neemt de laatste jaren toe. Ongeveer 10% van de Nederlandse huishoudens bezit een met hout gestookte installatie. Het stoken van hout kan voor omwonenden overlast opleveren in de vorm van geurhinder, gezondheidsklachten en roetneerslag.

Het stoken van hout door particulieren geeft niet altijd overlast, maar in sommige gevallen is er wel sprake van ernstigere stookoverlast.

Gezondheidseffecten

Houtrook bevat veel stoffen (o.a. fijn stof en PAK) met effecten op korte en lange termijn. Voor zover bekend is fijn stof afkomstig van houtverbranding niet duidelijk meer of minder schadelijk dan fijn stof afkomstig van andere (verbrandings)bronnen, zoals het verkeer. Blootstelling aan houtrook wordt in sommige studies geassocieerd met meer (ziekenhuisopnamen voor) hart- en vaatandoeningen, luchtwegklachten en een verslechterde longfunctie. Andere studies laten geen relatie met negatieve gezondheidseffecten zien.

In het algemeen geldt dat hoe meer luchtverontreiniging er in een bepaald gebied is, hoe meer gezondheidsschade er kan optreden. Op basis van de huidige inzichten blijft het vanuit

gezondheidskundig oogpunt raadzaam om emissies van verbranding, van welke bron dan ook, te beperken.

Platform Houtrook & Gezondheid

Het Platform Houtrook en Gezondheid (www.platformhoutrook.nl) is samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van partijen uit het veld van onderzoek, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid. Het platform brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld om overlast of gezondheidsschade als gevolg van het stoken van hout door particulieren, te voorkomen dan wel te verminderen.

Kennis & onderzoek: RIVM, Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), MilieuCentraal

Maatschappelijke organisaties: Longfonds, Stichting Houtrook Vrij

Ondernemers & adviesbureaus: Nederlandse Haarden- en Kachelbranche, Algemene Schoorsteenvegers Patroonsbond, Habitat Advocaten & Juristen, Concept, Buro Blauw

Overheid: Gemeenten (Amersfoort, Utrecht, Groningen, en Nijmegen), GGD GHOR Nederland, GGD's (Amsterdam, Hollands Noorden, IJsselland, en Gelderland-Midden), Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid, ministerie van IenM en Infomil.

Opgave

In januari 2016 heeft de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer een reactie gegeven op een rapport van de GGD over overlast door houtrook. Daarnaast is er een motie ingediend door Cegerekc.s., waarin de regering wordt verzocht de problemen en mogelijke oplossingen voor de gezondheidsklachten als gevolg van houtstook in kaart te brengen. Het platform o.l.v. het RIVM doet dat nu. Er zijn inmiddels meer dan 50 oplossingsrichtingen in kaart gebracht. Omdat het RIVM geen rol voor zichzelf ziet bij de afweging van de oplossingen, is het OIM gevraagd hierbij te helpen. Verwachting is dat het OIM helpt tot een gedragen set aan maatregelen te komen en dit als advies aan de verschillende partijen te geven.

SOM SET

Het dossier Houtrook dient als testcase voor de stakeholdermanagementtool SOM SET. In 3 workshops worden de issues, de stakeholders, en de strategie in kaart gebracht.

Tijdens de sessies kwamen verschillende zaken naar voren, zie hieronder.

Stand van zaken

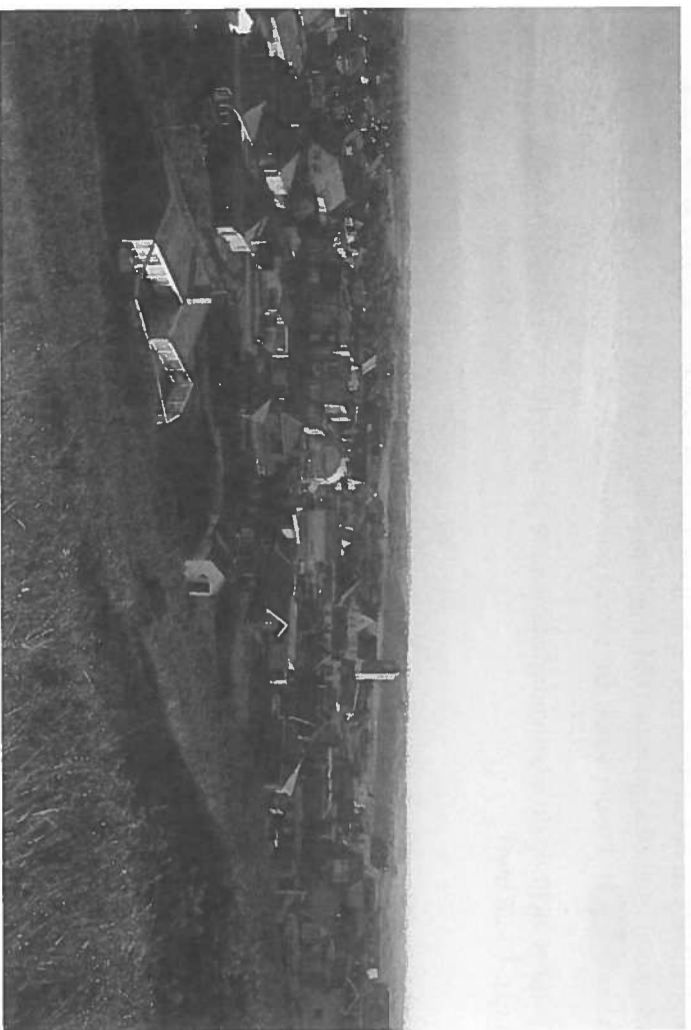
Tijdens de SOMSET sessies kwam van allerlei informatie naar boven die invloed hebben op de OIMbijeekomst op 18 april:

- Het platform is inhoudelijk aan de slag gegaan, er is een schrijfgroep geformeerd die oplossingsrichtingen heeft uitgeschreven.
- Als platform zijn ze al een tijd niet bij elkaar geweest.
- Niet alle belanghebbenden zijn vertegenwoordigd in het platform. De "houtstoker" ontbreekt en ook de houtverkoper zit nu niet aan tafel.

- Er zijn verwachtingen gewekt dat het OIM de rol van onafhankelijk voorzitter gaat overnemen en wellicht zelfs het secretariaat.
- De toekomst van de het platform is ook in het ongewisse gelaten.
- Er zit spanning op het thema; er werd aangegeven dat mensen gespannen op de 18^e zullen binnenkomen.
- Er zijn geen procesregels gemaakt, zo heeft een partij van het platform contact al aangegeven niet aan sommige groepsafspraken te gaan voldoen. Doordat er geen afspraken over het proces zijn gemaakt, is dit nu mogelijk.

[REDACTED]

Kortom inzet op het proces is nu nodig anders gaat het mis later en komen er zeker geen gedragen oplossingen. De bijeenkomst op 18 april zal worden gebruikt om terug te kijken op het proces tot nu toe en vervolgsafspraken te maken over de volgende fase, hoe samen tot de oplossingen af te wegen.

Initiatiefnemer

Beleid (directie KLG) en RIVM.

Het RIVM is momenteel voorzitter van het kennisplatform en levert een secretaris. Verder is een inhoudskundige betrokken.

Projectteam

■■■■ (voorzitter)

■■■■ (secretaris)

■■■■ (co-secretaris)

Eerder betrokkert ■■■■ (somset)

Organisatie

Er bestaat onduidelijkheid over de rol van het OIM. Bij de leden van het platform is de verwachting gewekt dat ■■■■ de nieuwe voorzitter is van het platform en het stokje overneemt van ■■■■ van het RIVM. Dit is niet het geval. ■■■■ is onafhankelijk voorzitter van het OIM, dat het platform faciliteert bij het afwegen van de oplossingsrichtingen en mogelijk ook het proces erna. Het platform is oorspronkelijk opgericht als kennisplatform om kennis over houtrook te delen en aan fact finding te doen. De opdracht van de staatssecretaris aan het platform past niet bij waar ze voor opgericht is. Daarom zocht het RIVM naar een oplossing. Die oplossing biedt het OIM. De toekomst van het platform, of en in welke hoedanigheid het blijft bestaan, is nog onduidelijk.

Inzet

Door de complexiteit van het onderwerp en de bemiddelende rol die verwacht wordt van het OIM is de inzet hoger dan een normaal OIM. Afgelopen week was de inzet van ■■■■ 2 dagen per week en van ■■■■ 1 dag per week. Dit wordt ook verwacht als inzet tot 18 april.

Na 18 april is meer zicht op de inzet voor de komende periode (waarbij ■■■■ en ■■■■ beiden afwezig zijn van 10-28 mei).

Participatiedoel

Groepsafspraken maken hoe te komen tot en erna het afwegen van de oplossingsrichtingen en samen tot een gedragen set aan maatregelen komen. Subdoel is het in kaart brengen van unusual suspects.

Proces & planning

1. Drie SOM SET workshops met IenM en RIVM om de issues, stakeholders en strategie in kaart te brengen;
2. OIM op 18 april. Doel: gevoel van samenwerken versterken, terugkijken, groepsafspraken maken en proces vaststellen om de maatregelen af te wegen.
3. Tweede OIM. Doel: afhankelijk van afspraken op 18 april
4. Derde OIM. Doel: afhankelijk van afspraken op 18 april

Verwacht wordt dat er na 18 april minstens 2 bijeenkomsten nodig zijn om gezamenlijk tot een gedragen pakket aan maatregelen te komen.

Kosten

- Standaard OIM-kosten: huur locaties, catering, vergoeding ■■■■

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Cc: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid
Datum: woensdag 12 april 2017 14:06:19

Ok, dank voor je toevoegingen. Over de partij toevoegen pas ik aan. Heeft het secretariaat van het RIVM de bouwmarkten toegevoegd dan? Instemming stas na de 18^e pas ik ook aan.

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: woensdag 12 april 2017 11:34
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hoi [redacted]

Wat mij betreft prima, op 1 ding na: de rol van IenM. Ik ben het ermee eens dat die diffuus is (ik worstel er iedere keer weer mee). Wat er achter staat klopt echter niet: wij hebben geen partij toegevoegd aan het platform. In die positie zijn we niet. Na overleg met het secretariaat van het platform hebben we aangegeven (in vorige overleg met [redacted] vanuit ons netwerk contact te kunnen zoeken met de desbetreffende partij. Dit was dus vanuit een pragmatische opstelling en een service aan het platform. [redacted]

Groeten,

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 10:50
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hallo allen,

Jullie hebben nog niet gereageerd. Zouden jullie dat alsnog willen doen en dan bijgevoegde nieuwe versie willen lezen?

Als het deze week nog lukt, zou dat fijn zijn.

Groet,

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted] - DP
Verzonden: maandag 10 april 2017 16:43
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: HHP Records Manager DOCUMENT (BSK) : IENM/BSK-2017/96220 : Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid

Hallo [redacted] en [redacted]

[redacted] en ik hebben een plan van aanpak gemaakt voor OIM Houtrook & Gezondheid, o.a. om ons MT nader te informeren. Omdat de vraag aan het OIM van jullie komt, wil ik jullie vragen om het plan te lezen en instemmen met dit plan.

Denken jullie dat dat deze week nog lukt? Het PVA is niet lang.

Groot.

Van: [redacted] - DGMI
Aan: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid
Datum: woensdag 12 april 2017 14:10:04

Ha [redacted] heeft [redacted] secretaris van de Vereniging van Winkelketens in de Doe Het Zelf branche (VWDHZ) toegevoegd aan de afspraak. Heeft hij de uitnodiging ook van jullie gekregen?

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 14:06
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Ok, dank voor je toevoegingen. Over de partij toevoegen pas ik aan. Heeft het secretariaat van het RIVM de bouwmarkten toegevoegd dan? Instemming stas na de 18e pas ik ook aan.

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: woensdag 12 april 2017 11:34
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hoi [redacted]
 Wat mij betreft prima, op 1 ding na: de rol van IenM. Ik ben het ermee eens dat die diffuus is (ik worstel er iedere keer weer mee). Wat er achter staat klopt echter niet: wij hebben geen partij toegevoegd aan het platform. In die positie zijn we niet. Na overleg met het secretariaat van het platform hebben we aangegeven (in vorige overleg met [redacted] vanuit ons netwerk contact te kunnen zoeken met de desbetreffende partij. Dit was dus vanuit een pragmatische opstelling en een service aan het platform. [redacted]

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 10:50
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hallo allen.

Jullie hebben nog niet gereageerd. Zouden jullie dat alsnog willen doen en dan bijgevoegde nieuwe versie willen lezen?

Als het deze week nog lukt, zou dat fijn zijn.

Groet,
[redacted]

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] - DP

Verzonden: maandag 10 april 2017 16:43

Aan: [redacted] - DGMI;

CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP

Onderwerp: HP Records Manager DOCUMENT (BSK) : IENM/BSK-2017/96220 : Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid

Hallo [redacted] en [redacted]

[redacted] en ik hebben een plan van aanpak gemaakt voor OIM Houtrook & Gezondheid, o.a. om ons MT nader te informeren. Omdat de vraag aan het OIM van jullie komt, wil ik jullie vragen om het plan te lezen en instemmen met dit plan.

Denken jullie dat dat deze week nog lukt? Het PvA is niet lang.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rivm.nl] **Namens** Info Platform Houtrook

Verzonden: donderdag 6 april 2017 13:44

Aan: undisclosed-recipients:

Onderwerp: Fw: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning

Beste allen,

Ik hoop dat jullie inmiddels een heel eind zijn met het invullen van de mate van instemming betreffende de oplossingsrichtingen in de excel tabel. De uiterlijke retour datum van jullie reactie is vandaag, maar aangezien een aantal A4tjes later op viadesk geplaatst zijn hebben een aantal partijen aangegeven dat er iets meer tijd nodig is om een reactie te kunnen geven.

De reactie termijn is daarom opgeschoven, met als **uiterlijke datum retour: maandag 10 april 2017**.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [redacted] RIVM/NL on 06-04-2017 13:16 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 27-03-2017 22:08
Subject: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Sent by [redacted]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

De schrijversgroep heeft de afgelopen periode hard gewerkt om de in kaart gebrachte oplossingsrichtingen verder uit te werken in een A4tje per oplossing. Elk A4tje is door ten minste 2 schrijvers van verschillende partijen tot stand gekomen. De items 'Aan wie gericht' (kolom K) en 'Verantwoordelijkheid' (kolom L) zijn de inschatting van het RIVM. De A4tjes geven een eerste indruk. Overigens valt op dat er nog enige overlap is tussen verschillende A4tjes. De A4tjes zijn duidelijk genoeg om 18 april afspraken te maken over de vervolg activiteiten en prioriteiten. Na de bijeenkomst van 18 april kan waar wenselijk een nadere uitwerking en waar nodig een verdere integratieslag plaatsvinden. De meeste A4tjes worden vandaag en morgen op het besloten gedeelte van de website geplaatst, en enkele A4tjes volgen later deze week (viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>).

Bijgevoegd bij deze email vinden jullie een excel-document waarin in de rijen alle oplossingsrichtingen genoemd worden. Zoals eerder aangekondigd is het de bedoeling dat alle partijen hun mate van instemming met de betreffende richting aangeven. In de kolommen O t/m AF staan alle partijen genoemd.

Werkwijze:

1).

Geef in de kolom van jouw partij bij elke oplossingsrichting de mate van instemming aan:

- Volledige instemming
- Gedeeltelijke instemming, namelijk... (geef toelichting)

- Geen instemming, namelijk.. (geef toelichting)

De A4tjes zijn gegroepeerd aan de hand van een probleem waardoor sommige A4tjes staan 2 keer in de tabel staan. De nummers van de dubbel genoemde A4tjes zijn lichtblauw gekleurd (het eerder gegeven antwoord kan daarheen gekopieerd worden).

2).

Daarnaast ontvangen wij graag per email antwoord op de volgende 2 vragen:

- Wat is voor jouw partij het ideale pakket aan oplossingsrichtingen?
- Wat is de top 5 waaraan jouw partij zelf een bijdrage kan leveren?

Graag ontvangen wij jullie reactie **uiterlijk 6 april** zodat alles op tijd rond gestuurd kan worden voor de bijeenkomst op 18 april.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Van: [redacted]; [redacted]@agdh.nl; bestuur@steevenverwarmingsgilde.nl; [redacted]@conceod.nl; [redacted]@lonofonds.nl; [redacted]@vggm.nl; [redacted]@xmsnet.nl; [redacted]@agdamsterdam.nl; [redacted]@buroblauw.nl; [redacted]@agd.aroningen.nl; [redacted]@lonofonds.nl; [redacted]@agdh.nl; [redacted]@nimegen.nl; info@asbb.nl; info@houtrookvrii.nl; [redacted]@lonofonds.nl; [redacted]@agdh.nl; [redacted]@agdiisselland.nl; [redacted]@omgeving.nl; [redacted]@amersfoort.nl; [redacted]@wvl.nl; [redacted] - DGM; [redacted]@gmail.com; [redacted]@ozh.nl; [redacted]@utrecht.nl; [redacted]@gmail.com; [redacted]@ecp.nl; [redacted]@aroningen.nl; [redacted]@ivm.nl

Onderwerp: FW: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Datum: woensdag 12 april 2017 14:20:06

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@xmsnet.nl]

Verzonden: dinsdag 4 april 2017 18:32

Aan: 'Info Platform Houtrook' <info@platformhoutrook.nl>; 'undisclosed-recipients:' <undisclosed-recipients:>

Onderwerp: RE: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning

Beste leden van de Werkgroep Oplossingsrichtingen,

Ik heb het overzicht bekeken en een aantal A4-tjes. Het is eigenlijk geen doen om gedetailleerd commentaar te leveren op alle A4-tjes. Bij een aantal wil ik dat nog wel doen. Ook vind ik de terminologie van laag ...hoog en weinig ...veel niet erg duidelijk.

Om te beginnen het overzicht: ik mis een echt overzicht en een wegging van en advies over alle mogelijke oplossingsrichtingen. En daaraan voorafgaand een analyse van het probleem, want daarmee kun je de oplossingsrichtingen ook beter afwegen tegen elkaar. Een filtermogelijkheid op de schoorsteen of een fijnstofmeter staat mijns inziens heel ver weg als oplossing voor huidige problemen, maar dat wordt niet duidelijk.

Een rol voor de schoorsteenveger zoals in Duitsland: prima oplossing, maar is in de Nederlandse politiek op dit moment onhaalbaar. Etcetera.

Hoe gaan we dit document op 18 april bespreken? En wat is dan de volgende stap?

Waarom zijn we tot dit Platform gekomen? Enerzijds omdat een aantal gemeenten in 2013 aan het Ministerie heeft gevraagd om beleid en maatregelen, zodat zij als gemeenten in geval van overlast door houtstook ook daadwerkelijk iets kunnen doen. En anderzijds omdat er op het congres van mei 2014 door alle aanwezigen is geconstateerd dat er nu echt iets moet gebeuren aan de geuroverlast en de gezondheidsschade.

Probleem 1 is dus: door de betrokkenen (gemeenten, GGD-en, milieudeskundigen, gehinderde burgers, etc.) wordt erkend dat er een probleem is, maar dat er geen mogelijkheid is om aan het aan te pakken. De WHO adviseert ook om houtstook waar het kan uit te bannen.

Probleem 2: door de Rijksoverheid/de politiek wordt om diverse redenen het probleem nog niet echt erkend.

Praktische oplossingen liggen voor de hand, maar zijn door probleem 2 moeilijk realiseerbaar. De praktische oplossingen zijn: de huidige regels verbeteren incl. de handhaafbaarheid (met het ontwikkelen van de Omgevingswet is dit een uitstekend moment) en een meet- en beoordelingsmethode ontwikkelen. Dat laatste kost geld en daarmee komen we weer op probleem 2 uit.

Oplossingsrichting: voorlichting e.d. : is wel nodig, maar biedt voor de huidige problematiek geen echte oplossing in de zin van vermindering van de overlast (geur en gezondheid).

Oplossingsrichting: onderzoeken naar binnendringen schadelijke stoffen in buurwoningen, onderzoek naar schadelijkheid houtrook etc.: moet misschien wel, maar levert geen oplossing. Laten we leren van de casus sigarettenrook!

Oplossingsrichting: eisen stellen aan het toestel, de brandstof, de afvoer en de installatie biedt maar beperkte mogelijkheden voor vermindering van het probleem: moet wel, maar zolang je open haarden, vuurkorven e.d. niet verbiedt is het krom om wel te werken aan verbetering van de houtkachels en alles wat daarbij komt kijken.

Volgens mij moeten we in dit document in elk geval 2 onderbouwde adviezen geven:

1. Rijksoverheid, er moet iets gebeuren: de geuroverlast moet volgens jullie eigen beleid worden aangepakt. Er is gezondheidsschade (de mate waarin is nog niet duidelijk), de WHO adviseert houtstook zoveel mogelijk te vermijden. En ten slotte moet worden gecommuniceerd/in beleidsuitingen duidelijk worden gemaakt dat houtstook niet duurzaam is, om de simpele reden dat er luchtverontreiniging ontstaat en ook is het in de praktijk vrijwel nooit CO2-neutraal.
2. Het probleem van gezondheidsschade kan worden verminderd door in de Omgevingswet een aantal regels te verbeteren incl. de handhaafbaarheid en de mogelijkheid te creëren dat gemeenten in (een deel van) hun gemeente houtstook in meer of mindere mate kunnen verbieden, bijvoorbeeld bij bepaalde weertypes of in bepaalde wijken. En door een meet-en-beoordelingsmethode te laten ontwikkelen.

Ik ben benieuwd wat jullie ervan vinden.

Graag hoor ik nog van [redacted] wat er op 18 april gaat gebeuren. Hoe gaan we dit bespreken en wat zijn mogelijke volgende stappen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rivm.nl] **Namens** Info Platform Houtrook

Verzonden: maandag 27 maart 2017 22:09

Aan: undisclosed-recipients:

Onderwerp: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

De schrijversgroep heeft de afgelopen periode hard gewerkt om de in kaart gebrachte oplossingsrichtingen verder uit te werken in een A4tje per oplossing. Elk A4tje is door ten minste 2 schrijvers van verschillende partijen tot stand gekomen. De items 'Aan wie gericht' (kolom K) en 'Verantwoordelijkheid' (kolom L) zijn de inschatting van het RIVM. De A4tjes geven een eerste indruk. Overigens valt op dat er nog enige overlap is tussen verschillende A4tjes. De A4tjes zijn duidelijk genoeg om 18 april afspraken te maken over de vervolg activiteiten en prioriteiten. Na de bijeenkomst van 18 april kan wenselijk een nadere uitwerking en waar nodig een verdere integratieslag

plaatsvinden. De meeste A4tjes worden vandaag en morgen op het besloten gedeelte van de website geplaatst, en enkele A4tjes volgen later deze week (viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>).

Bijgevoegd bij deze email vinden jullie een excel-document waarin in de rijen alle oplossingsrichtingen genoemd worden. Zoals eerder aangekondigd is het de bedoeling dat alle partijen hun mate van instemming met de betreffende richting aangeven.
In de kolommen O t/m AF staan alle partijen genoemd.

Werkwijze:

- 1). Geef in de kolom van jouw partij bij elke oplossingsrichting de mate van instemming aan:
 - Volledige instemming
 - Gedeeltelijke instemming, namelijk... (geef toelichting)
 - Geen instemming, namelijk.. (geef toelichting)

De A4tjes zijn gegroepeerd aan de hand van een probleem waardoor sommige A4tjes staan 2 keer in de tabel staan. De nummers van de dubbel genoemde A4tjes zijn lichtblauw gekleurd (het eerder gegeven antwoord kan daarheen gekopieerd worden).

- 2). Daarnaast ontvangen wij graag per email antwoord op de volgende 2 vragen:
 - Wat is voor jouw partij het ideale pakket aan oplossingsrichtingen?
 - Wat is de top 5 waaraan jouw partij zelf een bijdrage kan leveren?

Graag ontvangen wij jullie reactie **uiterlijk 6 april** zodat alles op tijd rond gestuurd kan worden voor de bijeenkomst op 18 april.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [REDACTED] RIVM/NL on 27-03-2017 09:13 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 28-02-2017 16:26
Subject: Stand van zaken Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Sent by [REDACTED]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Zoals eerder genoemd zal de werkgroep Oplossingsrichtingen het palet aan oplossingen presenteren op 18 april van 10.00 – 12.00 bij de OIM bijeenkomst. [REDACTED] zal dan, als onafhankelijk voorzitter bij het OIM, het platform in fase twee begeleiden bij de afweging van mogelijke oplossingen.

De schrijversgroep heeft 54 oplossingsrichtingen geïdentificeerd die op dit moment in een kort A4tje verder worden uitgewerkt. Als voorbereiding op de bijeenkomst willen wij alle partijen van het

Platform vragen deze door te lezen en aan te geven of zij instemmen met de feiten en de genoemde oplossing, gedeeltelijk hiermee instemmen en waarom, of er niet mee instemmen en waarom. De A4tjes zullen worden geplaatst op het besloten gedeelte van de website (Viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>) en daar kan dan ook de reactie worden gegeven. Jullie hebben eind 2016 een uitnodiging en wachtwoord ontvangen om in te loggen op viadesk. Mocht je nog niet eerder ingelogd hebben en het wachtwoord kwijt zijn dan hoor ik het graag zodat we dat alvast in orde kunnen maken.

De 54 uitgewerkte oplossingsrichtingen (A4tjes) zullen jullie uiterlijk 27 maart ontvangen en willen wij graag uiterlijk 6 april weer retour ontvangen inclusief de mate van instemming. Kunnen jullie hiermee rekening houden in de agenda?

Mochten er vragen zijn dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris van het Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [REDACTED] RIVM/NL on 27-02-2017 16:20 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 20-12-2016 16:21
Subject: Stand van zaken Platform Houtrook en Gezondheid + uitnodiging bijeenkomst
Sent by: [REDACTED]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Afgelopen donderdag is de werkgroep Oplossingsrichtingen bij elkaar gekomen om een start te maken met het beschrijven van mogelijke oplossingsrichtingen zoals beschreven in het Jaarplan. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de effectiviteit en (technische) haalbaarheid van de verschillende oplossingen. Nu wordt aangekeerd op het verkrijgen van deze oplossingen rondom houtrook en gezondheid is dit een goed en logisch moment om te kijken naar het vervolg en de volgende fase van de werkzaamheden van het Platform. In dat kader hebben wij met vertegenwoordigers van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) om de tafel gezeten om procesafspraken rondom deze vervolgfase te maken. Het beeld is dat in fase twee de mogelijke oplossingen die zijn besproken in het Platform tegen elkaar worden afgewogen. Het resultaat is een gezamenlijk advies aan alle partijen, inclusief aan de bewindspersonen die het aangaat.

Het RIVM, met als voorzitter [REDACTED] heeft de rol opgepakt om het Platform officieel op te richten en de eerste fase te starten. Aangezien in het Jaarplan is beschreven dat [REDACTED] als tijdelijk voorzitter fungeert, is samen met het ministerie van IenM met de 'Overlegorganen Infrastructuur en Milieu' (OIM) gesproken over de invulling van de tweede fase van de werkzaamheden van het platform. Het OIM vormt een onafhankelijk platform, waar maatschappelijke organisaties, bedrijven, andere overheden, burgergroeperingen en vertegenwoordigers van de minister van IenM elkaar ontmoeten om beleidsvoornemens of maatschappelijke opgaven te bespreken. Dit platform beschikt over onafhankelijke voorzitters en een onafhankelijk secretariaat. De resultaten van het overleg worden in de vorm van adviezen, rapporten of verslagen aangeboden aan de bewindspersonen die het aangaat. We zijn blij om te kunnen mededelen dat [REDACTED] als onafhankelijk voorzitter bij het OIM, heeft toegezegd om het platform in fase twee te begeleiden bij de afweging van mogelijke oplossingen.

[REDACTED] is in goed overleg met het ministerie van IenM (als financier van het Platform) overeen

gekomen dat hij zijn werkzaamheden voor fase één afrondt en dat zijn tijdelijke voorzitterschap daarmee tot een einde komt. In het gesprek dat we met dhr. [REDACTED] hebben gevoerd, is hij tevens door het RIVM bijgepraat over de problematiek rondom houtrook en gezondheid en de stappen die tot nu toe en in de aanloop naar het Platform zijn gezet.

Graag vraag ik u om 18 april van 10.00 – 12.00 te reserveren in uw agenda. Op dat moment zal de werkgroep Oplossingsrichtingen het palet aan oplossingen presenteren en wordt het Platform gevraagd de uitkomsten van de eerste fase te bekrachtigen. [REDACTED] zal hierbij tevens aanwezig zijn om met u te bespreken hoe de tweede fase nader kan worden vormgegeven.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

DENK AAN HET MILLIEU VOORDAT U DIT BERICHT PRINT

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

PLEASE CONSIDER THE ENVIRONMENT BEFORE PRINTING

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DP
Cc: [redacted] - DGMI; [redacted]
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid
Datum: woensdag 12 april 2017 14:20:06

Ja, uitnodiging gekregen en heeft zich ook aangemeld.

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: woensdag 12 april 2017 14:10
Aan: [redacted] - DP; [redacted]
CC: [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Ha [redacted] heeft [redacted] secretaris van de Vereniging van Winkelketens in de
 Doe Het Zelf branche (VWDHZ) toegevoegd aan de afspraak. Heeft hij de uitnodiging
 ook van jullie gekregen?

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 14:06
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted]
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Ok, dank voor je toevoegingen. Over de partij toevoegen pas ik aan. Heeft het
 secretariaat van het RIVM de bouwmarkten toegevoegd dan?
 Instemming stas na de 18^e pas ik ook aan.

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: woensdag 12 april 2017 11:34
Aan: [redacted] - DP; [redacted]
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hoi [redacted]
 Wat mij betreft prima, op 1 ding na: de rol van IenM. Ik ben het ermee eens dat die
 diffuus is (Ik worstel er iedere keer weer mee). Wat er achter staat klopt echter niet: wij
 hebben geen partij toegevoegd aan het platform. In die positie zijn we niet. Na overleg
 met het secretariaat van het platform hebben we aangegeven (in vorige overleg met [redacted]
 [redacted] vanuit ons netwerk contact te kunnen zoeken met de desbetreffende partij. Dit
 was dus vanuit een pragmatische opstelling en een service aan het platform. [redacted]

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 10:50
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted]
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hallo allen.

Jullie hebben nog niet gereageerd. Zouden jullie dat alsnog willen doen en dan bijgevoegde nieuwe versie willen lezen?

Als het deze week nog lukt, zou dat fijn zijn.

Groot,

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [redacted] - DP

Verzonden: maandag 10 april 2017 16:43

Aan: [redacted] - DGMI;

CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP

Onderwerp: HP Records Manager DOCUMENT (BSK) : IENM/BSK-2017/96220 : Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid

Hallo [redacted] en [redacted]

[redacted] en ik hebben een plan van aanpak gemaakt voor OIM Houtrook & Gezondheid, o.a. om ons MT nader te informeren. Omdat de vraag aan het OIM van jullie komt, wil ik jullie vragen om het plan te lezen en instemmen met dit plan.

Denken jullie dat dat deze week nog lukt? Het PvA is niet lang.

Groot,

Van: [redacted]
Aan: [redacted]

[redacted]
@longfonds.nl; @dodhor.nl; bestuur@sfeerverwarmingsside.nl; @xmsnet.nl; @concord.nl;
@buroblauw.nl; @gdd.groeningen.nl; @gdd.amsterdam.nl; @gddh.nl;
@ninescen.nl; info@aspd.nl; info@houtrookvrij.nl; @longfonds.nl; (WVL);
@gddisseland.nl; @omgevina.nl; @nietsoort.nl; @oztz.nl;
- DSMF; @mail.com; @mail.com; @ecm.nl;
@recht.nl; @groeningen.nl; @rivm.nl

Onderwerp: FW: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Datum: woensdag 12 april 2017 14:20:30

Van: [redacted] [mailto:[redacted]]@xmsnet.nl]

Verzonden: dinsdag 4 april 2017 18:46

Aan: 'Info Platform Houtrook' <info@platformhoutrook.nl>; 'undisclosed-recipients:' <undisclosed-recipients:>

Onderwerp: RE: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning

Beste leden van de Werkgroep Oplossingsrichtingen,

Nog een reactie op deze mail, namelijk op de voorgestelde werkwijze:

- Ik kan niet van elke oplossingsrichting zeggen in hoeverre ik ermee instem. Op zich zijn het allemaal min of meer nuttige oplossingsrichtingen, maar het gaat om de haalbaarheid en de effectiviteit op korte termijn. Zie mijn vorige mail.
 - Het ideale pakket aan oplossingsrichtingen heb ik in mijn vorige mail gegeven.
 - Top 5 bijdrage van iedere deelnemer: dit is al vaker gevraagd en ik heb moeite met die vraag. De deelnemers doen al wat ze kunnen, maar door het ontbreken van een goed instrumentarium kunnen de gemeenten en de GGD-en het probleem niet aanpakken.
- Aankaarten bij de rijksoverheid is al gebeurd. Hetzelfde geldt voor het Longfonds die binnen hun eigen mogelijkheden al van alles proberen, de kachelbranche is op allerlei fronten actief, de stichting Houtrookvrij (en andere burgers) is uitermate actief met het verzamelen van info, dit weer bij allerlei instanties neerleggen, lobbyen bij de politiek, etc. etc. Welk antwoord wordt er van ons verwacht???

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]]@rivm.nl] **Namens** Info Platform Houtrook

Verzonden: maandag 27 maart 2017 22:09

Aan: undisclosed-recipients:

Onderwerp: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

De schrijversgroep heeft de afgelopen periode hard gewerkt om de in kaart gebrachte oplossingsrichtingen verder uit te werken in een A4tje per oplossing. Elk A4tje is door ten minste 2 schrijvers van verschillende partijen tot stand gekomen. De items 'Aan wie gericht' (kolom K) en 'Verantwoordelijkheid' (kolom L) zijn de inschatting van het RIVM. De A4tjes geven een eerste indruk. Overigens valt op dat er nog enige overlap is tussen verschillende A4tjes. De A4tjes zijn duidelijk genoeg om 18 april afspraken te maken over de vervolg activiteiten en prioriteiten. Na de bijeenkomst van 18 april kan waar wenselijk een nadere uitwerking en waar nodig een verdere integratieslag

plaatsvinden. De meeste A4tjes worden vandaag en morgen op het besloten gedeelte van de website geplaatst, en enkele A4tjes volgen later deze week (viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>).

Bijgevoegd bij deze email vinden jullie een excel-document waarin in de rijen alle oplossingsrichtingen genoemd worden. Zoals eerder aangekondigd is het de bedoeling dat alle partijen hun mate van instemming met de betreffende richting aangeven. In de kolommen O t/m AF staan alle partijen genoemd.

Werkwijze:

- 1). Geef in de kolom van jouw partij bij elke oplossingsrichting de mate van instemming aan:
 - Volledige instemming
 - Gedeeltelijke instemming, namelijk... (geef toelichting)
 - Geen instemming, namelijk.. (geef toelichting)

De A4tjes zijn gegroepeerd aan de hand van een probleem waardoor sommige A4tjes staan 2 keer in de tabel staan. De nummers van de dubbel genoemde A4tjes zijn lichtblauw gekleurd (het eerder gegeven antwoord kan daarheen gekopieerd worden).

- 2). Daarnaast ontvangen wij graag per email antwoord op de volgende 2 vragen:
 - Wat is voor jouw partij het ideale pakket aan oplossingsrichtingen?
 - Wat is de top 5 waaraan jouw partij zelf een bijdrage kan leveren?

Graag ontvangen wij jullie reactie **uiterlijk 6 april** zodat alles op tijd rond gestuurd kan worden voor de bijeenkomst op 18 april.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [REDACTED] RIVM/NL on 27-03-2017 09:13 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 28-02-2017 16:26
Subject: Stand van zaken Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Sent by [REDACTED]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Zoals eerder genoemd zal de werkgroep Oplossingsrichtingen het palet aan oplossingen presenteren op 18 april van 10.00 – 12.00 bij de OIM bijeenkomst. [REDACTED] zal dan, als onafhankelijk voorzitter bij het OIM, het platform in fase twee begeleiden bij de afweging van mogelijke oplossingen.

De schrijversgroep heeft 54 oplossingsrichtingen geïdentificeerd die op dit moment in een kort A4tje verder worden uitgewerkt. Als voorbereiding op de bijeenkomst willen wij alle partijen van het

Platform vragen deze door te lezen en aan te geven of zij instemmen met de feiten en de genoemde oplossing, gedeeltelijk hiermee instemmen en waarom, of er niet mee instemmen en waarom. De A4jes zullen worden geplaatst op het besloten gedeelte van de website (Viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>) en daar kan dan ook de reactie worden gegeven. Jullie hebben eind 2016 een uitnodiging en wachtwoord ontvangen om in te loggen op viadesk. Mocht je nog niet eerder ingelogd hebben en het wachtwoord kwijt zijn dan hoor ik het graag zodat we dat alvast in orde kunnen maken.

De 54 uitgewerkte oplossingsrichtingen (A4jes) zullen jullie uiterlijk 27 maart ontvangen en willen wij graag **uiterlijk 6 april weer retour ontvangen** inclusief de mate van instemming. Kunnen jullie hiermee rekening houden in de agenda?

Mochten er vragen zijn dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris van het Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [REDACTED] RIVM/NL on 27-02-2017 16:20 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 20-12-2016 16:21
Subject: Stand van zaken Platform Houtrook en Gezondheid + uitnodiging bijeenkomst
Sent by: [REDACTED]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Afgelopen donderdag is de werkgroep Oplossingsrichtingen bij elkaar gekomen om een start te maken met het beschrijven van mogelijke oplossingsrichtingen zoals beschreven in het Jaarplan. Daarbij wordt onder andere gekeken naar de effectiviteit en (technische) haalbaarheid van de verschillende oplossingen. Nu wordt aangekeerd op het verkrijgen van deze oplossingen rondom houtrook en gezondheid is dit een goed en logisch moment om te kijken naar het vervolg en de volgende fase van de werkzaamheden van het Platform. In dat kader hebben wij met vertegenwoordigers van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) om de tafel gezeten om procesafspraken rondom deze vervolgfase te maken. Het beeld is dat in fase twee de mogelijke oplossingen die zijn besproken in het Platform tegen elkaar worden afgewogen. Het resultaat is een gezamenlijk advies aan alle partijen, inclusief aan de bewindspersonen die het aangaat.

Het RIVM, met als voorzitter [REDACTED] heeft de rol opgepakt om het Platform officieel op te richten en de eerste fase te starten. Aangezien in het Jaarplan is beschreven dat [REDACTED] als tijdelijk voorzitter fungeert, is samen met het ministerie van IenM met de 'Overlegorganen Infrastructuur en Milieu' (OIM) gesproken over de invulling van de tweede fase van de werkzaamheden van het platform. Het OIM vormt een onafhankelijk platform, waar maatschappelijke organisaties, bedrijven, andere overheden, burgergroeperingen en vertegenwoordigers van de minister van IenM elkaar ontmoeten om beleidsvoorname of maatschappelijke opgaven te bespreken. Dit platform beschikt over onafhankelijke voorzitters en een onafhankelijk secretariaat. De resultaten van het overleg worden in de vorm van adviezen, rapporten of verslagen aangeboden aan de bewindspersonen die het aangaat. We zijn blij om te kunnen mededelen dat [REDACTED] als onafhankelijk voorzitter bij het OIM, heeft toegezegd om het platform in fase twee te begeleiden bij de afweging van mogelijke oplossingen.

[REDACTED] is in goed overleg met het ministerie van IenM (als financier van het Platform) overeen

gekomen dat hij zijn werkzaamheden voor fase één afrondt en dat zijn tijdelijke voorzitterschap daarmee tot een einde komt. In het gesprek dat we met dhr. [REDACTED] hebben gevoerd, is hij tevens door het RIVM bijgepraat over de problematiek rondom houtrook en gezondheid en de stappen die tot nu toe en in de aanloop naar het Platform zijn gezet.

Graag vraag ik u om 18 april van 10.00 – 12.00 te reserveren in uw agenda. Op dat moment zal de werkgroep Oplossingsrichtingen het palet aan oplossingen presenteren en wordt het Platform gevraagd de uitkomsten van de eerste fase te bekrachtigen. [REDACTED] zal hierbij tevens aanwezig zijn om met u te bespreken hoe de tweede fase nader kan worden vormgegeven.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

DENK AAN HET MILIEU VOORDAT U DIT BERICHT PRINT

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

PLEASE CONSIDER THE ENVIRONMENT BEFORE PRINTING

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid
Datum: woensdag 12 april 2017 14:28:10
Bijlagen: Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid DOCK

[redacted] kun je je vinden in deze aanpassing?

Van: [redacted] - DGMI
Verzonden: woensdag 12 april 2017 11:34
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hoi [redacted]
 Wat mij betreft prima, op 1 ding na: de rol van IenM. Ik ben het ermee eens dat die diffuus is (ik worstel er iedere keer weer mee). Wat er achter staat klopt echter niet: wij hebben geen partij toegevoegd aan het platform. In die positie zijn we niet. Na overleg met het secretariaat van het platform hebben we aangegeven (in vorige overleg met [redacted] vanuit ons netwerk contact te kunnen zoeken met de desbetreffende partij. Dit was dus vanuit een pragmatische opstelling en een service aan het platform. [redacted]

Groeten,

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 10:50
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hallo allen,

Jullie hebben nog niet gereageerd. Zouden jullie dat alsnog willen doen en dan bijgevoegde nieuwe versie willen lezen?

Als het deze week nog lukt, zou dat fijn zijn.

Groet,

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted] - DP
Verzonden: maandag 10 april 2017 16:43
Aan: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: HFP Records Manager DOCUMENT (BSK) : IENM/BSK-2017/96220 : Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid

Hallo [redacted] en [redacted]

[redacted] en ik hebben een plan van aanpak gemaakt voor OIM Houtrook & Gezondheid, o.a. om ons MT nader te informeren. Omdat de vraag aan het OIM van jullie komt, wil ik jullie vragen om het plan te lezen en instemmen met dit plan.

Denken jullie dat dat deze week nog lukt? Het PVA is niet lang.

Groet,

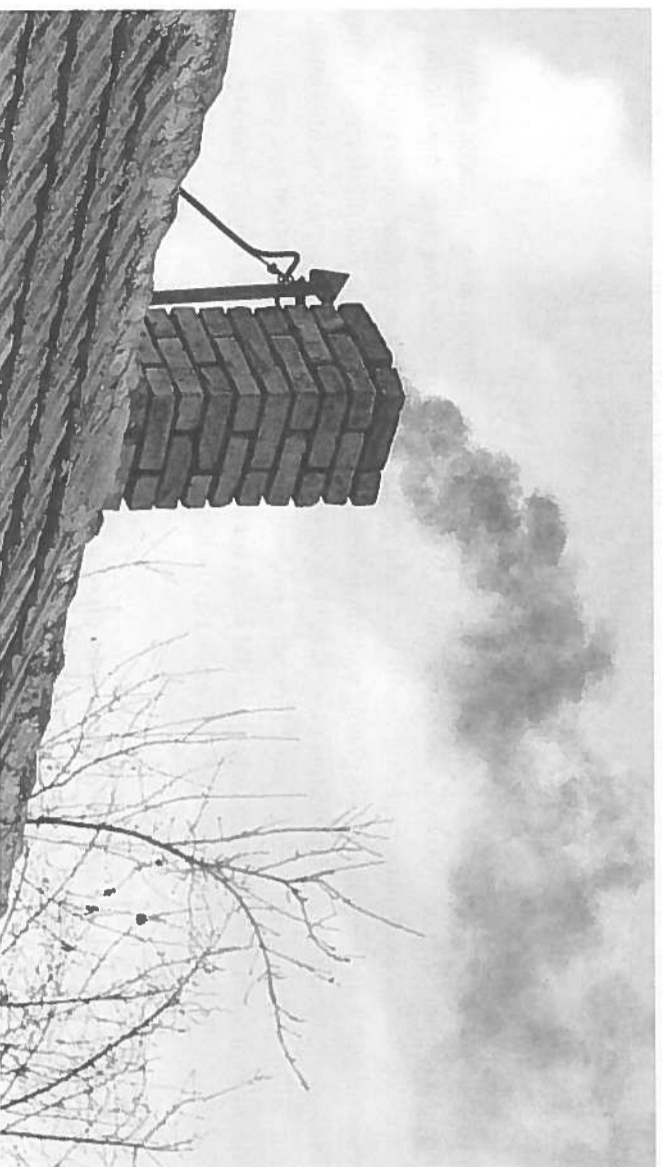
Plan van aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Versie 6 april 2017

Achtergrond

Het gebruik van open haarden, inzethaarden en vrijstaande kachels voor het verwarmen van woningen neemt de laatste jaren toe. Ongeveer 10% van de Nederlandse huishoudens bezit een met hout gestookte installatie. Het stoken van hout kan voor omwonenden overlast opleveren in de vorm van geurhinder, gezondheidsklachten en roetneerslag.

Het stoken van hout door particuleren geeft niet altijd overlast, maar in sommige gevallen is er wel sprake van ernstigere stookoverlast.

Gezondheidseffecten

Houtrook bevat veel stoffen (o.a. fijn stof en PAK) met effecten op korte en lange termijn. Voor zover bekend is fijn stof afkomstig van houtverbranding niet duidelijk meer of minder schadelijk dan fijn stof afkomstig van andere (verbrandings)bronnen, zoals het verkeer. Blootstelling aan houtrook wordt in sommige studies geassocieerd met meer (ziekenhuisopnamen voor) hart- en vaatziekten, luchtwegklachten en een verslechterde longfunctie. Andere studies laten geen relatie met negatieve gezondheidseffecten zien.

In het algemeen geldt dat hoe meer luchtverontreiniging er in een bepaald gebied is, hoe meer gezondheidsschade er kan optreden. Op basis van de huidige inzichten blijft het vanuit

gezondheidskundig oogpunt raadzaam om emissies van verbranding, van welke bron dan ook, te beperken.

Platform Houtrook & Gezondheid

Het Platform Houtrook en Gezondheid (www.platformhoutrook.nl) is samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van partijen uit het veld van onderzoek, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid. Het platform brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld om overlast of gezondheidsschade als gevolg van het stoken van hout door particulieren, te voorkomen dan wel te verminderen.

Kennis & onderzoek: RIVM, Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), MilieuCentraal

Maatschappelijke organisaties: Longfonds, Stichting Houtrook Vrij

Ondernemers & adviesbureaus: Nederlandse Haarden- en Kachelbranche, Algemene Schoorsteenvegers Patroonsbond, Habitat Advocaten & Juristen, Concept, Buro Blauw

Overheid: Gemeenten (Amersfoort, Utrecht, Groningen, en Nijmegen), GGD GHOR Nederland, GGD's (Amsterdam, Hollands Noorden, IJsselland, en Gelderland-Midden), Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid, ministerie van IenM en Infomil.

Opgave

In januari 2016 heeft de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer een reactie gegeven op een rapport van de GGD over overlast door houtrook. Daarnaast is er een motie ingediend door Cegerekc.s, waarin de regering wordt verzocht de problemen en mogelijke oplossingen voor de gezondheidsklachten als gevolg van houtstook in kaart te brengen. Het platform o.l.v. het RIVM doet dat nu. Er zijn inmiddels meer dan 50 oplossingsrichtingen in kaart gebracht. Omdat het RIVM geen rol voor zichzelf ziet bij de afweging van de oplossingen, is het OIM gevraagd hierbij te helpen. Verwachting is dat het OIM helpt tot een gedragen set aan maatregelen te komen en dit als advies aan de verschillende partijen te geven.

SOM SET

Het dossier Houtrook dient als testcase voor de stakeholdermanagementtool SOM SET. In 3 workshops worden de issues, de stakeholders, en de strategie in kaart gebracht.

Tijdens de sessies kwamen verschillende zaken naar voren, zie hieronder.

Stand van zaken

Tijdens de SOMSET sessies kwam van allerlei informatie naar boven die invloed hebben op de OIMbijeekomst op 18 april:

- Het platform is inhoudelijk aan de slag gegaan, er is een schrijfgroep geformeerd die oplossingsrichtingen heeft uitgeschreven.
- Als platform zijn ze al een tijd niet bij elkaar geweest.
- Niet alle belanghebbenden zijn vertegenwoordigd in het platform. De "houtstoker" ontbreekt en ook de houtverkoper zit nu niet aan tafel.

- Er zijn verwachtingen gewekt dat het OIM de rol van onafhankelijk voorzitter gaat overnemen en wellicht zelfs het secretariaat.
- De toekomst van de het platform is ook in het ongewisse gelaten.
- Er zit spanning op het thema; er werd aangegeven dat mensen gespannen op de 18^e zullen binnenkomen.
- Er zijn geen procesregels gemaakt, zo heeft een partij van het platform contact al aangegeven niet aan sommige groepsafspraken te gaan voldoen. Doordat er geen afspraken over het proces zijn gemaakt, is dit nu mogelijk.

[Redacted text]

Kortom inzet op het proces is nu nodig anders gaat het mis later en komen er zeker geen gedragen oplossingen. De bijeenkomst op 18 april zal worden gebruikt om terug te blikken op het proces tot nu toe en vervolgsafspraken te maken over de volgende fase, hoe samen tot de oplossingen af te wegen.

Initiatiefnemer

Beleid (directie KLG) en RIVM.

Het RIVM is momenteel voorzitter van het kennisplatform en levert een secretaris. Verder is een inhoudskundige betrokken.

Projectteam

█ (voorzitter)

█ (secretaris)

█ (co-secretaris)

Eerder betrokken █ (somset)

Organisatie

Er bestaat onduidelijkheid over de rol van het OIM. Bij de leden van het platform is de verwachting gewekt dat █ de nieuwe voorzitter is van het platform en het stokje overneemt van █ van het RIVM. Dit is niet het geval. █ is onafhankelijk voorzitter van het OIM, dat het platform faciliteert bij het afwegen van de oplossingsrichtingen en mogelijk ook het proces erna. Het platform is oorspronkelijk opgericht als kennisplatform om kennis over houtrook te delen en aan fact finding te doen. De opdracht van de staatssecretaris aan het platform past niet bij waar ze voor opgericht is. Daarom zocht het RIVM naar een oplossing. Die oplossing biedt het OIM. De toekomst van het platform, of en in welke hoedanigheid het blijft bestaan, is nog onduidelijk.

Inzet

Door de complexiteit van het onderwerp en de bemiddelende rol die verwacht wordt van het OIM is de inzet hoger dan een normaal OIM. Afgelopen week was de inzet van █ 2 dagen per week en van █ 1 dag per week. Dit wordt ook verwacht als inzet tot 18 april.

Na 18 april is meer zicht op de inzet voor de komende periode (waarbij █ en █ beiden afwezig zijn van 10-28 mei).

Participatiedoel

Groepsafspraken maken hoe te komen tot en erna het afwegen van de oplossingsrichtingen en samen tot een gedragen set aan maatregelen komen. Subdoel is het in kaart brengen van unusual suspects.

Proces & planning

1. Drie SOM SET workshops met IenM en RIVM om de issues, stakeholders en strategie in kaart te brengen;
2. OIM op 18 april. Doel: gevoel van samenwerken versterken, terugkijken, groepsafspraken maken en proces vaststellen om de maatregelen af te wegen.
3. Tweede OIM. Doel: afhankelijk van afspraken op 18 april
4. Derde OIM. Doel: afhankelijk van afspraken op 18 april

Verwacht wordt dat er na 18 april minstens 2 bijeenkomsten nodig zijn om gezamenlijk tot een gedragen pakket aan maatregelen te komen.

Kosten

- Standaard OIM-kosten: huur locaties, catering, vergoeding █

Van: [redacted] - DP
Aan: [redacted] - DP
Cc: [redacted] - DGMJ; [redacted] - DGMJ; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid
Datum: woensdag 12 april 2017 16:58:30
Bijlagen: Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid; Input RIVM.docx

Beste [redacted]

Bijgevoegd stuur ik je input op het plan van aanpak.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
 Wetenschappelijk medewerker Medische Milieukunde, Epidemioloog

RIVM, Centrum Gezondheid en Milieu [redacted]
 Postbus 1
 3720 BA Bilthoven

T: [redacted] (ma, di, wo, do)

From: [redacted] - DP <[redacted]@minienm.nl>
To: [redacted] - DGMJ <[redacted]@minienm.nl>; [redacted] <[redacted]@minienm.nl>
Cc: [redacted] - DGMJ <[redacted]@minienm.nl>; [redacted] - DP <[redacted]@minienm.nl>
Date: 12-04-2017 14:06
Subject: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Ok, dank voor je toevoegingen. Over de partij toevoegen pas ik aan.
 Heeft het secretariaat van het RIVM de bouwmarkten toegevoegd dan?
 Instemming stas na de 18^e pas ik ook aan.

Van: [redacted] - DGMJ
Verzonden: woensdag 12 april 2017 11:34
Aan: [redacted] - DP; [redacted] - DP
CC: [redacted] - DGMJ; [redacted] - DP
Onderwerp: RE: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hoi [redacted]

Wat mij betreft prima, op 1 ding na: de rol van IenM. Ik ben het ermee eens dat die diffuus is (ik worstel er iedere keer weer mee). Wat er achter staat klopt echter niet: wij hebben geen partij toegevoegd aan het platform. In die positie zijn we niet. Na overleg met het secretariaat van het platform hebben we aangegeven (in vorige overleg met [redacted]) vanuit ons netwerk contact te kunnen zoeken met de [redacted]

desbetreffende partij. Dit was dus vanuit een pragmatische opstelling en een service aan het platform.

Groeten,

Van: [redacted] - DP
Verzonden: woensdag 12 april 2017 10:50
Aan: [redacted] - DGMI;
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: Plan van Aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Hallo allen,

Jullie hebben nog niet gereageerd. Zouden jullie dat alsnog willen doen en dan bijgevoegde nieuwe versie willen lezen?

Als het deze week nog lukt, zou dat fijn zijn.

Groet,

-----Oorspronkelijk bericht-----
Van: [redacted] - DP
Verzonden: maandag 10 april 2017 16:43
Aan: [redacted] - DGMI;
CC: [redacted] - DGMI; [redacted] - DP
Onderwerp: HP Records Manager DOCUMENT (BSK) : IENM/BSK-2017/96220 : Plan van Aanpak Houtrook & Gezondheid

Hallo [redacted] en [redacted]

[redacted] en ik hebben een plan van aanpak gemaakt voor OIM Houtrook & Gezondheid, o.a. om ons MT nader te informeren. Omdat de vraag aan het OIM van jullie komt, wil ik jullie vragen om het plan te lezen en instemmen met dit plan.

Denken jullie dat dat deze week nog lukt? Het PvA is niet lang.

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het

RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

219a

Plan van aanpak OIM Houtrook & Gezondheid

Versie 6 april 2017

Achtergrond

Het gebruik van open haarden, inzethaarden en vrijstaande kachels voor het verwarmen van woningen neemt de laatste jaren toe. Ongeveer 10% van de Nederlandse huishoudens bezit een met hout gestookte installatie. Het stoken van hout kan voor omwonenden overlast opleveren in de vorm van geurhinder, gezondheidsklachten en roetneerslag.

Het stoken van hout door particulieren geeft niet altijd overlast, maar in sommige gevallen is er wel sprake van ernstigere stookoverlast.

Gezondheidseffecten

Houtrook bevat veel stoffen (o.a. fijn stof en PAK) met effecten op korte en lange termijn. Voor zover bekend is fijn stof afkomstig van houtverbranding niet duidelijk meer of minder schadelijk dan fijn stof afkomstig van andere (verbrandings)bronnen, zoals het verkeer. Blootstelling aan houtrook wordt in sommige studies geassocieerd met meer (ziekenhuisopnamen voor) hart- en vaatziekten, luchtwegklachten en een verslechterde longfunctie. Andere studies laten geen relatie met negatieve gezondheidseffecten zien.

In het algemeen geldt dat hoe meer luchtverontreiniging er in een bepaald gebied is, hoe meer gezondheidsschade er kan optreden. Op basis van de huidige inzichten blijft het vanuit

gezondheidskundig oogpunt raadzaam om emissies van verbranding, van welke bron dan ook, te beperken.

Platform Houtrook & Gezondheid

Het Platform Houtrook en Gezondheid (www.platformhoutrook.nl) is samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van partijen uit het veld van onderzoek, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid. Het platform brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld om overlast of gezondheids schade als gevolg van het stoken van hout door particulieren, te voorkomen dan wel te verminderen.

Kennis & onderzoek: Rijks Instituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), MilieuCentraal

Maatschappelijke organisaties: Longfonds, Stichting Houtrook Vrij

Ondernemers & adviesbureaus: Nederlandse Haarden- en Kachelbranche, Algemene Schoorsteenvegers Patroonsbond (ASPB), Habitat Advocaten & Juristen, Con.CPD.eppd, Büro Blauw, Vereniging van Winkelketens in de Doe Het Zelf branche (VWDHZ), Anzion Advies.

Overheid: Gemeenten (Amersfoort, Utrecht, Groningen, en -Nijmegen), GGD CHOR Nederland, GGD's (Amsterdam, Groningen, Hollands Noorden, Jsseland, en Gelderland-Midden), Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid, ministerie van IenM en Infomil.

Opgave

In januari 2016 heeft de staatssecretaris in een brief aan de Tweede Kamer een reactie gegeven op een rapport van de GGD over overlast door houtrook. Daarnaast is er een motie ingediend door Cegerek, c.s. waarin de regering wordt verzocht de problemen en mogelijke oplossingen voor de gezondheidsklachten als gevolg van houtrook in kaart te brengen. Het platform o.l.v. het RIVM doet dat nu. Er zijn inmiddels meer dan 50 oplossingsrichtingen in kaart gebracht. Omdat het RIVM geen rol heeft te spelen met bij de afweging van de oplossingen, is het IenM heeft het OIM gevraagd hierbij te helpen het proces van afweging en prioritering van de oplossingsrichtingen te begeleiden. Verwachting is dat het OIM helpt tot een gedragen set aan maatregelen te komen en dit als advies aan de verschillende partijen te geven.

SOM SET

Het dossier Houtrook dient als testcase voor de stakeholdermanagementtool SOM SET. In 3 workshops worden de issues, de stakeholders, en de strategie in kaart gebracht.

Tijdens de sessies kwamen verschillende zaken naar voren, zie hieronder.

Stand van zaken

Tijdens de SOMSET sessies kwam van allerlei informatie naar boven die invloed hebben op de OIMbijeenkomsr op 18 april:

- Het platform is inhoudelijk aan de slag gegaan, er is een schrijfgroep gevormd die oplossingsrichtingen heeft uitgeschreven.
- Als platform zijn ze al een tijd niet bij elkaar geweest.

Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmerkingen XXXXXXXXXX Dit klopt niet
Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)
Met opmaak: Nederlands (standaard)

- Niet alle belanghebbenden zijn vertegenwoordigd in het platform. De "houtstoker" ontbreekt en ook de houtverkoper zit nu niet aan tafel.
- Er zijn verwachtingen gewekt dat het OIM de rol van onafhankelijk voorzitter gaat overnemen en wellicht zelfs het secretariaat
- De toekomst van de het platform is ook in het ongewisse gelaten.
- Er zit spanning op het thema; er werd aangegeven dat mensen gespannen op de 18e zullen binnenkomen.

Met opmerkingen [redacted]

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Kortom inzet op het proces is nu nodig anders gaat het mis later en komen er zeker geen gedragen oplossingen. De bijeenkomst op 18 april zal worden gebruikt om terug te blikken op het proces tot nu toe en vervolgspraken te maken over de volgende fase, hoe samen tot de oplossingen af te wegen.

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Met opmaak: Nederlands (standaard)

Initiatiefnemer

Beleid (directie KLG) en op verzoek van de deelnemende partijen en in opdracht van lenM is het RIVM betrokken bij het platform.

Het RIVM is momenteel in de oprichtingsfase tijdelijk voorzitter van het kennisplatform en levert voor die oprichtingsfase een secretaris. Verder is een inhoudeskundige betrokken.

Projectteam

- █ (voorzitter)
- █ (secretaris)
- █ (co-secretaris)
- Erder betrokken █ (somse)

Organisatie

Er bestaat onduidelijkheid over de rol van het OIM. Bij de leden van het platform is de verwachting gewekt dat █ de nieuwe voorzitter is van het platform en het stokje overneemt van █ van het RIVM. Dit is niet het geval █ is onafhankelijk voorzitter van het OIM, dat het platform faciliteert bij het afwegen van de oplossingsrichtingen en mogelijk ook het proces erna. Het platform is oorspronkelijk opgericht als kennisplatform om kennis over houtrook te delen en aan fact finding te doen. De opdracht Het Verzoek van de staatssecretaris aan het platform past niet bij waar ze voor opgericht is █ De toekomst van het platform, of in welke hoedanigheid het blijft bestaan, is nog onduidelijk.

Inzet

Door de complexiteit van het onderwerp en de bemiddelende rol die verwacht wordt van het OIM is de inzet hoger dan een normaal OIM. Afgelopen week was de inzet van █ 2 dagen per week en van █ dag per week. Dit wordt ook verwacht als inzet tot 18 april.

Na 18 april is meer zicht op de inzet voor de komende periode (waarbij █ en █ beiden afwezig zijn van 10-28 mei).

Participatiedoel

Groepsafspraken maken hoe te komen tot en erna het afwegen van de oplossingsrichtingen en samen tot een gedragen set aan maatregelen komen. Subdoel is het in kaart brengen van unusual suspects.

Proces & planning

1. Drie SOM SET workshops met IenM en RIVM om de issues, stakeholders en strategie in kaart te brengen;
2. OIM op 18 april. Doel: gevoel van samenwerken versterken, terugkijken, groepsafspraken maken en proces vaststellen om de maatregelen af te wegen.
3. Tweede OIM. Doel: afhankelijk van afspraken op 18 april
4. Derde OIM. Doel: afhankelijk van afspraken op 18 april

Verwacht wordt dat er na 18 april minstens 2 bijeenkomsten nodig zijn om gezamenlijk tot een gedragen pakket aan maatregelen te komen.

Kosten

- Standard OIM-kosten: huur locaties, catering, vergoeding █

- Met opmaak: Nederlands (standaard)
- Met opmerkingen █ : Dit klopt niet. Het is oorspronkelijk opgericht om partijen met elkaar in gesprek te brengen.
- Met opmaak: Nederlands (standaard)
- Met opmaak: Nederlands (standaard)
- Met opmerkingen █ : het past wel, het is in lijn met de doelstelling van het platform
- Met opmaak: Nederlands (standaard)
- Met opmerkingen █ : He- █
- Met opmaak: Nederlands (standaard)

Van: [redacted] namens Info Platform Houtrook
Onderwerp: Stukken OIM 18 april 2017 - Platform Houtrook en Gezondheid
Datum: donderdag 13 april 2017 09:58:12
Bijlagen: [Reactie Anzlon Advies.pdf](#)
[Oplossingsrichtingen ASPB.pdf](#)
[Reactie van Buro Blauw op de oplossingsrichtingen.pdf](#)
[Reactie Concepto.pdf](#)
[Reactie Habitat.pdf](#)
[Beoordeling van het Longfonds van de oplossingsrichtingen.pdf](#)
[Rijkssoeverheid Ideale combinatie houtrookmaatregelen.pdf](#)
[Stichting Houtrookvrij Brief aan voorzitter platform houtrook 2017-04-06.pdf](#)
[Reactie NHK.pdf](#)
[Reactie VVDHZ.pdf](#)
[Werkdocument oplossingsrichtingen versie 6.xlsx](#)
[20170404_GGD_Groningen_aan_platform_Houtrook_\(onderzoeksvoorstel\).docx.pdf](#)
[GGD_Groningen_Houtrooklocaties_PM25_meten_onderzoeksvoorstel_20170404.pdf](#)

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Ter voorbereiding op de OIM bijeenkomst van dinsdag 18 april stuur ik jullie hierbij de reactie van de (meeste) partijen uit het platform op de uitgewerkte oplossingsrichtingen. De mate van instemming van de verschillende partijen is terug te vinden in de exceltabel. Daarnaast hebben een aantal partijen een begeleidend schrijven gestuurd bij de oplossingsrichtingen die ik jullie hierbij ook toezend. De reactie van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid wordt mogelijk nagestuurd.

Er zijn 2 ingekomen stukken / vragen aan het platform binnengekomen, welke dinsdag aan de agenda toegevoegd kunnen worden:
 - een vraag om advies van het platform mbt een onderzoeksvoorstel van de GGD Groningen [redacted] (zie bijlage) en
 - een vraag van Habitat [redacted] met betrekking tot het delen van de A4tjes aan personen buiten het Platform. Is dat toegestaan of zijn deze nog geheim?

Op advies van het OIM is de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) uitgenodigd en zal ook aansluiten bij de bijeenkomst as dinsdag. Mogelijk sluit ook Leefomgeving Nijmegen aan. Het kan zijn dat er partijen missen, maar het agendapunt 'zijn alle belangen vertegenwoordigd aan tafel' zal expliciet aan de orde komen.

Ik wens jullie goede Paasdagen en zie uit naar een vruchtbare bijeenkomst volgende week.

Met vriendelijke groet,
 [redacted]
 Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [redacted] RIVM/NL on 12-04-2017 17:25 -----

From: Info Platform Houtrook
 To:
 Date: 06-04-2017 13:43

Subject: Fw: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Sent by: [REDACTED]

Beste allen,

Ik hoop dat jullie inmiddels een heel eind zijn met het invullen van de mate van instemming betreffende de oplossingsrichtingen in de excel tabel. De uiterlijke retour datum van jullie reactie is vandaag, maar aangezien een aantal A4tjes later op viadesk geplaatst zijn hebben een aantal partijen aangegeven dat er iets meer tijd nodig is om een reactie te kunnen geven.

De reactie termijn is daarom opgeschoven, met als **uiterlijke datum retour: maandag 10 april 2017**.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [REDACTED] RIVM/NL on 06-04-2017 13:16 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 27-03-2017 22:08
Subject: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Sent by: [REDACTED]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

De schrijversgroep heeft de afgelopen periode hard gewerkt om de in kaart gebrachte oplossingsrichtingen verder uit te werken in een A4tje per oplossing. Elk A4tje is door ten minste 2 schrijvers van verschillende partijen tot stand gekomen. De items 'Aan wie gericht' (kolom K) en 'Verantwoordelijkheid' (kolom L) zijn de inschatting van het RIVM. De A4tjes geven een eerste indruk. Overigens valt op dat er nog enige overlap is tussen verschillende A4tjes. De A4tjes zijn duidelijk genoeg om 18 april afspraken te maken over de vervolg activiteiten en prioriteiten. Na de bijeenkomst van 18 april kan waar wenselijk een nadere uitwerking en waar nodig een verdere integratieslag plaatsvinden. De meeste A4tjes worden vandaag en morgen op het besloten gedeelte van de website geplaatst, en enkele A4tjes volgen later deze week (viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>).

Bijgevoegd bij deze email vinden jullie een excel-document waarin in de rijen alle oplossingsrichtingen genoemd worden. Zoals eerder aangekondigd is het de bedoeling dat alle partijen hun mate van instemming met de betreffende richting aangeven. In de kolommen O t/m AF staan alle partijen genoemd.

Werkwijze:

- 1). Geef in de kolom van jouw partij bij elke oplossingsrichting de mate van instemming aan:
 - Volledige instemming
 - Gedeeltelijke instemming, namelijk... (geef toelichting)
 - Geen instemming, namelijk.. (geef toelichting)

De A4tjes zijn gegroepeerd aan de hand van een probleem waardoor sommige A4tjes staan 2 keer in

de tabel staan. De nummers van de dubbel genoemde A4tjes zijn lichtblauw gekleurd (het eerder gegeven antwoord kan daartoe gekopieerd worden).

2).

Daarnaast ontvangen wij graag per email antwoord op de volgende 2 vragen:

- Wat is voor jouw partij het ideale pakket aan oplossingsrichtingen?
- Wat is de top 5 waaraan jouw partij zelf een bijdrage kan leveren?

Graag ontvangen wij jullie reactie **uiterlijk 6 april** zodat alles op tijd rond gestuurd kan worden voor de bijeenkomst op 18 april.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

[attachment "Werkdokument oplossingsrichtingen versie 5.xlsx" deleted by [REDACTED]
[REDACTED]@RIVM/NL]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Reactie Anzion Advies

Beste leden van de Werkgroep Oplossingsrichtingen,

Ik heb het overzicht bekeken en een aantal A4-tjes. Het is eigenlijk geen doen om gedetailleerd commentaar te leveren op alle A4-tjes. Bij een aantal wil ik dat nog wel doen. Ook vind ik de terminologie van laag ... hoog en weinig ... veel niet erg duidelijk.

Om te beginnen het overzicht: ik mis een echt overzicht en een weging van en advies over alle mogelijke oplossingsrichtingen. En daarnaast voorafgaand een analyse van het probleem, want daarmee kun je de oplossingsrichtingen ook beter afwegen tegen elkaar. Een filtermogelijkheid op de schoorsteen of een fijnstofmeter staat mijns inziens heel ver weg als oplossing voor huidige problemen, maar dat wordt niet duidelijk.

Een rol voor de schoorsteenveger zoals in Duitsland: prima oplossing, maar is in de Nederlandse politiek op dit moment onhaalbaar. Etcetera.

Hoe gaan we dit document op 18 april bespreken? En wat is dan de volgende stap?

Waarom zijn we tot dit Platform gekomen? Enerzijds omdat een aantal gemeenten in 2013 aan het Ministerie heeft gevraagd om beleid en maatregelen, zodat zij als gemeenten in geval van overlast door houtstook ook daadwerkelijk iets kunnen doen. En anderzijds omdat er op het congres van mei 2014 door alle aanwezigen is geconstateerd dat er nu echt iets moet gebeuren aan de geuroverlast en de gezondheidschade.

Probleem 1 is dus: door de betrokkenen (gemeenten, GGD-en, milieudeskundigen, gehinderde burgers, etc.) wordt erkend dat er een probleem is, maar dat er geen mogelijkheid is om aan het aan te pakken. De WHO adviseert ook om houtstook waar het kan uit te bannen.

Probleem 2: door de Rijksoverheid/de politiek wordt om diverse redenen het probleem nog niet echt erkend.

Praktische oplossingen liggen voor de hand, maar zijn door probleem 2 moeilijk realiseerbaar. De praktische oplossingen zijn: de huidige regels verbeteren incl. de handhaafbaarheid (met het ontwikkelen van de Omgevingswet is dit een uitstekend moment) en een meet- en beoordelingsmethode ontwikkelen. Dat laatste kost geld en daarmee komen we weer op probleem 2 uit.

Oplossingsrichting: voorlichting e.d. : is wel nodig, maar biedt voor de huidige problematiek geen echte oplossing in de zin van vermindering van de overlast (geur en gezondheid).

Oplossingsrichting: onderzoeken naar binnendringen schadelijke stoffen in buurwoningen, onderzoek naar schadelijkheid houtstook etc.: moet misschien wel, maar levert geen oplossing. Laten we leren van de casus sigarettenrook!

Oplossingsrichting: eisen stellen aan het toestel, de brandstof, de afvoer en de installatie biedt maar beperkte mogelijkheden voor vermindering van het probleem: moet wel, maar zolang je open haarden, vuurkorven e.d. niet verbiedt is het krom om wel te werken aan verbetering van de houtkachels en alles wat daarbij komt kijken.

Volgens mij moeten we in dit document in elk geval 2 onderbouwde adviezen geven:

1. Rijksoverheid, er moet iets gebeuren: de geuroverlast moet volgens jullie eigen beleid worden aangepakt. Er is gezondheidschade (de mate waarin is nog niet duidelijk), de WHO adviseert houtstook zoveel mogelijk te vermijden. En ten slotte moet worden gecommuniceerd/in beleidsuitingen duidelijk worden gemaakt dat houtstook niet duurzaam is, om de simpele reden dat er luchtverontreiniging ontstaat en ook is het in de praktijk vrijwel nooit CO2-neutraal.

2. Het probleem van gezondheidschade kan worden verminderd door in de Omgevingswet een aantal regels te verbeteren incl. de handhaafbaarheid en de mogelijkheid te creëren dat gemeenten in (een deel van) hun gemeente houtstook in meer of mindere mate kunnen verbieden, bijvoorbeeld bij

bepaalde weertypes of in bepaalde wijken. En door een meet-en beoordelingsmethode te laten ontwikkelen.

Ik ben benieuwd wat jullie ervan vinden.

Nog een reactie op deze mail, namelijk op de voorgestelde werkwijze:
Ik kan niet van elke oplossingsrichting zeggen in hoeverre ik ermee instem. Op zich zijn het allemaal min of meer nuttige oplossingsrichtingen, maar het gaat om de haalbaarheid en de effectiviteit op korte termijn. Zie mijn vorige mail.
Het ideale pakket aan oplossingsrichtingen heb ik in mijn vorige mail gegeven.
Top 5 bijdrage van iedere deelnemer: dit is al vaker gevraagd en ik heb moeite met die vraag. De deelnemers doen al wat ze kunnen, maar door het ontbreken van een goed instrumentarium kunnen de gemeenten en de GGD-en het probleem niet aanpakken. Aankaarten bij de rijksoverheid is al gebeurd. Hetzelfde geldt voor het Longfonds die binnen hun eigen mogelijkheden al van alles proberen, de kachelbranche is op allerlei fronten actief, de stichting Houtrookvrij (en andere burgers) is uitermate actief met het verzamelen van info, dit weer bij allerlei instanties neerleggen, lobbyen bij de politiek, etc. etc. Welk antwoord wordt er van ons verwacht??

Algemene Schoorsteenvegers Patroons Bond (ASPBB) en terugdringen van houtrookoverlast

Huidige situatie: reinigen, voorlichten, adviseren

1. Door het periodieke contact met honderdduizenden voornamelijk particuliere opdrachtgevers levert de ASPBB een actieve bijdrage aan het reinigen van rookkanalen o.a. door visuele en/of inwendige inspecties van schoorstenen, rookkanalen en inspectie in de woning
2. Het controleren van haarden en kachels is daarbij als regel inbegrepen.
3. De ASPBB geeft zowel 'aan huis', als via www.schoorsteenveger.nl actief voorlichting over goed stookgedrag, zoals voorkomen van overlast, stoken met zo min mogelijk negatieve effecten voor milieu en gezondheid, kwaliteit van hout e.d. In een oplage van tienduizenden exemplaren is de laatste jaren een voorlichtingskrant verspreid.
4. De organisatie probeert een bemiddelende en adviserende rol te spelen bij klachten inzake overlast ('praat met elkaar', wijzig zo mogelijk de uitmonding van in het geding zijnde schoorstenen, gebruik de juiste brandstof etc.).
5. Door opleidingen (Gezelschap en Meester schoorsteenveger) en themabijeenkomsten wordt gewerkt aan (behoud van) kwaliteit en vakmanschap.

Gewenste situatie: iets meer regelgeving

6. In de huidige praktijk constateren wij onvoldoende regelgeving. Lagere overheden hebben geen specifieke bepalingen opgenomen inzake overlast door stoken (vuurkorven, kachels en haarden etc.). Aanscherping van de Algemene Plaatselijke Verordening en handhaving zijn gewenst.
7. Er zal een activiteit worden ontwikkeld om in samenspraak met gemeenten stokers praktische informatie over stoken en overlast aan te reiken, inclusief een 'zelf stook uur'.
8. Wij zijn voorstander van een door de overheid erkend register van bonafide en kwalitatief goede schoorsteenveegbedrijven, mede om beunhazerij uit te roeien.
9. Om zoveel mogelijk uitstoot te voorkomen dienen rookkanalen in woningen jaarlijks te worden gereinigd en dient in het Bouwbesluit een bepaling worden opgenomen over de uitmonding van een schoorsteen t.o.v. het belendend perceel van buren.
10. De ASPBB is 'trendvolger', d.w.z. dat technische ontwikkelingen en wet- en regelgeving die relevant zijn voor de branche, worden gevolgd en waar nodig geïmplementeerd.
11. Voor zover daaruit eisen voortvloeden waaraan gebruikers van haarden en kachels moeten voldoen, worden zij daarop gewezen. In het verlegde hiervan sluiten wij ons aan bij de suggesties die door de Stichting NHK zijn gedaan m.b.t. het aanleggen van een rookkanaal voor een biomassa-toestel, dan wel het aansluiten van een biomassa toestel op een bestaand gemetseld rookkanaal.

Reactie van Buro Blauw op de oplossingsrichtingen

In verband met drukte hebben we niet op alle oplossingsrichtingen in kunnen gaan. Daarnaast nog antwoord op de twee vragen:

- Wat is voor jouw partij het ideale pakket aan oplossingsrichtingen? Buro Blauw heeft zelf geen voorkeur voor oplossingsrichtingen, anders dan dat het ons inziens het beste is om zoveel mogelijk aan te sluiten bij reeds beschikbare kennis en handvaten. In plaats van bijvoorbeeld handhaving van piekconcentraties fijnstof (oplossingsrichting 78), wat nieuwe juridische kaders zou vereisen, kan bijvoorbeeld prima aangesloten worden bij bestaande aanvaardbaar geurhinderniveau's, welke reeds rekening houden met piekconcentraties.

- Wat is de top 5 waaraan jouw partij zelf een bijdrage kan leveren?

1. Oplossingsrichting 28: ontwikkelen meetmethode overlast;
2. Oplossingsrichtingen 38/40: milieuonderzoek, onderzoek aard en omvang milieuverontreiniging;
3. Oplossingsrichting 90: Handhaafbare eisen geurconcentratie (opstellen aanvaardbaar geurhinderniveau);
4. Oplossingsrichting 42: pilots bij gemeenten;

Kortweg: Buro Blauw kan een bijdrage leveren bij het opstellen van meetmethodes en toetskaders, evenals het uitvoeren van metingen en toetsingen.

Reactie van ConCEPD

Korte reactie naast de uitgebreide lijst, in essentie komt het neer op:
Zorg voor een goede methode om ernstige overlast te bepalen.
Gebruik daarna artikel 151d van de gemeentewet die 1 juli in werking treedt.

Reactie Habitat

Ideale oplossing:

- Vooral omdat met name de oplossingen best lastig blijven, is een algeheel stookverbod het eenvoudigst in juridische zin. Ik denk dat wel dat dit gepaard zou moeten gaan met een ontheffingsbevoegdheid voor feestvuren of voor kachels die zijn aangeschaft met een subsidie.
- Maar ik denk dat een verbod politiek niet eenvoudig is. Daarom heb ik ook een tweede pakket geformuleerd.
 - o Ecodesign zo snel mogelijk invoeren (48)
 - o Rookgasafvoer (60, 66, 82)
 - o Handhaving mogelijk maken (78, 80, 86)
 - o Verplicht stookgedrag (50, 66, 76)
 - o Onderzoek naar bijdrage houtstook aan luchtverontreiniging (18, 20)
 - o Onderzoek naar stoffen in de woning van stoker en omwonende (32, 36)
 - o Waarschuwingsmechanisme (14)
 - o Voorlichting (2,4)
 - o Aansluiten bij normen WHO, ook voor binnenlucht (70)
 - o In omgevingsplan houtkachelvrije wijken (112), in Omgevingswet een omgevingswaarde voor binnenlucht (112)
- HABITAT zou een bijdrage kunnen blijven leveren in de juridische context. Indien dat weer tot schrijven of een advies zou leiden, zou dat ook weer met een betaalde moeten.

Beoordeling van het Longfonds van de oplossingsrichtingen

Wij hebben de oplossingsrichtingen beoordeeld op basis van de volgende criteria:

- Draagt de oplossingsrichting bij aan het voorkomen dan wel verminderen van gezondheidsschade. Verminderen van gezondheidsschade kan alleen op onze instemming rekenen wanneer het uiteindelijk tot voorkomen van gezondheidsschade leidt.
- Draagt de oplossingsrichting bij aan het vergroten van kennis over de schadelijkheid van houtrook.
- Biedt de oplossingsrichting de mensen die gezondheidsschade ondervinden door houtrook een effectief handvat.

Bij alle oplossingsrichtingen ontbreekt een objectieve en zoveel mogelijke wetenschappelijke onderbouwing van een expert of en in welke mate de oplossingsrichting bijdraagt aan de doelstellingen van het platform te weten: het voorkomen dan wel verminderen van gezondheidsschade en/of overlast. Eerder is in het platform besproken dat deze onderbouwing nodig is. [redacted] heeft toegezegd om voor 18 april deze onderbouwing zoveel mogelijk te geven. Zonder deze onderbouwing kunnen wij nu echter niet goed beoordelen of we wel of niet kunnen instemmen. Bij de oplossingsrichtingen ontbreekt in de tabel bij 'Wordt overlast voorkomen of verminderd?' het woord 'gezondheidsschade'. De tekst moet zijn: 'Wordt gezondheidsschade dan wel overlast voorkomen of verminderd? Bij het invullen van de tabel zou moeten worden gespecificeerd of het gaat om overlast óf gezondheidsschade en voorkomen óf verminderen

Bij een groot gedeelte van de oplossingsrichtingen wordt ervan uitgegaan dat 'beter stoken' leidt tot minder overlast. Deze aannames zijn niet onderbouwd. Bovendien gaat het ons om het voorkomen van gezondheidsschade. Wij kunnen hiermee dus niet instemmen. Beter stoken maatregelen houden ook het risico in zich dat meer mensen meer gaan stoken, wat per saldo voor een verslechtering van de luchtkwaliteit en daarmee tot meer gezondheidsschade zou kunnen leiden.

Als Longfonds vragen we ons af of er een emissieniveau van houtrook bestaat waarbij geen gezondheidsschade optreedt en of kachels hieraan kunnen voldoen (ook als er in een gebied veel houtkachels zijn). Pas als we dat weten kunnen we de beter stoken maatregelen goed beoordelen. Als deze kennis nu niet voorhanden is, moet dit in de onderzoeksoplossingsrichtingen worden meegenomen.

Daarnaast wordt de gehinderde teveel eigenaar gemaakt van het probleem. Bijvoorbeeld bij de oplossingsrichting 'Voorlichting aan algemeen publiek'. Hier is het idee dat ook de gehinderde kennis neemt van stookadviezen om de stoker voor te lichten. De haalbaarheid van deze oplossingsrichting wordt als goed beoordeeld, maar dat is volledig afhankelijk van de welwillendheid van de stoker en die is vaak niet zo groot zoals blijkt uit de praktijk. Een ander voorbeeld zijn de oplossingsrichtingen over het rookgaskanaal. Hierin wordt uitgegaan van het principe wie het eerst komt wie het eerst maalt. Met andere woorden wanneer de gehinderde zijn huis wil verbouwen/ uitbreiden en de woonruimte daarbij dichterbij bij het rookgaskanaal komt, dan moet hij de houtrook maar voor lief nemen. Dat is voor ons niet acceptabel.

Wij hebben ingestemd met oplossingsrichtingen die kennis vergroten, zoals de diverse onderzoeken en oplossingsrichtingen die het probleem sowieso verminderen, zoals pilots in gemeenten en betere handhaving van stoken van afvalhout en een verbod op feestvuren. Hierbij willen we nadrukkelijk opmerken dat deze oplossingsrichtingen het probleem onvoldoende oplossen. Er is dus nog veel meer nodig.

Per oplossingsrichting hebben we aangegeven of we kunnen instemmen (groen), niet kunnen instemmen (rood) of dat we eventueel kunnen instemmen als er meer uitwerking of onderbouwing volgt (oranje). Ook bij de rode categorieën geven we aan wat er ons inziens nog ontbreekt voor instemming. Bij sommige oplossingsrichtingen, zouden we het met het principe eens kunnen zijn: bijvoorbeeld voorlichting aan de stoker, maar is de oplossingsrichting in een zodanige richting uitgewerkt dat we geen instemming verlenen.

Bij de beoordeling voelen we een groot dilemma: om effectief oplossingen in te zetten, moet je het verwachte effect kennen, maar het lijkt alsof daar veel tijdovend onderzoek voor nodig is. Ondertussen verslechtert de situatie. Anderszijds: blind oplossingen inzetten kan ook tot een verslechtering leiden. Bovendien zijn de oplossingen nu vooral gericht op beter stoken, waardoor er straks mogelijk veel meer houtkachels zullen zijn en er meer gezondheidsschade kan zijn. Wij raden dus aan om tot een snelle onderbouw te komen op basis van expert judgement zoveel mogelijk onderbouwd met bestaande wetenschappelijke kennis om vervolgens vlot oplossingen in te kunnen zetten. Hierbij moet zoveel mogelijk worden ingezet op oplossingsrichtingen die uiteindelijk tot het voorkomen van gezondheidsschade leiden.

Verder geldt:

- De oplossingsrichtingen zijn voorzichtig verkend. Er moet nog veel gebeuren voordat we van echte oplossingen kunnen spreken. Vaak zijn er meerdere opties verkend, maar wordt geen voorkeur voor één optie uitgesproken.
- Het ontbreekt aan evaluatiemogelijkheden van de oplossingen. De effecten zijn nu een grove schatting. Hoe wordt het effect gemeten?
- Teveel nadruk op beter stoken, niet op andere vormen van energie/ verwarming
- De oplossingsrichtingen behoeven ook een tekstuele correctieronde.
- De oplossingsrichtingen zijn nog niet voldoende gereed om te kunnen worden beoordeeld door het brede platform. De werkgroep oplossingsrichtingen heeft de opdracht momenteel onvoldoende afgerond.
- Instemming verlenen betekent nog niet dat we er als Longfonds afzender van kunnen zijn.

Kortom we hebben een eerste verkenning gemaakt, maar er moet ons inziens nog veel gebeuren voordat we een objectief onderbouwd pakket aan oplossingsrichtingen hebben gerealiseerd en we een aanbeveling kunnen doen met welke maatregelen als eerste te beginnen.

Ideale combinatie houtrookmaatregelen (Rijksoverheid)

Algemene bevindingen vooraf

Bij het lezen van de oplossingsrichtingen valt op dat oplossingen voor verschillende soorten problemen door elkaar lopen. Ons inziens vragen verschillende problemen deels om eigen oplossingen. Problemen kunnen bijvoorbeeld ontstaan door: (a) hout of andere vaste brandstoffen verbranden in een kachel in een woning via een rookgasafvoer of b) het buiten verbranden van snoeihout in een boomgaard of c) het verbranden van afvalhout in een vuurkorf in een achtertuin van een woning of d) een barbecue in het gemeentelijke parkje). Voor het vinden van een evenwichtig maatregelenpakket zou het goed zijn om te weten welke oplossing waaraan bijdraagt.

Wat de Rijksoverheid betreft is er een aantal randvoorwaarden voor het treffen van maatregelen om houtrookoverlast te voorkomen dan wel te verminderen:

- De oplossing moet passen in het juridische kader (bv. van de Omgevingswet en de Ecodesignrichtlijn)
- De oplossing moet handhaafbaar zijn
- De oplossing moet handelingsperspectief geven aan de uitvoerende en betrokken partijen
- Het pakket aan oplossingen moet proportioneel zijn en toegevoegde waarde hebben ten opzichte van al bestaande oplossingen:
 - o De kosten/batenverhouding moet in balans zijn
 - o Het aantal te treffen maatregelen kan niet disproportioneel hoog zijn
- Het pakket aan oplossingen moet samenhangend zijn

In dit kader ziet de Rijksoverheid de volgende maatregelen op hoofdlijnen als kansrijk en effectief:

- Gemeenten beter in staat stellen hun handhavende rol uit te oefenen en gehinderden meer handvatten te geven, door 'hinder' en 'overlast' zoveel mogelijk te objectiveren
- Voorlichting aan breed publiek voor bewustwording en voorlichting aan stokers
- Handhaving verbranding afvalhout en open vuren door gemeenten
- Creëren van een kennisbasis over de samenstelling en effecten van houtrook

Top 5 zelf (mede) bijdragen:

1. Objectieve criteria vaststellen bij welke emissies van houtrook (onevenredige) schade aan de gezondheid ontstaat en/of hinder veroorzaakt wordt, voor betere handhavingsmogelijkheden voor gemeenten en meer handvatten voor de gehinderde (gedeelten uit 80,82,86).
2. Beoordelingsmethoden voor het vaststellen van overlast te bepalen voor betere handhavingsmogelijkheden en meer handvatten voor de gehinderde (28).
3. Ontsluiten van kennis op 1 centraal punt (16)
4. Betrouwbare bestaande en toekomstige onderzoeken naar houtrook meenemen in beleidsvorming, bv. bij de totstandkoming van het nationale luchtplan (108)
5. Voorlichting aan algemeen publiek en doorontwikkeling stookwijzer (2, 14)

DISCLAIMER: Dit is gebaseerd op ambtelijke opvattingen, politiek mandaat ontbreekt nog op dit moment. Aan het gestelde in dit document kunnen dan ook geen rechten of plichten ontleend worden.

220h

Aan : de voorzitter van het Platform Houtrook en Gezondheid
Datum : 6 april 2017
Betreft : Procedurele en inhoudelijk gang van zaken Platform Houtrook en Gezondheid
Van : Bestuur Stichting HoutrookVrij

Geachte voorzitter van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Elke dag dat de overheid niets doet aan het stoken van hout door particulieren ademen miljoenen Nederlanders extra vervuilde lucht in. Moeten vele duizenden burgers hun ramen en deuren sluiten om de stank buiten te houden. Kunnen kinderen niet in de tuin spelen omdat de rook hen op de longen slaat. En dat alleen omdat het plezier van de een belangrijker is dan de gezondheid van de ander. Dat zou in een modern land als Nederland niet moeten kunnen.

De Stichting HoutrookVrij vertegenwoordigt in het Platform de belangen van burgers die overlast ondervinden door het stoken van hout en andere vaste stoffen door particulieren. Doel van het Platform is het voorkomen en/of verminderen van overlast en gezondheidseffecten door het stoken van hout en andere vaste stoffen door particulieren.

Op 18 april aanstaande komt het Platform Houtrook en Gezondheid bijeen in de plenaire bijeenkomst. Hoewel niet duidelijk is wat er die dag gebeurt, zal deze waarschijnlijk in het teken staan van het advies aan de staatssecretaris van het Ministerie van I&M. Wij gaan er van uit dat de uitgewerkte oplossingsrichtingen als uitgangspunt worden genomen.

Als bestuur kunnen we ons niet committeren aan de gebrekkige uitwerking van de oplossingsrichtingen die aansturen op het legitimeren van houtstook (onder andere door het promoten van ecodesign- en pelletkachels). In de bijlage vindt u hierover nadere toelichting. Wij vinden dat de problemen die veroorzaakt worden door het stoken van hout niet serieus worden genomen. Het doel van het Platform wordt niet nagestreefd. U begrijpt dat we ernstige twijfels hebben over continuering van onze deelname aan dit Platform.

Daarnaast zijn wij ontevreden over de procedurele gang van zaken. Voorafgaand aan de verschillende overlegsituaties is door meerdere partijen gevraagd of er notulen van het overleg werden gemaakt. De projectbegeleiding achtte dat niet nodig. Onderstaande afspraken zijn op verschillende momenten in tijd mondeling toegezegd door het projectteam.

- Beloofd was dat belangengroepen zouden meelesen en commentaar zouden geven op de inhoud voordat de oplossingsrichtingen plenair verstuurd zouden worden.
 - De uitwerking van de oplossingsrichtingen zou onpartijdig/objectief zijn.
- Aan deze afspraken heeft het projectteam zich niet gehouden.

Andere procedure-issues:

- Het vervolgproces/strategie is volstrekt onduidelijk. Wat gebeurt er op 18 april en daarna?
- De opgelegde tijdsdruk is wat ons betreft onacceptabel, zeker met het oog op het voortraject.
- Niet alle stukken zijn geleverd.
- De door ons aangegeven oplossingsrichtingen Belasting op houtkachels, Totaal stookverbod op houtstook en het Ontkrachten van CO2 verhaal zijn niet beschreven.

- Om een door ons gedragen advies te kunnen verstrekken aan de staatssecretaris stellen we het volgende voor:
- De door ons aangedragen maar niet opgeleverde oplossingsrichtingen worden uitgeschreven/uitgewerkt en rondgestuurd.
 - Andere ontbrekende oplossingsrichtingen worden uitgeschreven/uitgewerkt en rondgestuurd.
 - Er komt alsnog een gelegenheid voor de belangenorganisaties om op de oplossingsrichtingen het beloofde commentaar te kunnen leveren.
 - De oplossingsrichtingen worden op een objectieve en onpartijdige manier herschreven. Zie bijlage.
 - De oplossingsrichtingen worden onderbouwd met het feitelijk, dan wel het aannemelijk effect op vermindering of voorkomen van overlast door het stoken van hout en andere vaste stoffen door particulieren.

In afwachting van uw reactie.

Hoogachtend,

Bestuur van de Stichting HoutrookVrij

www.houtrookvrij.nl
info@houtrook.nl

De Stichting HoutrookVrij is vertegenwoordigd in het door de rijksoverheid ingestelde **Platform Houtrook en Gezondheid**.

Bijlage

Reactie oplossingsrichtingen

Let wel: *We hebben alle oplossingsrichtingen gelezen en becommentarieerd. Hieronder een aantal van onze reacties.*

Oplossingsrichting:

2 Voorlichting aan algemeen publiek GGD HN RIVM

De Stichting HoutrookVrij is geen tegenstander van voorlichting. De hier beschreven selectieve voorlichting (o.a. verouderde cijfers!) voorkomt echter geen overlast of gezondheidsschade, maar richt zich alleen op het aanleren van effectief houtstoken. Ook bij optimale verbranding van schoon hout is houtstoken vervuilend. Daarbij gaat het niet alleen om het verhullende begrip 'rook', maar om giftige, kankerwekkende en kankerbevorderende bestanddelen.

Het is niet juist om van niet-stokers te verwachten dat zij zich gaan verdiepen in 'optimaal stookgedrag' om daar vervolgens 'een gesprek over te kunnen voeren'; niet-stokers verwachten wet- en regelgeving die hen beschermt.

Publieksvoorlichting moet zich niet in de eerste plaats richten op 'zorg voor een goede kachel, goede brandstoffen en een goede verbranding', maar op het vermijden van houtstoken, het vermijden van schade aan gezondheid, klimaat en milieu en het promoten van schonere energiebronnen dan hout. Het is een gemiste kans wanneer de keuze om géén hout te stoken in voorlichting aan het publiek ontbreekt, want dit heeft zonder twijfel de grootste impact op het voorkomen of verminderen van houtrookoverlast.

De titel dekt de lading niet en dus kan deze oplossingsrichting niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

4 Voorlichting aan (potentiële) stoker GGD HN RIVM

HoutrookVrij is geen tegenstander van voorlichting. Hier wordt echter een selectief soort voorlichting geschetst. Voorlichtingscampagnes - zeker aan **potentiële** stokers - moeten er in de eerste plaats op gericht zijn hen van houtstoken af te houden en laten zien dat niet stoken en anderen niet uitroken de norm is. Ook de WHO benadrukt dat in voorlichting de omschakeling naar schone brandstoffen moet prevaleren en het duurzame imago van houtstoken ontmaskert moet worden. Ook moeten voorlichtingscampagnes inzoomen op de schade aan gezondheid, klimaat en milieu. Géén hout stoken heeft zonder twijfel de grootste impact op het voorkomen of verminderen van houtrookoverlast en mag hier niet ontbreken. Voorlichting met als enig doel optimaal stoken aanleren is geen objectieve voorlichting.

De titel dekt de lading niet en dus kan deze oplossingsrichting niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

6 Voorlichting over meldpunten klachten GGD HN RIVM

HoutrookVrij is in beginsel voorstander van meldpunten voor houtrookoverlast en voorlichting

hierover.

De titel suggereert echter dat er momenteel al meldpunten bestaan die klachten of 'zaken' over houtrookoverlast kunnen helpen oplossen. Burgers hiernaartoe de weg wijzen (voorlichting) zou overlast kunnen beperken.

De Stichting HoutrookVrij meent dat de hier genoemde instanties bij klachten weinig hulp kunnen bieden en dat wordt verderop in de tekst ook bevestigd. De effectiviteit van deze oplossingsrichting wordt in de uitwerking dus al betwijfeld.

Vervolgens wordt in de oplossing het eigenlijke onderwerp 'voorlichting geven over meldpunten' gereduceerd tot 'een constructief gesprek', waarbij de gehinderde afzonderlijk blijft van de goedwill van zijn buren. Een constructief gesprek is alleen zinnig als je ook ergens op kunt beroepen. De houtstoker is echter degene die vooralsnog het recht aan zijn kant heeft.

Meldpunten zoals hier omschreven hebben als enige functie de verwachtingen van burgers m.b.t. de oplossing van hun klacht naar beneden bij te stellen.

De titel dekt de lading niet en dus kan deze oplossingsrichting niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

18 Relatieve bijdrage houtstook aan luchtverontreiniging t.o.v. andere bronnen (optie 1)

ECN RIVM

De relatieve bijdrage van houtstook aan luchtverontreiniging t.o.v. andere bronnen is interessant om de omvang van het probleem in te schatten, maar niet relevant, wanneer men weet dat het om totaal onnodige luxevervuiling gaat, die vermeden kan en moet worden. Is de bijdrage van houtstook bijvoorbeeld aanvaardbaar als die onder de bijdrage van het verkeer blijft? Politieke afwegingen m.b.t. vervuilingbronnen berusten mede op maatschappelijk of economisch nut, en dat is er bij houtstook niet. Of nutteloze houtstook de lucht van anderen onnodig mag vervuilen is bovendien ook een morele vraag, niet alleen een kwantitatieve vraag.

Door een gebrek aan volledigheid kan deze oplossingsrichting niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

38 Onderzoek naar aard en omvang milieuverontreiniging

RIVM GGD IJsselland

Deze oplossingsrichting is onvolledig geformuleerd en daarmee ongeldig.

Uit de uitwerking blijkt dat het niet gaat om werkelijk onderzoek, maar slechts om het laagdrempelig beschikbaar stellen van reeds bekende cijfers. De titel dekt dus de lading niet.

In de uitwerking wordt het effect van deze oplossingsrichting bovendien op voorhand al in twijfel getrokken.

Deze oplossingsrichting kan niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

48 (106) Best beschikbare technieken in toestellen (Ecodesign) en optimaal toepassen beschikbare kennis

Kachelbranche ECN Habitat

Wanneer met de inzet van de best beschikbare technieken in toestellen overlast of gezondheidsschade door het stoken van hout en andere vaste brandstoffen door particulieren voorkomen dan wel verminderd moet worden, moeten ook de keuze voor bv. een (ecodesign) gaskachel of een (ecodesign) elektrische verwarming in de mogelijkheden betrokken worden. Dat beperkt immers bij uitstek de uitstoot van houtrook. Optimaal toepassen van beschikbare kennis betekent ook kijken of i.p.v. een houtkachel bijvoorbeeld beter zonne-energie of aardwarmte kan worden toegepast. Het draait hier echter wederom alleen om de belangen van de kachelbranche.

De hier geschetste voorstelling van zaken is selectief en subjectief.

In de tekst worden allerlei maatregelen die elk voor zich een zorgvuldige afweging (en instemming of afwijzing) behoeven samengenomen.

Deze oplossingsrichting kan dus niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting: 70 Richtlijn WHO ten aanzien van houtstook opvolgen

Habitat Infomil/I&M

Deze oplossingsrichting vertolkt NIET de richtlijnen van de WHO met betrekking tot houtstoken. Zij moet herschreven worden zodat zij het werkelijke standpunt van de WHO weerspiegelt.

Met de vertaling en de zeer selectieve, foutieve en tendentieuze manier van citeren uit het WHO-rapport 'Residential heating with wood and coal: health impacts and policy options in Europe and North-America' is de Stichting HoutrookVrij het niet eens.

Dit rapport concentreert zich op de situatie in Europa en Noord-Amerika, waar zich vele streken bevinden die voor verwarming van deze brandstoffen afhankelijk zijn. In Nederland is bijna niemand voor verwarming uitsluitend op hout of kolen aangewezen.

De kern van het rapport is dat er wereldwijd minder gebruik moet worden gemaakt van vaste brandstoffen als hout (en kolen).

In landen waar geen schone brandstoffen beschikbaar zijn (niet Nederland!) komt als tweede keuze de hoogrendements-houtkachel in beeld.

De WHO benadrukt dat men naar schone brandstoffen moet omschakelen wanneer dit maar enigszins mogelijk is en dat onnodige sfeer- en bijverwarming geheel vermeden moet worden (van uitsluitend 'regio's met een slechte luchtkwaliteit' spreekt de WHO dus niet).

Voor het terugdringen van emissies vindt de WHO het belangrijk andere manieren van verwarmen aan te wenden en te ontwikkelen, b.v. stadsverwarming, aardwarmte, koude-warmteopslag of het gebruiken van de restwarmte van industrie en energiecentrales. Waar men niet om het verwarmen met hout heen kan, wordt de aanschaf van pelletkachels aangemoedigd (de WHO wil dus niet 'bij de omschakeling naar hernieuwbare energie uitsluitend hoogrendementskachels promoten'.)

Beleidsmakers moeten zich volgens de WHO bewust zijn van de vervuiling die houtverbranding met zich meebrengt en direct alternatieven overwegen of in tweede instantie de meest geavanceerde technieken promoten.

De emissiebeperkende maatregelen die in het rapport genoemd worden, zijn bedoeld voor streken waar men op hout als energiebron aangewezen is.

Dichtbevolkte stedelijke gebieden of ongunstig gelegen gebieden moeten volgens de WHO worden aangewezen als 'no burn areas' waar géén hout mag worden gestookt, of – bij een gebrek aan andere brandstoffen – alleen in de meest efficiënte houtkachels (er wordt niet gesproken over 'een limiet op het aantal houtkachels in woonwijken' - een overigens onwerkbaar gegeven).

De 'educatie' waarnaar hier wordt verwezen, houdt in dat de WHO meent dat regionale en lokale autoriteiten en patiëntenorganisaties brede voorlichtingscampagnes moeten opzetten om burgers te informeren over de gevaren van houtstook voor gezondheid en milieu, en over het heilzame effect op de gezondheid wanneer zij van schonere energiebronnen gebruik maken.

Alles wat naar situaties verwijst die om een stookverbod vragen is in de uitwerking van deze oplossingsrichting verzwegen; alles wat naar situaties verwijst waarin een hoogrendementskachel de beste oplossing is, is naar voren gehaald.

Omdat de uitwerking van deze oplossingsrichting manipulatief van aard is kan deze niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

80 Ernstige overlast door houtrook strafbaar stellen

Habitat I&M/V&J/Infomil

De Stichting HoutrookVrij is in zijn algemeenheid voor het strafbaar stellen van overlast. Dit is inderdaad alleen mogelijk als overlast gedefinieerd kan worden.

Alle door het Platform aangedragen oplossingsrichtingen zijn gericht op het voorkomen of verminderen van overlast en proberen dit begrip dus impliciet te definiëren. Het voegt weinig toe ze hier nog eens te opnieuw noemen of er willekeurig nog een paar aan toe te voegen.

Volgens de Stichting HoutrookVrij kan rook- en stankoverlast heel goed - net als geluidsoverlast - in het wetboek van Strafrecht worden opgenomen. Hierin zijn uiteindelijk ook andere artikelen opgenomen over het vervuilen van de lucht, de bodem of het oppervlaktewater.

Schone lucht is een primaire levensbehoefte, net als gezond voedsel en zuiver water. Houtstoken en daarbij beslag leggen op eerste levensbehoefte van anderen is dus bij uitstek iets wat in het Strafrecht geregeld zou kunnen worden.

De punten 2,3 en 4 dragen niets bij aan de invulling van het begrip overlast. Ze zijn subjectief, legitimeren recreatieve houtstook en stuten op dezelfde (of zelfs meer) bezwaren als art. 7.22 Bouwbesluit, omdat 'het verslechteren van de luchtkwaliteit' objectief gemeten moet kunnen worden, het begrip 'zichtbare houtrook' een achteruitgang vormt tov 'rook, roet, waln en stof' (Bouwbesluit), en de relatie tussen stookduur en overlast een onwerkbaar gegeven is (want wie kan dat controleren). Overlast koppelen aan een stookduurgrens suggereert bovendien dat onder deze grens stoken geen overlast kan geven.

Wanneer er in 2019 nog steeds geen landelijke normen zijn opgesteld voor de overlast en gezondheidsschade door houtrook, kan een gemeente hierover inderdaad regels opnemen in het Omgevingsplan, wanneer de voorstellen daartoe een democratische stemming in de gemeenteraad overleven. Dit is een reeds vaststaand feit en heeft niets met door het Platform aan te dragen oplossingen te maken.

Door de diversiteit en subjectiviteit van de voorgestelde maatregelen, die deels al in andere oplossingsrichtingen aan de orde komen en deels hier niet van toepassing zijn (omgevingswet) kan deze oplossingsrichting niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

84 Duurzaam bouwproject geen houtverbranding en geen aanleg rookgaskanalen

Gem. Utrecht Omgevingsdienst Z-Holland

Dit is helemaal geen oplossingsrichting, maar gewoon een gegeven feit. De Omgevingswet komt er in de toekomst gewoon, dat hangt niet af van het Platform. Binnen het Omgevingsplan kunnen gemeenten inderdaad zelf afwegingen maken en dus kunnen ze eventueel houtrookvrije wijken bouwen (wanneer de voorstellen daartoe een democratische stemming in de gemeenteraad tenminste overleven...).

De impact hiervan voor een gehinderde 'hoog' inschatten is manipulatief.

Deze 'oplossingsrichting' kan geschrapt worden. Er hoeft derhalve niet over gestemd te worden.

Oplossingsrichting:

88 Handhaving opstellen specifieke rechtsgronden voor politie (Wetboek van strafrecht)

Habitat I&MV&J

De Stichting HoutrookVrij vindt ook dat er duidelijker - handhaafbare - wettelijke normen moeten komen die definiëren wanneer een stoker in overtreding is. Dat is ook door Staatssecretaris Dijkzema al aangegeven. De (verwarrende) tekst van deze oplossingsrichting lijkt neer te komen op de opvatting dat houtrookoverlast niet via het Strafrecht benaderd zou moeten worden, maar via het Bestuursrecht. De 'Titel' is echter 'Handhaving opstellen specifieke rechtsgronden voor politie (Wetboek van strafrecht)'. Dit is/lijkt met elkaar in tegenspraak.

Volgens de Stichting HoutrookVrij kan rook- en stankoverlast heel goed - net als geluidsoverlast - in het wetboek van Strafrecht worden opgenomen. Hierin zijn uiteindelijk ook andere artikelen opgenomen over het vervuilen van de lucht, de bodem of het oppervlaktewater. Schone lucht is een primaire levensbehoefte, net als gezond voedsel en zuiver water. Houtstoken en daarbij beslag leggen op eerste levensbehoefte van anderen is dus bij uitstek iets wat in het Strafrecht geregeld zou kunnen worden.

De hier voorgestelde oplossing concentreert zich op het optreden van de politieagent die zich wellicht 'onzeker' zou kunnen voelen bij gebrek aan duidelijke gronden om te handhaven. Deze oplossingsrichting hoort thuis op het Platform "Meer plezier in werkomstandigheden van opsporingsambtenaren". Het veronderstelt een één-op-één-relatie tussen stoker en gehinderde, waarvan lang niet altijd sprake is. Conclusie is voorts dat binnen het bestuursrecht duidelijker moet worden geformuleerd wanneer er sprake is van overtredingen. Oplossingsrichting 80 verkende echter ook al de invulling van het begrip overlast.

Deze oplossingsrichting is niet valide en concentreert zich niet op de problematiek van de gehinderde. Er is bovendien overlap met oplossingsrichting 80 'Ernstige overlast door houtrook strafbaar stellen'. Oplossingsrichting 88 kan geschrapt worden. Er hoeft derhalve niet over gestemd te worden.

Oplossingsrichting:

94 Handhaving open vuren

Habitat Gem. Utrecht

De Stichting HoutrookVrij is voor een verbod op open vuren in de buitenlucht.

De tekst is zeer onduidelijk en er wordt niet steeds een consequent onderscheid gemaakt tussen open vuren op openbaar terrein (reeds besproken in oplossingsrichting 92) en de hier

bedoelde vuren in open binnen- en buitenhaarden, terrashaarden, vuurkorven en barbecues. Er wordt ook geen duidelijk onderscheid gemaakt tussen het stoken van afvalhout (verboden) en het stoken van schoon, droog hout en houtskool, wat in vuurkorven en barbecues doorgaans het geval zal zijn.

Open haarden (binnen en buiten), terrashaarden, vuurkorven en barbecues vormen een substantieel onderdeel van houtrookoverlast, het gebruik ervan vindt plaats in dichtbebouwde woonwijken, en belemmert de bewegingsvrijheid van gedupeerden. Het wegnemen van hinder, gevaar, stankoverlast, luchtvervuiling en gezondheidschade moet prevaleren boven 'het genot van stokers' (die in principe zelf ook slachtoffer zijn!). Hoe dit precies vorm moet krijgen wordt uit de hier aangedragen 'oplossing' niet duidelijk.

De oplossingsrichting 'Handhaving open vuren' betekent: bestaande regels handhaven, d.w.z. alleen optreden indien open vuren (zoals die hier gedefinieerd worden) overlast veroorzaken.

Als 'oplossing' wordt echter een nieuwe regel geïntroduceerd: een overheidsverbod op het aanleggen van vuren in de open lucht. De titel en de uitwerking zijn dus niet met elkaar in overeenstemming.

Het opstellen van verschillende regels per wijk of per gemeente is ons inziens een heilloze weg. De Omgevingswet komt er bovendien in de toekomst gewoon, dat is een feit dat niet afhangt van het Platform. Binnen het Omgevingsplan kunnen gemeenten dan zelf afwegingen maken (wanneer de voorstellen daartoe een democratische stemming in de gemeenteraad overleven). Dit kan echter niet als een oplossing van het Platform gepresenteerd worden.

Deze oplossingsrichting kan zoals zij nu is verwoord niet zonder meer met geen, gedeeltelijke of volledige instemming beantwoord worden.

Oplossingsrichting:

96 APV regels

Habitat 1&M/Infomil

Dat gemeenten regels kunnen opstellen in een APV of in een omgevingsplan is geen nieuws. Dit is geen 'oplossingsrichting' en voegt niets toe. Er wordt hier niets omschreven waar je voor of tegen kunt zijn, dus je kunt hier niet over stemmen. Zaken waarbij de impact op de gehinderde wordt omschreven als 'niet van toepassing' dragen niet bij aan de doelstelling van het Platform.

Nederlandse Haarden- en Kachelbranche

Een voorlopige top 5 van geclusterde oplossingsrichtingen vind je hieronder. De NHK is vanuit eigen ervaring overtuigd van de snelle effectiviteit van onderstaande oplossingsrichtingen, mits breed gedragen en ondersteund. De branche heeft op diverse punten (zelfs op punt 1 – onderzoek hebben wij 2 jaar geleden met ECN en lenM al eerste poging gedaan) zelf al de eerste stappen gezet.

1. Onderzoek naar aard en omvang (samenhang van o.a. 18, 20, 38 en 40)
2. Wettelijke eisen aan rookgasafvoer, erfregulering verduunningfactor. Aanpassen BBL (ook huidige voorstel voldoet NIET, biedt schijnoplossing) en NEN-normen (60, 82)
3. Best beschikbare technieken toepassen, toestellen en installatie, gekoppeld aan onderhoud en controle (48, 58, 66)
4. Voorlichting aan (potentiele) stoker (4, 44 en 62)
5. Opstellen stookregels (50), incl. stookverbod, wettelijke eisen aan stoken onder bepaalde omstandigheden (14, 76)

1209

Reactie Vereniging van Winkelketens in de Doe Het Zelf branche (VWDHZ)

Het meest effectieve pakket aan oplossingen moet volgens de VWDHZ in eerste instantie gericht zijn op voorlichting en communicatie richting de eindgebruiker (oplossingsrichtingen 2, 4 en 10, 14 en 16) om zo de kennis en ook bewustwording te vergroten. De detailhandel zou hier wellicht een rol in kunnen spelen. Al ligt in eerste instantie de verantwoordelijkheid bij de producent om de consument te informeren over bijvoorbeeld het juist gebruik van producten. Het stellen van grenzen/normen en een verbod opnemen in regelgeving is een stap te ver. Onder andere omdat er natuurlijk een verschil is tussen stedelijk gebied en plattelandsgemeenten.

1. The following information is required for the purpose of the contract...

2. The following information is required for the purpose of the contract...

3. The following information is required for the purpose of the contract...

4. The following information is required for the purpose of the contract...

5. The following information is required for the purpose of the contract...

6. The following information is required for the purpose of the contract...

7. The following information is required for the purpose of the contract...

8. The following information is required for the purpose of the contract...

9. The following information is required for the purpose of the contract...

10. The following information is required for the purpose of the contract...

11. The following information is required for the purpose of the contract...

12. The following information is required for the purpose of the contract...

13. The following information is required for the purpose of the contract...

14. The following information is required for the purpose of the contract...

Case No.	Applicant Name	Address	Occupation	Age	Sex	Religion	Marital Status	Education	Income	Assets	Liabilities	Remarks
1	John Doe	123 Main St, New York, NY	Software Engineer	35	M	Catholic	Single	Bachelor's Degree	\$80,000	House, Car	None	Good
2	Jane Smith	456 Oak Ave, Los Angeles, CA	Marketing Executive	42	F	Protestant	Married	Master's Degree	\$95,000	House, Car	Student Loan	Good
3	Robert Brown	789 Pine Rd, Chicago, IL	Teacher	55	M	Jewish	Married	High School	\$65,000	House, Car	Mortgage	Good
4	Maria Garcia	321 Elm St, Miami, FL	Registered Nurse	48	F	Catholic	Married	Associate Degree	\$75,000	House, Car	None	Good
5	David Wilson	654 Maple Dr, Seattle, WA	Project Manager	38	M	Methodist	Single	Bachelor's Degree	\$90,000	House, Car	None	Good
6	Sarah Lee	987 Cedar Ln, Portland, OR	Graphic Designer	30	F	Buddhist	Single	Bachelor's Degree	\$70,000	House, Car	None	Good
7	Michael Chen	111 Birch St, San Francisco, CA	Data Analyst	40	M	Atheist	Married	Master's Degree	\$100,000	House, Car	Mortgage	Good
8	Emily White	222 Spruce Ave, Denver, CO	Human Resources	33	F	Quaker	Single	Bachelor's Degree	\$78,000	House, Car	None	Good
9	Christopher King	333 Willow Rd, Phoenix, AZ	Sales Representative	50	M	Anglican	Married	High School	\$60,000	House, Car	Mortgage	Good
10	Amanda Taylor	444 Ash St, Dallas, TX	Event Planner	37	F	Presbyterian	Single	Bachelor's Degree	\$85,000	House, Car	None	Good

1. The purpose of this document is to provide a comprehensive overview of the financial and personal details of the applicants listed above. Each entry includes contact information, professional background, and a summary of their financial assets and liabilities. This information is crucial for the evaluation of each applicant's creditworthiness and ability to meet financial obligations.

2. The data presented is accurate as of the date of collection. Any changes in financial status or personal information should be reported to the relevant authorities immediately. The information is provided for informational purposes only and should not be used for any other purpose without the explicit consent of the data provider.

3. The applicants listed are: John Doe, Jane Smith, Robert Brown, Maria Garcia, David Wilson, Sarah Lee, Michael Chen, Emily White, Christopher King, and Amanda Taylor. Each applicant's profile is detailed with their respective address, occupation, age, sex, religion, marital status, education level, annual income, and a list of assets and liabilities.

4. The financial details for each applicant include their net worth, which is calculated as the difference between their total assets and total liabilities. For example, John Doe has a net worth of \$75,000, while Michael Chen has the highest net worth at \$100,000.

5. The document also includes a section for additional remarks for each applicant. These remarks provide further context and insights into each individual's financial and personal situation, such as their employment stability and credit history.

6. The information is organized in a clear and concise manner, allowing for easy comparison and analysis of the applicants. The use of a table format for the main data and a detailed text section for additional information ensures that all relevant details are captured and presented effectively.

7. The data is presented in a structured and organized manner, allowing for easy comparison and analysis of the applicants. The use of a table format for the main data and a detailed text section for additional information ensures that all relevant details are captured and presented effectively.

GGD**Groningen**

Afdeling Specialistische Zorg & Veiligheid
 Onderwerp aanvraag voor (co)financiering van het
 onderzoeksproject 'Houtrook meten'.

BEZOEKADRES
 Hanzeplein 120

WEBSITE
 ggd.groningen.nl

POSTADRES
 Postbus 584
 9700 AN Groningen

Telefoon 050 367 40 00
 Fax 050 367 40 01

Aan de voorzitter van platform Houtrook en gezondheid

RIVM
 Postbus 1
 9720 BA BILTHOVEN

Telefoon [redacted] Bijlage(n) 1 Ons kenmerk 6299050

Datum 04-04-2017 Uw brief van Uw kenmerk

Behandeld door [redacted] E-mailadres [redacted]@ggd.groningen.nl

Geachte heer [redacted],

Bij dezen stuur ik u het voorstel van GGD Groningen om nader onderzoek te doen naar de blootstelling aan fijn stof (PM2.5) op locaties waar mensen klagen over ernstige overlast van rook van een houtkachel.

In eerder praktijkgericht onderzoek van GGD Groningen is met een simpel meetapparaat gemeten bij de gevel van mensen met klachten over houtrook van de burelen. Deze pilotstudie gaf een aanwijzing dat dichtbij houtkachels de concentratie fijn stof regelmatig opmerkelijk hoog kan zijn. Het is echter onzeker of het gebruikte meetapparaat de juiste waarden oplevert. Het bijgevoegde onderzoeksvoorstel is om in een gelijksoortige opzet in het stookseizoen 2017-2018 onderzoek te doen met meetapparaten die worden gekalibreerd met referentieapparatuur die voldoet aan officiële standaards. Het voorgestelde onderzoek kan een basis leggen voor een handhavingsinstrument.

Het bijgevoegde voorstel is gehonoreerd met de maximale subsidie van de Academische Werkplaats Milieu & Gezondheid. Omdat dit bedrag van € 15.000 niet toereikend is voor een goed onderzoek, is vanuit de GGD GHOR Nederland een verzoek om financiële ondersteuning gedaan aan Ministerie van IenM. Het ministerie wil daartoe graag een oordeel van het Platform Houtrook & Gezondheid.

Graag zie ik uw reactie (spoedig) tegemoet.

Met vriendelijke groet

[redacted signature]

Directeur Publieke Gezondheid
 GGD Groningen

cc. Onderzoeksvoorstel 'Houtrook meten'.

GGD Groningen is de gezondheidsdienst van en voor alle gemeenten in de provincie Groningen.

7202

Onderzoeksvoorstel 'Houtrook meten'

Titel:

Houtrook meten; het testen van een methode om vast te stellen of de lucht bij woningen van klagers te veel fijn stof bevat uit de richting van een houtstoker.

dd. 20170404

Betrokkenen

Projectverantwoordelijken: GGD Groningen en GGD Fryslân.
Projectpartners: GGD Drenthe, GGD Amsterdam, ECN, IRAS-UU.
Klankbordgroep uit gemeenten in Groningen, Friesland en Drenthe. En RIVM? En IenM?

Planning

Voorbereiding: 1-6-2017 tot 1-10-2017
Uitvoering: 1-10-2017 tot 1-4-2018
Publiceren: 1-4-2018 tot 1-6-2018

Samenvatting

Blootstelling aan houtrook is een maatschappelijk probleem doordat hinder en ervaren gezondheidsklachten kunnen leiden tot wrijvingen tussen bewoners. Houtrook bevat een scala aan potentieel schadelijke stoffen. Een belangrijke vraag is of een bepaalde situatie toelaatbaar is of niet. Gemeenten hebben een handhavingstaak in ontoelaatbare situaties. Zij beschikken echter niet over een goede methode om de mate van blootstelling aan houtrook te objectiveren.

Fijn stof lijkt een geschikte indicator voor blootstelling aan houtrook gezien de bewezen relevantie voor gezondheidseffecten, de relatie met houtstook, de zeer lokale verspreiding, de praktische meetbaarheid en het bestaan van een gezondheidskundige norm: de advieswaarde van de WHO.

De noordelijke GGD's hebben een pilotonderzoek een pilot-onderzoek gedaan met eenvoudige apparatuur. De WHO-norm leek op een aantal plaatsen met houtrook overschreden te worden, maar de apparatuur bleek niet betrouwbaar genoeg. De indruk was wel dat volgens de geteste methode maar met betere apparatuur mogelijk is te meten of een overschrijding optreedt van de WHO-norm. Advies van het RIVM was dan ook om het onderzoek te herhalen met meer geavanceerde en gekalibreerde meetapparatuur. Gemeentelijke medewerkers Toezicht en Handhaving en ook gemeentebesturen staan positief ten opzichte van het verder ontwikkelen van deze methode.

Het voorstel is om in een gelijksoortige opzet in het stookseizoen 2017-2018 onderzoek te doen met Airbox-meetapparaten voor fijn stof, samen met het ECN, dat die apparaten heeft ontwikkeld. Daarbij worden de ECN-apparaten gekalibreerd door de GGD Amsterdam met referentieapparatuur die voldoet aan officiële standaards. Aan de noordelijke gemeenten wordt gevraagd te adviseren over de uitvoering en interpretatie van het onderzoek om de uitkomsten zo bruikbaar mogelijk te voor de praktijk.

Het eindproduct van het onderzoek is een rapportage die het onderzoek in detail beschrijft en een antwoord geeft op de vraag of en hoe deze meetmethode en -techniek bruikbaar is om een onderscheid te maken tussen situaties met dan zonder overschrijding van de gezondheidskundige norm.

Daarna worden de resultaten in relevante gremia gepresenteerd en ook verwerkt in een wetenschappelijke publicatie.

Aanleiding

Volgens CBS-cijfers ondervindt ongeveer 10% van de Nederlanders ondervindt hinder van houtrook; ongeveer 1% in ernstige mate. Dit is ten dele oplosbaar met betere kachels en betere informatievoorziening. De helft van de bezitters van houtkachels heeft echter geen of vrijwel geen behoefte aan informatie. Dit blijkt uit een onderzoek van Motivaction in opdracht van MilieuCentraal (2015). Ook komt daaruit naar voren dat 27% het niet of nauwelijks belangrijk vindt om overlast te beperken terwijl 43% niet of nauwelijks bereid is daarvoor maatregelen te nemen. Dit betekent dat er op een aanzienlijk aantal locaties ernstige overlast zal blijven bestaan.

Houtrook is niet alleen een bron van ergernis maar bevat veel stoffen die vergelijkbaar zijn met uitlaatgassen en waarvan overeenkomstige gezondheidsschade verwacht mag worden. In de nabijheid van een houtvuur of houtkachel kunnen concentraties PM_{2.5} waarschijnlijk hoger oplopen dan dichtbij een snelweg. Van dergelijk gehaltes luchtverontreiniging van andere bronnen zijn nadelige effecten beschreven bij kortdurende en langdurige blootstelling. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het handhavend optreden tegen lokale luchtverontreiniging, maar missen een methode om de ernst van een geval te beoordelen.

In een praktijkgericht onderzoeksproject hebben de GGD's van Groningen, Drenthe en Friesland met een simpel meetapparaat (Dylos) gemeten bij de gevel van mensen met klachten over houtrook van de buren. Deze pilotstudie gaf een aanwijzing dat dichtbij houtkachels de concentratie fijn stof regelmatig opmerkelijk hoog kan zijn. Het is echter onzeker of de Dylos de juiste waarden oplevert. De pieken lijken hoger dan de waarden die door het Luchtmeetnet zijn gemeten langs drukke wegen in o.a. Groningen (Europaweg, RIVM), Amsterdam (Einsteinweg, GGD Amsterdam) en Rotterdam (Overschie, DCMR). Dat de zeer lokale bronnen niet zijn terug te vinden in het Luchtmeetnet, is logisch omdat de emissie per bron relatief klein is en de concentratie snel afneemt met de afstand. Deze indruk wordt ondersteund door mobiele metingen door IRAS.

PM_{2.5} lijkt een goede parameter omdat piekblootstelling hieraan samenhangt met de kans op gezondheidsproblemen en omdat er een daaraan gekoppelde gezondheidskundig onderbouwde advieswaarde van de WHO is voor een 24-uursgemiddelde. Die is bij metingen hanteerbaarder dan een jaargemiddelde. De WHO-advieswaarde biedt de GGD een goede basis voor een advies over de (on)aanvaardbaarheid van de gemeten luchtverontreiniging. Gezien de reacties op de uitkomsten van het pilotonderzoek, bestaat bij gemeenten inderdaad behoefte aan dergelijke methode.

Het RIVM oordeelde vervolgens in een bericht aan IenM als volgt. "Formeel moet om uitspraken te mogen doen over het wel of niet voldoen aan de grenswaarde, aangetoond worden dat de meetonzekerheid op dat punt lager dan 25% is. Dit ten opzichte van de referentiemethode (...), al dan niet na een kalibratie van de meetdata. Als low-cost sensors, zullen de ATAL en Dylos welke in het GGD-onderzoek gebruikt zijn vrijwel zeker niet aan dit onzekerheids criterium kunnen voldoen en dus op zijn best als indicatieve meting aangeduid moeten worden. Dit wil overigens zeker niet zeggen dat de huidige data onbruikbaar is, maar wel dat deze met de nodige voorzichtigheid bekeken moet worden (...). (...) Het onderzoek zou dan ook met andere, duurdere, apparatuur herhaald kunnen worden."

WHO-norm en handhaving

De WHO adviseert als norm een 24-uursgemiddelde PM_{2.5}-concentratie van 25 µg/m³, met per jaar maximaal 3 overschrijdingen hiervan. Voor handhaving kunnen gemeenten aan de GGD of een andere deskundige vragen een uitspraak te doen over de gezondheidskundige betekenis van overschrijdingen. Die uitspraak kan behelzen dat overschrijding in principe schadelijk is voor de gezondheid omdat er geen veilige marge bestaat tussen de toetswaarde en het niveau waarbij gezondheidsschade kan optreden. Gemeentelijke toezichthouders en juristen hebben zich positief uitgelaten over de mogelijkheid om op basis daarvan handhavend op te treden.

Vermoedelijk zal tevens informatie nodig zijn over de herkomst van de gemeten PM2.5-pieken. Het onderzoeksvoorstel voorziet hierin door middel van lokale metingen van de windrichting. In het pilotonderzoek leek er al een verband te zijn tussen de meetresultaten, de windrichting op een regionaal weerstation en de richting waarin het huis van de stoker was gelegen.

Doel

Het doel van het voorgestelde onderzoek is om voor gemeenten een beoordelingsmethode te ontwikkelen die in een geval waarin een burger terecht lijkt te klagen over houtrook bruikbaar is om een besluit op te baseren of het college handhavend mag, kan en moet optreden. De onderzoeksvraag is of de concentraties PM2,5 buitenshuis bij de klagers hoger oplopen dan de WHO-advieswaarde voor 24-uursgemiddelen. Het moet gaan om een methode die herhaalbaar is in opdracht van gemeenten die overwegen om handhavend op te treden tegen de stoker. Het beoogde resultaat van het project is de beschrijving van een combinatie van in de praktijk toepasbare meetmethoden en -technieken van fijn stof en meteo-factoren, die uitsluitend geeft of een WHO-advieswaarde voor fijn stof wel of niet overschreden wordt. Het gaat daarbij o.a. om de positionering en bruikbaarheid van meetapparatuur, de ijking daarvan, de meetduur, de referentiewaarde afkomstig van een soortgelijk meetapparaat of van het Landelijk Luchtmeetnet. Eventuele lacunes en knelpunten in het gebruik van de methode worden geëxpliciteerd. De beschrijving van de methode moet inzichtelijk en toepasbaar zijn voor gemeentelijke medewerkers toezicht en handhaving, zo nodig met ondersteuning van hun GGD om het belang van de advieswaarde van de WHO toe te lichten.

Plan van aanpak

Het voornemen is om het komende stookseizoen (oktober - april) continu-metingen gedurende telkens 2 weken te doen van PM2,5 buiten een woning van personen met ernstige klachten over houtrook van de burens. Tegelijk willen we meten op een onbelaste referentielocatie die niet te ver weg ligt om gegevens te verkrijgen over het achtergrondgehalte. Die lokale achtergrondgehalten worden ook met data van het LML vergeleken om te zien of die de LML-data kunnen dienen als referentie voor het lokale achtergrondgehalte. Aldus is met twee meetapparaten de situatie op ruim 20 locaties onderzocht. Gezien de variatie tussen locaties en weersomstandigheden is verdubbeling hiervan wenselijk, het gaat dan om vier meetapparaten. Daarnaast zijn dan twee meteorostations nodig om ter plekke te registreren waar de wind vandaan komt.

Medewerkers van RIVM, IRAS en GGD Amsterdam met expertise betreffende meetapparaten geven aan dat het de beste keuze is gebruik te maken van PM2,5-meters in een Airbox zoals dit in het luchtmeetnet in Eindhoven gebeurt. De aanbieder van Airbox, het ECN in Petten, wil graag deel nemen aan het onderzoeksproject. Aan het RIVM is geruime tijd geleden gevraagd of het een rol wil spelen, maar daarop is nog geen antwoord ontvangen.

Bij de noordelijke gemeenten zullen de contactpersonen van het pilot-onderzoek opnieuw benaderd worden met het verzoek bij te dragen in een begeleidingsgroep van het nieuwe onderzoek.

Gezien de kosten van een onderzoeksproject van deze omvang zal aanvullende financiering worden gezocht bij gemeenten, ZonMW en/of de rijksoverheid. Om de subsidieaanvraag bij deze instanties te faciliteren is aan het Programmacollege van de GGDHOR-Nederland gevraagd ondersteuning te verlenen.

De GGD'en maken bekend dat mensen in Noord-Nederland met klachten met gezondheidsklachten die zij wijten aan houtrook, zich kunnen melden. De verwachting is dat dit een ruim aanbod van aanmelders oplevert, net als de vorige keer. Deelnemers c.q. locaties worden geselecteerd door de GGD'en. Bij de keuze voor locaties is van belang of er een geschikte plek is voor de apparatuur: in de rook, veilig en met stroomvoorziening.

Protocollen voor plaatsing worden in overleg met de deskundigen uitgeschreven. Uitlezing van de data van de Airboxen en de ruwe data van het LML vindt plaats door ECN, waarbij tevens gecontroleerd wordt of de Airboxen naar behoren werken. Eens per twee weken stuurt ECN de data op.

Per locatie wordt een Airbox en een meteorstation geplaatst op enige afstand van de gevel van de klager in de richting van de aangewezen stoker. Tegelijk wordt een Airbox geplaatst op een onverdachte locatie op ca. 1 km afstand. Data van deze systemen worden gelogd. Na twee weken wordt de apparatuur uitgelezen en na controle elders geplaatst.

Bij de Airboxen plaatst de GGD Amsterdam tenminste in het najaar en in het voorjaar een referentieapparaat dat voldoet aan de internationale officiële standaard voor luchtmetingen. Het doel is het kalibreren van de Airboxen specifiek voor houtrook. ECN stuurt de meetgegevens van de betreffende meetperiodes aan de GGD Amsterdam die daarmee correctiefactoren berekent.

Data van de referentie-Airbox worden vergeleken met data van de dichtstbijzijnde LML-meting van fijn stof.

Data van de locatie-Airbox worden vergeleken met de referentie-Airbox om na te gaan in hoeverre piekwaardes berusten op verhogingen van de achtergrondconcentratie. Daarbij wordt rekening gehouden met meteo-gegevens van een regionaal KNMI-station.

Nagegaan wordt of de meetwaarden de WHO-advieswaarde voor een 24-uursgemiddelde van PM_{2,5} overschrijden.

De resultaten worden door de GGD'en Groningen en Fryslân geanalyseerd met adequate methoden.

Het project en de resultaten worden uitgebreid beschreven in een rapport. De hoofdzaken worden in de vorm van een wetenschappelijk artikel aangeboden aan een passend tijdschrift.

Vakgenoten worden op de hoogte gesteld en krijgen informatiemateriaal om de gemeenten in hun werkgebied te informeren. Specifiek zal ook informatie worden gegeven aan het Platform Houtrook & Gezondheid en aanverwante organisaties.

De essentie van de resultaten zal in een persbericht worden aangeboden aan de massamedia. E.e.a. uiteraard ondersteund met informatie op de websites van de organiserende GGD's.

Begroting

€ 25.000 4 x Airbox incl. inzet ECN
€ 15.000 2x 4 x referentiemeting incl. inzet GGD Amsterdam
€ 2.000 2 meetstations
€ 200 bevestigingsmateriaal, stroomvoorziening
€ 800 reiskosten
€ 94.400 personele inzet GGD'en Noord-Nederland
(voorbereiding 30d, locatiebeoordeling 20d, brengen en halen 40d,
data-analyse + rapportage 40d)
(580 uur à 100 €/uur + 480 uur à 80 €/uur)

Totaal: € 137.400

Voor het onderzoek is € 15.000 beschikbaar gesteld door de Academische Werkplaats Milieu & Gezondheid. Dit is de maximale subsidie die deze organisatie kan geven aan een project.

Zonder aanvullende financiering kunnen de GGD's het project niet in uitvoering nemen.

Nadere toelichting: waarom dit onderzoek en niet iets anders.

Er zijn lacunes in de kennis over houtrook en gezondheid. In het algemeen is de schadelijkheid afhankelijk van de mate van blootstelling: hoe meer, des te groter het risico en des te sterker sommige effecten. Bij rook gaat het vooral om de hoeveelheid die iemand inademt. De ingeademde hoeveelheid houtrook hangt van veel factoren af.

De meest nauwkeurige meting zou het zijn als in het lichaam te meten is hoeveel iemand heeft binnen gekregen. In theorie kan dit door typerende stoffen te meten in de urine, bijvoorbeeld omzettingen van PAK, levoglucosan en/of methoxyfenolen. In de praktijk stuit dit op een aantal problemen, o.a. dat er weinig uitscheidingsproducten zeer specifiek zijn voor houtrook en dat er weinig ervaring is met het uitvoeren en interpreteren van dergelijke metingen: er is geen goede methode en geen maatstaf om een scheidslijn te trekken tussen een toelaatbaar dan wel ontoelaatbaar niveau. Bovendien zegt een hoge blootstelling niets over de herkomst ervan.

Een meting zou zich kunnen richten op irritatie en ontstekingsprocessen van de luchtwegen en de markers daarvan in het bloed. Dit vergt een medisch onderzoek met van luchtwegen en bloed waarvoor veel menskracht nodig en een groot budget voor poliklinische en laboratorium bepalingen. Er is een lange doorlooptijd (jaren) en ook is extra voorbereidingstijd nodig voor de medisch ethische goedkeuring. De GGD Groningen heeft dergelijk onderzoek gedaan bij aan rook blootgesteld brandweerpersoneel. De kosten zijn 5 tot 10 keer hoger dan het nu voorgestelde onderzoek. Bovendien zegt een groot effect niets over de oorzaak ervan tenzij ook de blootstelling wordt gemeten en herleid.

Een meting kan zich ook richten op lucht in de 'ademzone' van de onderzochte personen. Dit betekent dat een periode rondlopen en slapen met een pompje dat via een filter lucht aanzuigt zo dicht mogelijk bij hun neus en mond. Op het filter verzamelt zich stof dat geanalyseerd kan worden. Het nadeel is dat in een handhavingssituatie de onderzoeker geen zicht heeft op waar de bemonsterd lucht vandaan is gekomen.

Verder zou onderzoek zich kunnen richten op het kwantificeren van hinder door geur. In artikel 7.22 van het Bouwbesluit staat een verbod dat: "op voor de omgeving hinderlijke of schadelijke wijze rook, roet, walm of stof wordt verspreid". Voor geurhinder door houtrook bestaat geen breed geaccepteerde gezondheidskundige toetswaarde. Het is lastig een wetenschappelijke grondslag te

kiezen voor een toetswaarde voor geurhinder. Zonder een dergelijk toetswaarde is het ontwikkelen van een methode om het niveau van geurhinder te objectiveren onvoldoende om te kunnen dienen als basis voor handhaving. Het ontwikkelen van een methode om geurhinder te objectiveren met bijpassende toetswaarde is een lange weg en het doel is wellicht niet haalbaar.

Indicator voor blootstelling

Levoglucon en methoxyfenolen zijn specifieke tracers voor houtrook omdat het als pyrolyse-producten zijn van cellulose resp. lignine. Het meten van deze tracers kan uitsluitend geven over de aanwezigheid van houtrook. Concentratieveranderingen op korte termijn zijn niet aantoonbaar omdat dergelijke stoffen bemonsterd moeten worden op een filter waar langere tijd lucht doorheen gepompt wordt. Daardoor zijn geen piekpatronen zichtbaar te maken. Bovendien zijn noch aanwezigheid noch concentratie van levoglucon of methoxyfenolen gezondheidskundig toetsbaar. Daarom is het aantonen van de aanwezigheid of concentratie van deze tracers niet bruikbaar in het kader van handhaving. Ze bewijzen hoogstens dat er hout is verbrand.

PM2.5 is niet specifiek voor houtrook maar de meetresultaten van het pilotonderzoek toonde nabij de huizen van stokers hoge pieken die ver boven het achtergrondniveau kwamen en vaak zelfs hoger leken dan de concentraties die langs drukke wegen gemeten worden door het Landelijk Luchtmeetnet. De opvallend hoge pieken zijn blijikbaar afkomstig van een zeer lokale bron die een locatie tijdelijk belasten. Dit patroon lijkt specifiek voor rook van een nabije houtkachel. Of dit werkelijk zo is, maakt deel uit van de onderzoeksvraag van het projectvoorstel. Om inzicht hierin te krijgen omvat het voorstel tevens een lokale meting van de windrichting.

PM2.5 is een belangrijke component van houtrook omdat de schadelijkheid ervan wetenschappelijk en maatschappelijk geaccepteerd is. Bovendien zijn gezondheidskundige normen voor PM2.5 voorgesteld door de WHO en één van die advieswaarden lijkt goed bruikbaar voor handhaving omdat hij een grens stelt aan het 24-uursgemiddelde. Dit tamelijk korte tijdsvenster is niet alleen gezondheidsrelevant maar ook goed toetsbaar door middel van een meting.

Agenda

Locatie: Jaarbeurs Meetup (Beatrixgebouw), Jaarbeursplein 6 te Utrecht.

Tijdstip: 18 april 2017, 10.00 – 13.00 uur (inloop vanaf 9:45)

- 1 Opening & welkom
 - Rol OIM
- 2 Nadere kennismaking
- 3 Terugblik op proces fase 1
 - Hoe heeft iedereen het proces tot nu toe ervaren?
- 4 Vervolgproces fase 2
 - Hoe komen we tot een afweging en een gezamenlijk voorstel? (stappen en tijdpad)
 - Zijn alle belangen vertegenwoordigd aan tafel?
 - Hoe ziet het eindproduct eruit?
 - Wat kan iedereen bijdragen?
- 5 Conclusies & afspraken
- 6 Sluiting
 - De vraag van Habitat over het delen van informatie met personen van buiten het platform komt aan de orde bij agendapunt 4
 - De vraag van GGD Groningen schuiven we door naar de volgende bijeenkomst

Overlegnotitie

Bijeenkomst **OIM Houtrook & Gezondheid**

Secretaris
M. [redacted]

Voorzitter
Vergaderdatum en tijd **[redacted]**
18 april 2017, 10.00-13.00 uur (Inloop 09.45 uur)

Kenmerk
OIM-2017/100626

Bijlagen

Inleiding

Het Platform Houtrook & Gezondheid is oorspronkelijk opgericht als kennisplatform om kennis te verzamelen en te delen. Met de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer kwam daar een taak bij om mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen. Het Overleg Infrastructuur en Milieu (OIM) is gevraagd om deze 2e fase te begeleiden. Onafhankelijk voorzitter van het OIM, [redacted] zal de leden van het platform begeleiden bij het wegen van alle mogelijke oplossingsrichtingen. Een goed proces, met heldere rollen en verwachtingen, is daarvoor essentieel.

Ter voorbereiding op de OIM bijeenkomst van 18 april, die qua opzet wellicht afwijkt van de overleggen die u gewend was van het Platform Houtrook & Gezondheid, ontvangt u hierbij de agendapunten met een korte toelichting per agendapunt.

Agendapunt 1 Opening & welkom

- Rol OIM

Om 10:00 opent [redacted] de bijeenkomst en licht hij kort toe wat het OIM is en wat zijn rol hierbij is. Meer algemene informatie over het OIM vindt u op www.overlegim.nl.

Agendapunt 2 Nadere Kennismaking

Het platform is al enige tijd niet in complete samenstelling bijeen geweest en niet iedereen kent elkaar even goed. Daarom maken we op interactieve wijze (nader) kennis met elkaar.

Agendapunt 3 Terugblik op proces fase 1

Sinds de oprichting van het platform is er veel gebeurd. In eerste instantie is het opgericht als een kennisplatform. Zoals gezegd kwam daar met de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer een taak bij, namelijk mogelijke oplossingsrichtingen in kaart te brengen.

Aan de hand van een tijdlijn gaan we gezamenlijk terugblikken op de afgelopen periode.

De vraag die hierbij centraal staat: Wat waren voor u bepalende momenten? En waarom?

Agendapunt 4 Vervolgproces fase 2

Nadat de eerste fase in beeld is gebracht, is het tijd om vooruit te kijken. We gaan met elkaar bepalen hoe we oplossingen wegen en hoe we tot keuzes komen die kunnen uitmonden in een gezamenlijk voorstel.

Vanuit een gezamenlijke definitie van het concrete eindproduct ontwerpen we aan de hand van de tijdlijn een helder proces om dat product te maken. Vragen die aan bod komen zijn:

- Hoe ziet het eindproduct eruit?
- Welke stappen zijn nodig om dit product te maken?
- Welk tijdpad/planning?
- Zijn alle belangen vertegenwoordigd?
- Welke rol heeft u/uw organisatie daarin?
- Wat kan iedereen bijdragen (taken)?
- Hoe zorgen we voor goede borging?
- Wat is de rol van Platform Houtrook & Gezondheid hierin?
- Welke procesregels spreken we met elkaar af?

Bij dit agendapunt bespreken we ook de vraag van Habitat met betrekking tot het delen van informatie met personen buiten het platform.

Agendapunt 5 Conclusies & afspraken

Ter afsluiting zal [REDACTED] conclusies trekken en de afspraken voor het vervolg vaststellen.

Agendapunt 6 Sluiting

Om 13:00 wordt de bijeenkomst afgesloten. Daarna is er gelegenheid om na te praten en te lunchen (als u zich hiervoor aangemeld heeft).

Vervolg op het OIM overleg van 18 april

Op basis van het besprokene tijdens het OIM overleg wordt een conceptverslag opgesteld wat binnen 2 weken naar alle aanwezigen wordt toegestuurd. Afhankelijk van de vervolgspraken zal een tweede OIM overleg worden gepland.

Van: [Redacted]
Aan: [Redacted]
Cc: [Redacted]

Onderwerp: reactie gemeente Amersfoort
Datum: donderdag 13 april 2017 15:20:03
Bijlagen: def.reactie.amersfoort.op.houtrook.voorstellen.xls

Bijgevoegd de reactie van de gemeente Amersfoort (zie gele kolom). Ook voor ons geldt dat het een behoorlijke klus was om alle oplossingsrichtingen door te nemen, met verschillende abstractieniveau.

Ik vond het tegelijkertijd heel boeiend om alle kanten van de houtrookproblematiek in de oplossingsvoorstellen langs te zien komen. En het besef groeide: er is veel werk verzet maar nog veel meer te doen en uit te werken. Hiermee is een basis gelegd.

Ook voor mij geldt dat het lastig was om vanuit mijn lokale praktijk de oplossingsrichtingen te scoren. Ik heb zoveel mogelijk mijn eigen beleidservaringen proberen af te stemmen met de lokale handhavingpraktijk. In die zin is het een score geworden op basis van persoonlijke kennis en ervaring. Het bleek niet haalbaar om ook de juridische afdeling en ervaring hierbij mee nemen.

Verder sluiten we ons aan bij de opmerking van de Milieudienst Zuid Holland Zuid dat de VNG (ook) aan tafel bij het platform hoort
 En dan nog het lijstje met de oplossingsrichtingen die wij als meest kansrijk zien en waar we een bijdrage aan kunnen leveren.

- We kunnen vanuit de gemeente een rol spelen op het gebied van :
1. Informatievoorziening & kennisontwikkeling. Amersfoort biedt zich graag aan als pilot voor het organiseren & faciliteren van een informatiecampagne, bij voorkeur in samenwerking met diverse partijen (Longfonds ed).
 2. Inbrengen lokale ervaringen bij ontwikkelen beoordelingsmethode, verder handen en voeten geven aan abstract begrip "hinder". Om met name ook handhavers een concreet handvat te bieden (zie hiervoor ook de ingediende motie bij de VNG afgelopen zomer).
 3. Pilot bij gemeente om oplossingsrichtingen verder uit te diepen / testen.

[Redacted] | Gemeente Amersfoort | Sector: Woon- en Werkklimaat |
 Afdeling: | Functie: Senior adviseur milieubeleid | Werkdagen: ma, di en do |
 T [Redacted] | M [Redacted] | Bezoekadres: [Stadhuisplein 1](#) | [www.amersfoort.nl](#) |

Op de hoogte blijven van nieuws uit Amersfoort? [Meld u aan voor AmersfoortMail.](#)

223a

Case No.	Case Name	Case Type	Case Status	Case Date	Case Location	Case Description	Case Outcome	Case Notes
101	Case 101	Case Type 1	Case Status 1	Case Date 1	Case Location 1	Case Description 1	Case Outcome 1	Case Notes 1
102	Case 102	Case Type 2	Case Status 2	Case Date 2	Case Location 2	Case Description 2	Case Outcome 2	Case Notes 2
103	Case 103	Case Type 3	Case Status 3	Case Date 3	Case Location 3	Case Description 3	Case Outcome 3	Case Notes 3
104	Case 104	Case Type 4	Case Status 4	Case Date 4	Case Location 4	Case Description 4	Case Outcome 4	Case Notes 4
105	Case 105	Case Type 5	Case Status 5	Case Date 5	Case Location 5	Case Description 5	Case Outcome 5	Case Notes 5
106	Case 106	Case Type 6	Case Status 6	Case Date 6	Case Location 6	Case Description 6	Case Outcome 6	Case Notes 6
107	Case 107	Case Type 7	Case Status 7	Case Date 7	Case Location 7	Case Description 7	Case Outcome 7	Case Notes 7
108	Case 108	Case Type 8	Case Status 8	Case Date 8	Case Location 8	Case Description 8	Case Outcome 8	Case Notes 8
109	Case 109	Case Type 9	Case Status 9	Case Date 9	Case Location 9	Case Description 9	Case Outcome 9	Case Notes 9
110	Case 110	Case Type 10	Case Status 10	Case Date 10	Case Location 10	Case Description 10	Case Outcome 10	Case Notes 10
111	Case 111	Case Type 11	Case Status 11	Case Date 11	Case Location 11	Case Description 11	Case Outcome 11	Case Notes 11
112	Case 112	Case Type 12	Case Status 12	Case Date 12	Case Location 12	Case Description 12	Case Outcome 12	Case Notes 12
113	Case 113	Case Type 13	Case Status 13	Case Date 13	Case Location 13	Case Description 13	Case Outcome 13	Case Notes 13
114	Case 114	Case Type 14	Case Status 14	Case Date 14	Case Location 14	Case Description 14	Case Outcome 14	Case Notes 14
115	Case 115	Case Type 15	Case Status 15	Case Date 15	Case Location 15	Case Description 15	Case Outcome 15	Case Notes 15
116	Case 116	Case Type 16	Case Status 16	Case Date 16	Case Location 16	Case Description 16	Case Outcome 16	Case Notes 16
117	Case 117	Case Type 17	Case Status 17	Case Date 17	Case Location 17	Case Description 17	Case Outcome 17	Case Notes 17
118	Case 118	Case Type 18	Case Status 18	Case Date 18	Case Location 18	Case Description 18	Case Outcome 18	Case Notes 18
119	Case 119	Case Type 19	Case Status 19	Case Date 19	Case Location 19	Case Description 19	Case Outcome 19	Case Notes 19
120	Case 120	Case Type 20	Case Status 20	Case Date 20	Case Location 20	Case Description 20	Case Outcome 20	Case Notes 20

5 november 2013

Burgerbijeenkomst

Houtstook

26 november 2013

OIM consultatie

- **houtstook**

23 mei 2014

Congres

Houtstook &

Gezondheid

December 2014?

Beginfase platform

- Platform voor de toekomst
- Samenwerking met de regio
- Het platform is nu in de beginfase

29 maart 2016

Bijeenkomst

platform: uitkomsten

besproken diverse

overleggen

April 2016

Oprichting

**Platform Houtrook
& Gezondheid**

15 december 2016

**Schrijfgroep
eerste keer bijeen**

18 april 2017

**OIM Houtrook &
Gezondheid**

Aanwezigheidslijst

[Redacted]	Anzion Advies
[Redacted]	Overlegoan Infrastructuur en Milieu
[Redacted]	Buro Blauw
[Redacted]	RIVM
[Redacted]	Gemeente Groningen
[Redacted]	voorzitter Overlegoan Infrastructuur en Milieu
[Redacted]	Overlegoan Infrastructuur en Milieu
[Redacted]	Stichting Houtrookvrij
[Redacted]	CONCEPT
[Redacted]	Kachelbranche
[Redacted]	RIVM
[Redacted]	GGD IJsselland
[Redacted]	RIVM
[Redacted]	Stichting Houtrookvrij
[Redacted]	RIVM
[Redacted]	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
[Redacted]	GGD GHOR Nederland
[Redacted]	Overlegoan Infrastructuur en Milieu
[Redacted]	Infomil
[Redacted]	Kachelbranche
[Redacted]	HABITAT Advocaten en juristen
[Redacted]	Stichting Houtrookvrij
[Redacted]	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
[Redacted]	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
[Redacted]	Overlegoan Infrastructuur en Milieu (OIM)
[Redacted]	GGD Hollands Noorden
[Redacted]	RND Web
[Redacted]	VNG

Van: [redacted] - DGM1
Aan: "Info Platform Houtrook"
Onderwerp: RE: Stukken OIM 18 april 2017 - Platform Houtrook en Gezondheid
Datum: donderdag 13 april 2017 17:25:19

Ik begreep net inderdaad uit de mail van OIM dat het op de agenda staat ☺. Prima.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rivm.nl] **Namens** Info Platform Houtrook
Verzonden: donderdag 13 april 2017 17:24
Aan: [redacted] - DGM1
Onderwerp: RE: Stukken OIM 18 april 2017 - Platform Houtrook en Gezondheid

Hoi [redacted]

Ja, ze wilde nummer 70 delen met [redacted] (gepensioneerd, eerder lid van platform namens GGD Groningen). Ik denk dat het goed is dit in bredere context te bespreken wat het platform er mee wil.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

From: [redacted] - DGM1
To: "Info Platform Houtrook" <info@platformhoutrook.nl>; [redacted]@minnenm.nl
Date: 13-04-2017 13:48
Subject: RE: Stukken OIM 18 april 2017 - Platform Houtrook en Gezondheid

Hoi [redacted]
Nog even in reactie op de vraag van [redacted] ik vind niet dat de A4'tjes buiten het Platform gedeeld mogen worden, ook niet na afloop van het OIM-traject. Weet je met wie ze zou willen delen?

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@rivm.nl] **Namens** Info Platform Houtrook
Verzonden: donderdag 13 april 2017 9:58
Onderwerp: Stukken OIM 18 april 2017 - Platform Houtrook en Gezondheid

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Ter voorbereiding op de OIM bijeenkomst van dinsdag 18 april stuur ik jullie hierbij de reactie van de (meeste) partijen uit het platform op de uitgewerkte oplossingsrichtingen. De mate van instemming van de verschillende partijen is terug te vinden in de exceltabel.

Daarnaast hebben een aantal partijen een begeleidend schrijven gestuurd bij de oplossingsrichtingen die ik jullie hierbij ook toezend. De reactie van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid wordt mogelijk nagestuurd.

Er zijn 2 ingekomen stukken / vragen aan het platform binnengekomen, welke dinsdag aan de agenda toegevoegd kunnen worden:

- een vraag om advies van het platform mbt een onderzoeksvoorstel van de GGD Groningen [redacted] (zie bijlage) en
- een vraag van Habitat [redacted] met betrekking tot het delen van de A4tjes aan personen buiten het Platform. Is dat toegestaan of zijn deze nog geheim?

Op advies van het OIM is de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) uitgenodigd en zal ook aansluiten bij de bijeenkomst as dinsdag. Mogelijk sluit ook Leefomgeving Nijmegen aan. Het kan zijn dat er partijen missen, maar het agendapunt 'zijn alle belangen vertegenwoordigd aan tafel' zal expliciet aan de orde komen.

Ik wens jullie goede Paasdagen en zie uit naar een vruchtbare bijeenkomst volgende week.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [redacted] RIVM/NL on 12-04-2017 17:25 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 06-04-2017 13:43
Subject: Fw: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid + planning
Sent by: [redacted]

Beste allen,

Ik hoop dat jullie inmiddels een heel eind zijn met het invullen van de mate van instemming betreffende de oplossingsrichtingen in de excel tabel. De uiterlijke retour datum van jullie reactie is vandaag, maar aangezien een aantal A4tjes later

op viadesk geplaatst zijn hebben een aantal partijen aangegeven dat er iets meer tijd nodig is om een reactie te kunnen geven.

De reactie termijn is daarom opgeschoven, met als **uiterlijke datum retour: maandag 10 april 2017**.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

----- Forwarded by [REDACTED] RIVM/NL on 06-04-2017 13:16 -----

From: Info Platform Houtrook
To:
Date: 27-03-2017 22:08
Subject: Uitwerking oplossingsrichtingen Platform Houtrook en Gezondheid +
planning
Sent by: [REDACTED]

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

De schrijversgroep heeft de afgelopen periode hard gewerkt om de in kaart gebrachte oplossingsrichtingen verder uit te werken in een A4tje per oplossing.

Elk A4tje is door ten minste 2 schrijvers van verschillende partijen tot stand gekomen. De items 'Aan wie gericht' (kolom K) en 'Verantwoordelijkheid' (kolom L) zijn de inschatting van het RIVM. De A4tjes geven een eerste indruk. Overigens valt op dat er nog enige overlap is tussen verschillende A4tjes. De A4tjes zijn duidelijk genoeg om 18 april afspraken te maken over de vervolg activiteiten en prioriteiten. Na de bijeenkomst van 18 april kan waar wenselijk een nadere uitwerking en waar nodig een verdere integratieslag plaatsvinden. De meeste A4tjes worden vandaag en morgen op het besloten gedeelte van de website geplaatst, en enkele A4tjes volgen later deze week (viadesk: <https://houtrook.healthandsafety.nl/>).

Bijgevoegd bij deze email vinden jullie een excel-document waarin in de rijen alle oplossingsrichtingen genoemd worden. Zoals eerder aangekondigd is het de bedoeling dat alle partijen hun mate van instemming met de betreffende richting aangeven.

In de kolommen O t/m AF staan alle partijen genoemd.

Werkwijze:

1).

Geef in de kolom van jouw partij bij elke oplossingsrichting de mate van instemming aan:

- Volledige instemming
- Gedeeltelijke instemming, namelijk... (geef toelichting)

- Geen instemming, namelijk.. (geef toelichting)

De A4tjes zijn gegroepeerd aan de hand van een probleem waardoor sommige A4tjes staan 2 keer in de tabel staan. De nummers van de dubbel genoemde A4tjes zijn lichtblauw gekleurd (het eerder gegeven antwoord kan daaraan gekopieerd worden).

2).

Daarnaast ontvangen wij graag per email antwoord op de volgende 2 vragen:

- Wat is voor jouw partij het ideale pakket aan oplossingsrichtingen?
- Wat is de top 5 waaraan jouw partij zelf een bijdrage kan leveren?

Graag ontvangen wij jullie reactie **uiterlijk 6 april** zodat alles op tijd rond gestuurd kan worden voor de bijeenkomst op 18 april.

Met vriendelijke groet,

Algemeen Secretaris Platform Houtrook en Gezondheid

[attachment "Werkdocument oplossingsrichtingen versie 5.xlsx" deleted by ██████████ RIVM/NL]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

227

Van: [redacted] namens [Info Platform Houtrook](#)
Onderwerp: Beëindiging tijdelijk voorzitterschap en RIVM organisatie platformbijeenkomsten
Datum: donderdag 13 april 2017 17:29:01

Beste leden van het Platform Houtrook en Gezondheid,

Aanstaande dinsdag vindt de eerste bijeenkomst van het platform plaats die georganiseerd is door en onder leiding zal staan van 'Overlegorganen Infrastructuur en Milieu' (OIM). Daarmee komt er een einde aan de eerste fase. Daarmee komt er ook een einde aan mijn tijdelijk voorzitterschap van het platform en de opdracht van IenM aan het RIVM om het platform te organiseren. Zoals in de mail van 20 december 2016 aangekondigd heeft het ministerie van IenM het OIM gevraagd om het platform in de volgende fase begeleiden. Het RIVM zal in 2017 nog wel in beperkte mate inhoudelijk bijdragen aan de platform activiteiten.

Ik heb er vertrouwen in dat onder leiding van het OIM afspraken gemaakt worden met betrekking tot de oplossingsrichtingen en de concretisering daarvan. Helaas verhinderen andere verplichtingen mij om aanstaande dinsdag deel te nemen aan de bijeenkomst en u persoonlijk de hand te schudden. Ik wil u bedanken voor de samenwerking en wens u een vruchtbare verdere samenwerking toe binnen het Platform Houtrook en Gezondheid; een belangrijk maatschappelijk onderwerp.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Offerte 2017
Programma 24 KLG

Klimaat Lucht en Geluid

Datum: 28.10.2016
Versie: 1.0

Toelichting offertes Programma 24 KLG 2017

[Redacted text block]

Ter ondersteuning van de nieuwe aanpak willen we het programma opbouwen rond drie kennisclusters:

- Luchtkwaliteit
- Milieu & Gezondheid
- Geluid

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

[Redacted text]

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

[Redacted text]

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

[Redacted text]

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

Offerte

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text block]

2. Opdrachtgever

Ministerie / Directie
Programma
Programmahouder
Contactpersoon
Ministerie van IenM
BMR: programma KLG
Dhr.
Mw.

3. Opdrachtnemer

Directeur
Adv. accountmanagement
Prog.houder/Relatiebeheerder
Offertesrijver
Mw.
Mw.
Dhr.
Dhr.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

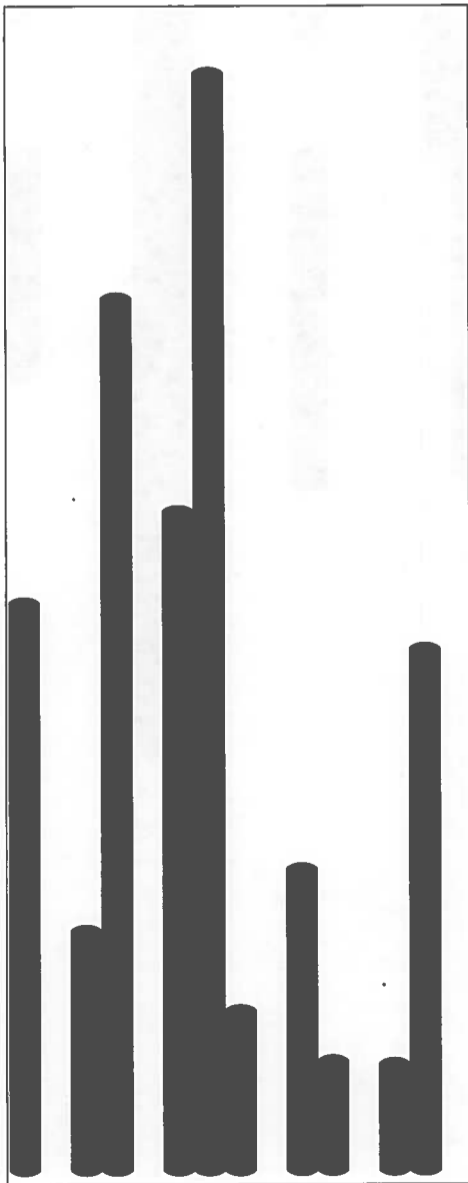
4.

[Redacted]

[Redacted]

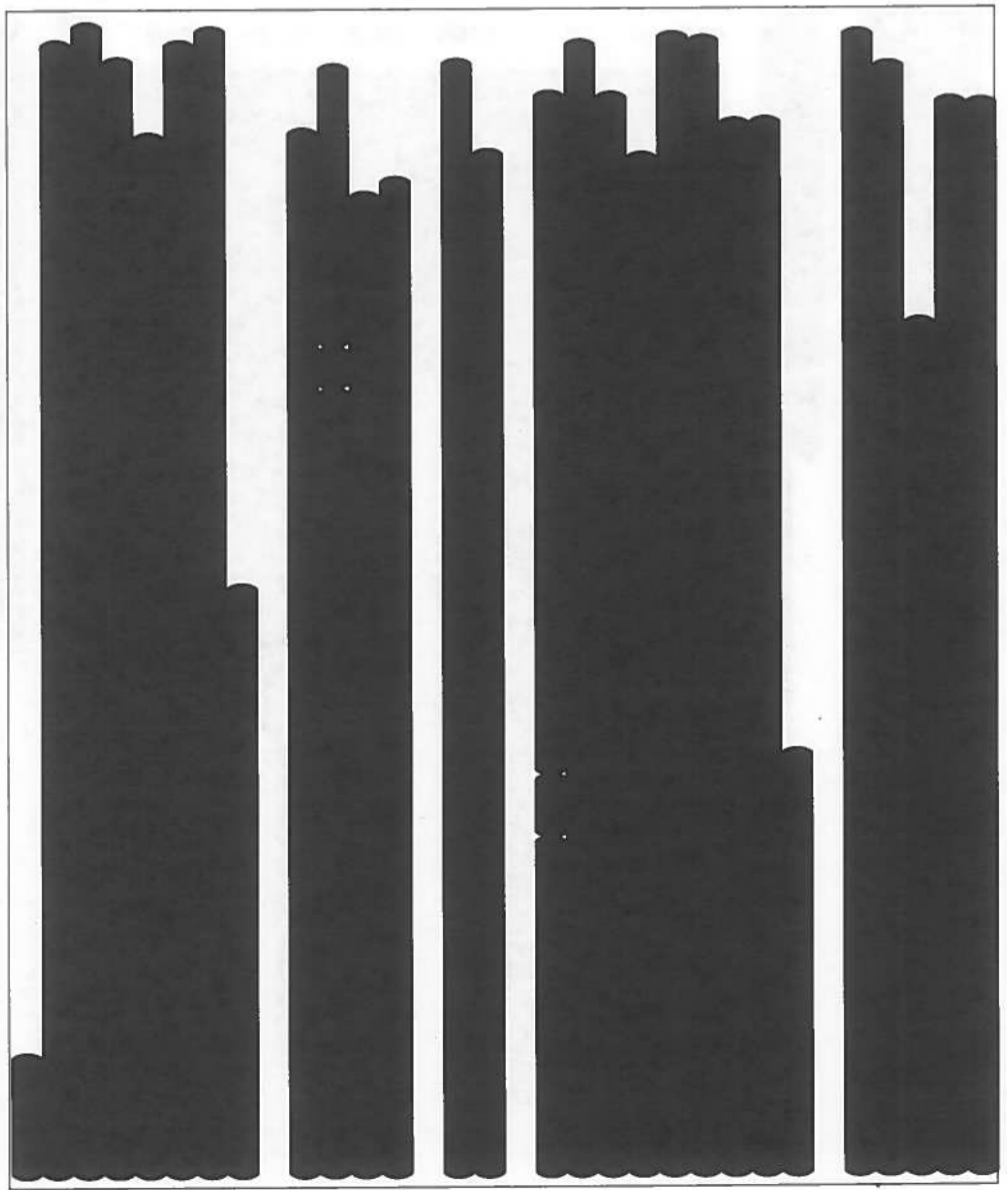
[Redacted]

[Redacted]

6.

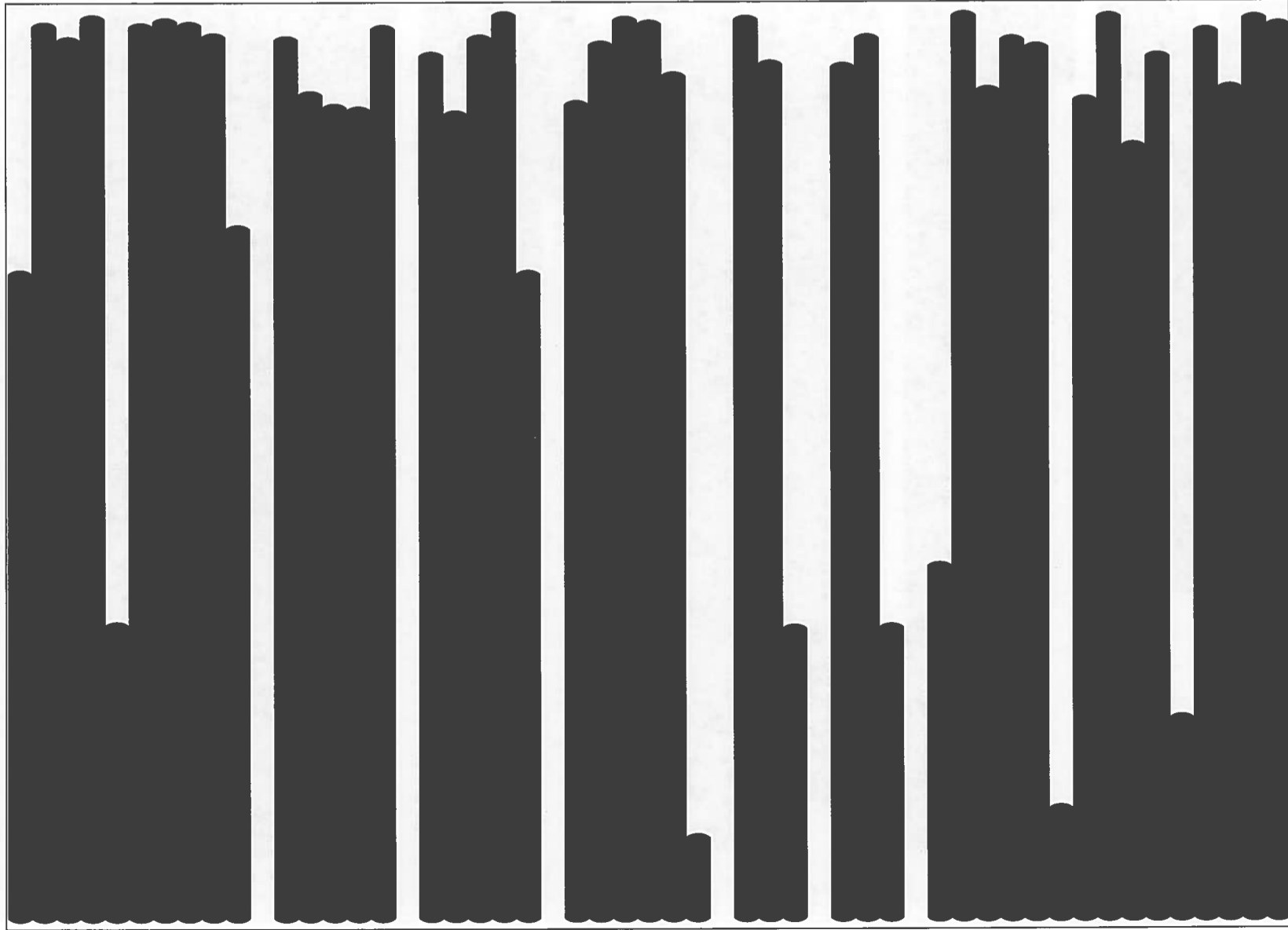
[Redacted]

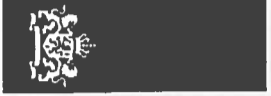

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted content]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[REDACTED]

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

9.

[Redacted content]

Item	31.12.2017
[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]

Algemene gegevens

Versiedatum 28.10.2016
Versienummer 1.0
Opdrachtnr. OG Cluster 05
Opdracht titel Cluster Milieu & Gezondheid
Startdatum opdracht 02.01.2017
Einddatum opdracht 31.12.2017

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Opdrachtgever

Ministerie / Directie
Programma
Programmahouder
Contactpersoon

Ministerie van TenM
BMR: programma KLIG
Dhr. [Redacted]
Mw. [Redacted]

Opdrachtnemer

Directeur
Adv. accountmanagement
Prog.houder/Relatiebeheerder
Offertesrijver

Mw. [Redacted]
Mw. [Redacted]
Dhr. [Redacted]
Mw. [Redacted]

Beleidscontext

Bijdrage aan beleidsprioriteit verbetering kwaliteit leefomgeving

Beschrijving opdracht

Doelstelling Verbetering kwaliteit leefomgeving

De offerte-aanvraag is gebaseerd op een flexibele sturing op de inzet van de middelen voor de KLG-opdracht. De beantwoording van de beleidsvragen kan ons inziens het beste verzekerd worden met sturing op hoofdlijnen, waarbij uitgegaan wordt van wederzijds vertrouwen in professioneel opdrachtgever- en opdrachtnemerschap.

[Redacted text]

3. Kennisondersteuning van het Platform Houtrook en Gezondheid en afronding voorzittersrol.

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

Uitvoering

De volgende 6 deelopdrachten zijn te onderscheiden binnen het Cluster Milieu & Gezondheid:

3. Platform Houtrook en Gezondheid

[Redacted text block]

3 Deelopdracht Platform Houtrook en Gezondheid

Activiteiten

1. In 2016 is onder de faciliterende rol van het RIVM de oprichting van het Platform Houtrook en Gezondheid voltooid. In 2017 zullen er activiteiten plaatsvinden gericht op de afronding van de RIVM rol als tijdelijk voorzitter van het Platform.
2. Vanuit deze deelopdracht vindt er kennis ondersteuning van het Platform Houtrook en Gezondheid plaats voor het in beeld brengen van diverse oplossingsrichtingen om overlast of gezondheidsschade als gevolg van het stoken van hout en andere vaste brandstoffen door particulieren, te voorkomen dan wel te verminderen.

Product

Voortgang wordt gerapporteerd in 4-maandelijks voortgangsrapportage.

[Redacted text block]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text block]

[Redacted text line]

[Redacted text block]

[Redacted text line]

[Redacted text block]

- Samenwerking met nationale partners en belanghebbende binnen het Platform Houtrook en Gezondheid.

Productenkalender

Productnr. OG	Productomschrijving	Opleverdatum
03	Voortgangsrapportage Platform	31.12.2017

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted content]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text]

[Redacted text]

[Large redacted area containing multiple lines of obscured text]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted content: This area contains a table with multiple rows and columns of information that has been completely obscured by black bars.]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted content]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Large redacted area containing multiple paragraphs of text]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

10. Kosten producten en diensten

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted text block containing multiple paragraphs of obscured content]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[Redacted text block]

Voorzittersagenda

Bijeenkomst
Voorzitter [redacted] Secretaris [redacted]
Vergaderdatum en tijd 18 april 2017
10.00 - 13.00 uur
Vergaderplaats Jaarbeurs Meetup (Beatrixgebouw), Jaarbeursplein 6A te Utrecht

Praktisch

Tijd: 9.00 – 9.45 uur voorbespreking met [redacted] (RIVM, secretaris Platform Houtrook & Gezondheid) en [redacted] Wij, [redacted] en [redacted] zijn hierbij ook aanwezig.

9:45 inloop voor de deelnemers

10.00 start bijeenkomst, 13.00 einde gevolgd door lunch.

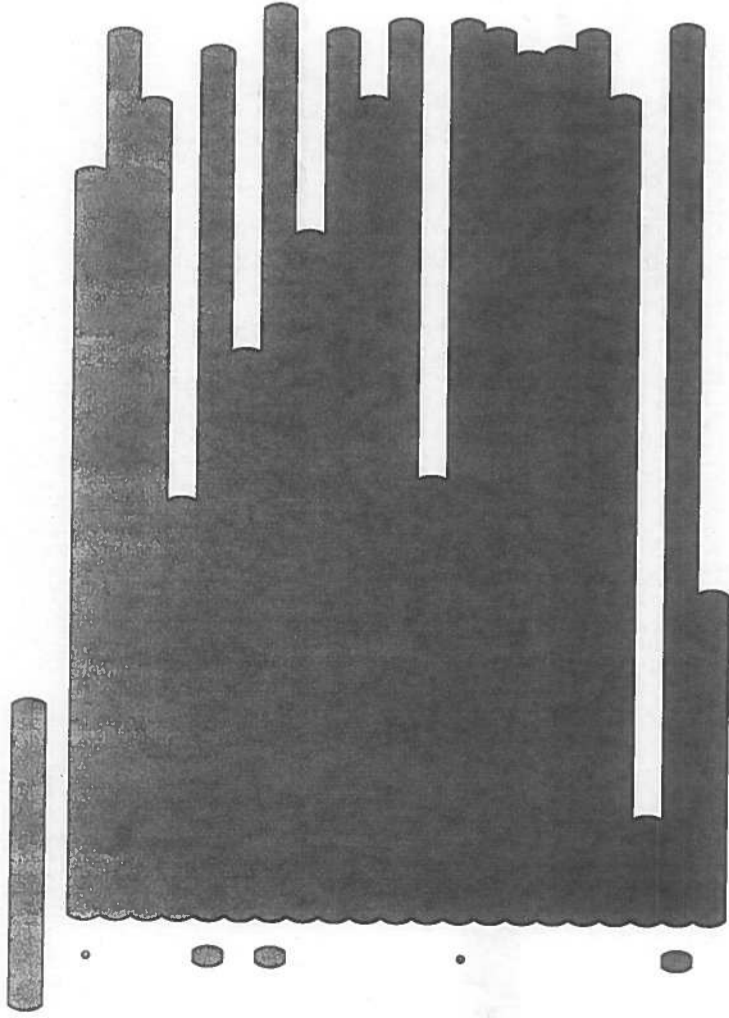
Locatie: Jaarbeurs Meetup, Jaarbeursplein 6A in Utrecht.

Documenten ter voorbereiding:
-overlegnotitie en agenda (naar alle deelnemers gestuurd)
-deze voorzittersagenda
-deelnemerslijst

Toelichting voorzittersagenda

In deze notitie staat per agendapunt een toelichting en in het tekstvak de spreektekst.

[redacted]

- De bijeenkomst loopt zoals hij loopt. Er staat veel op het programma en het zou mooi zijn als we het afkrijgen. Maar zo niet, dan ook goed. We geven het proces en de groep de aandacht die het verdient. Mochten we niet op alle vragen antwoord krijgen, m.n. onder agendapunt 4, dan maken we een procesafpraak met de groep hoe er wel antwoord op die vraag komt.

Introductie: hoe zat het ook weer?

Achtergrond

Ongeveer 10% van de Nederlandse huishoudens bezit een met hout gestookte installatie. Het stoken van hout kan voor omwonenden overlast opleveren in de vorm van geurhinder, gezondheidsklachten en roetneerslag. Het stoken van hout door particulieren geeft niet altijd overlast, maar in sommige gevallen is er wel sprake van ernstigere stookoverlast. In het algemeen geldt dat hoe meer luchtverontreiniging (o.a. fijnstof en PAK) er in een bepaald gebied is, hoe meer gezondheidsschade er kan optreden. Op basis van de huidige inzichten blijft het vanuit gezondheidskundig oogpunt raadzaam om emissies van verbranding, van welke bron dan ook, te beperken.

Platform Houtrook & Gezondheid

Het Platform Houtrook en Gezondheid (www.platformhoutrook.nl) is samengesteld uit een brede vertegenwoordiging van partijen uit het veld van kennisinstellingen/onderzoekers, maatschappelijke organisaties, ondernemers en overheid. Het platform brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld om overlast of gezondheidsschade als gevolg van het stoken van hout door particulieren, te voorkomen dan wel te verminderen.

Kennis & onderzoek: RIVM, Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), MilieuCentraal

Maatschappelijke organisaties: Longfonds, Stichting Houtrook Vrij

Ondernemers & adviesbureaus: Nederlandse Haarden- en Kachelbranche, Algemene Schoorsteenvegers Patroonsbond, Habitat Advocaten & Juristen, Conceptd, Buro Blauw

Overheid: Gemeenten (Amersfoort, Utrecht, Groningen, en Nijmegen), VNG, GGD GHOR Nederland, GGD's (Amsterdam, Hollands Noorden, IJsseland, en Gelderland-Midden), Omgevingsdienst Zuid-Holland zuid, ministerie van TenM en Infomil

[Redacted]

Ook de Raad voor Nederlandse Detailhandel en de Vereniging Leefmilieu zijn vandaag voor het eerst.

[Redacted]

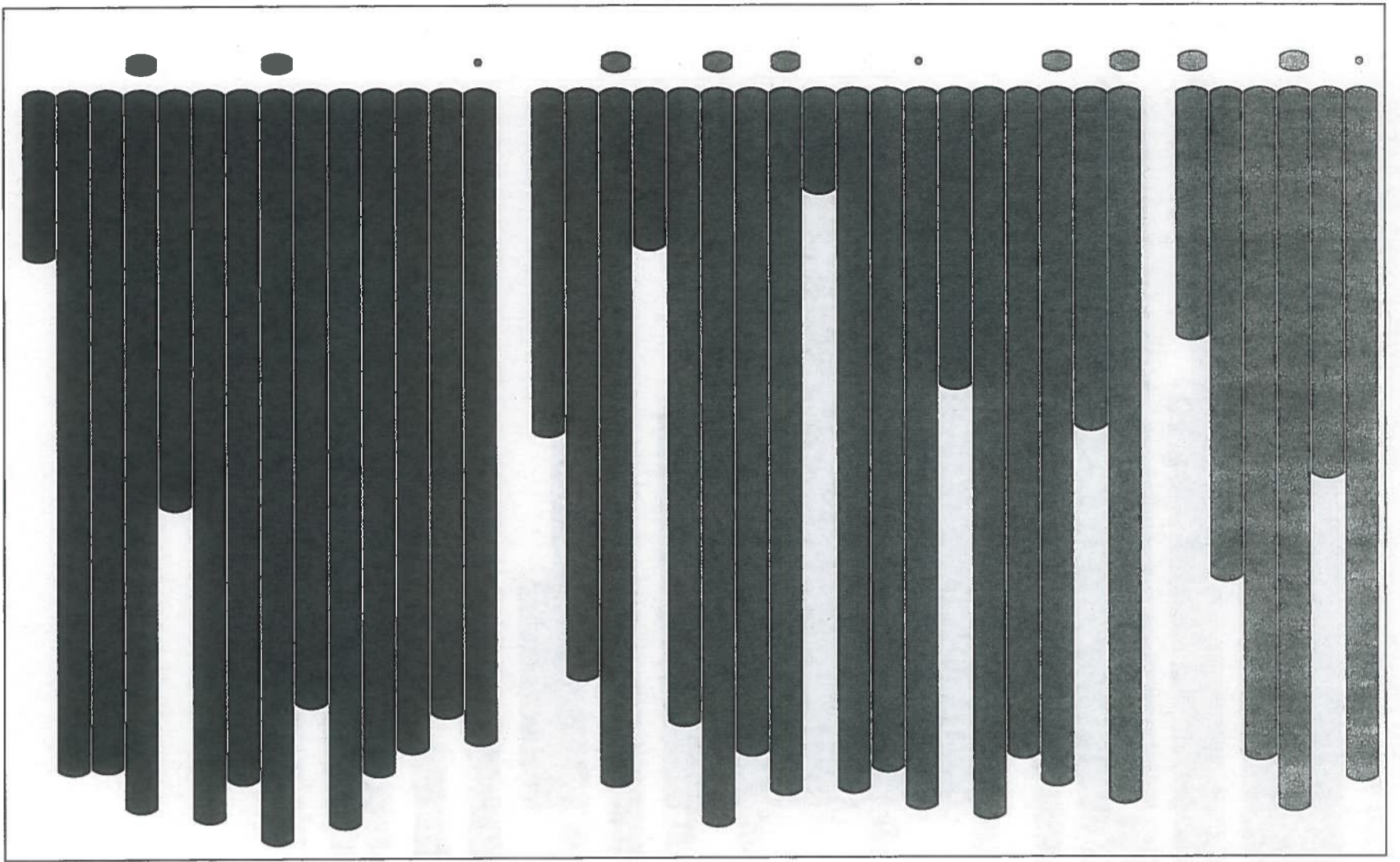
[Redacted]

Agenda

1. Opening & welkom (10.00 uur)

[Redacted text block]

[Redacted text block]

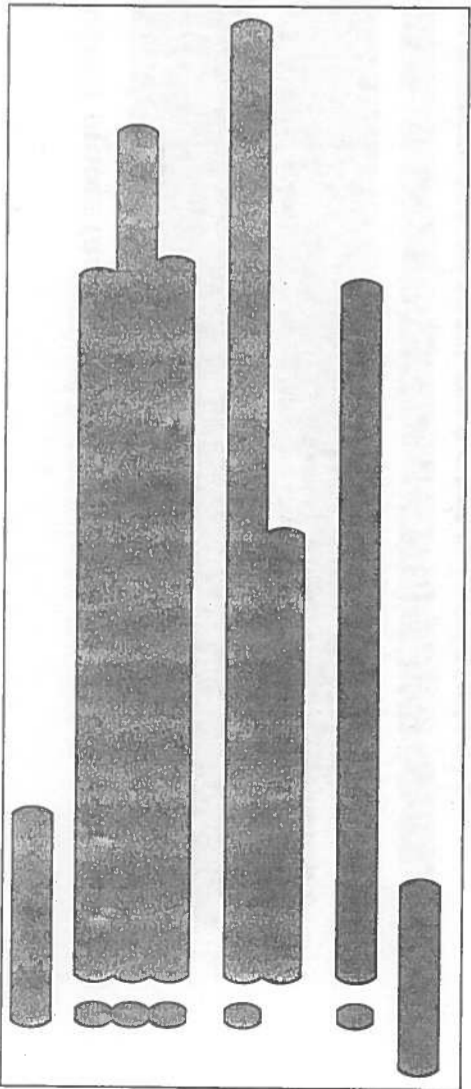

2. Kennismaken (10:15)

[Redacted text block]

[Redacted text block]

4. Vervolgproces fase 2 [+ doorkijkje fase 3] (12:00)

[Redacted text]

[Redacted text]

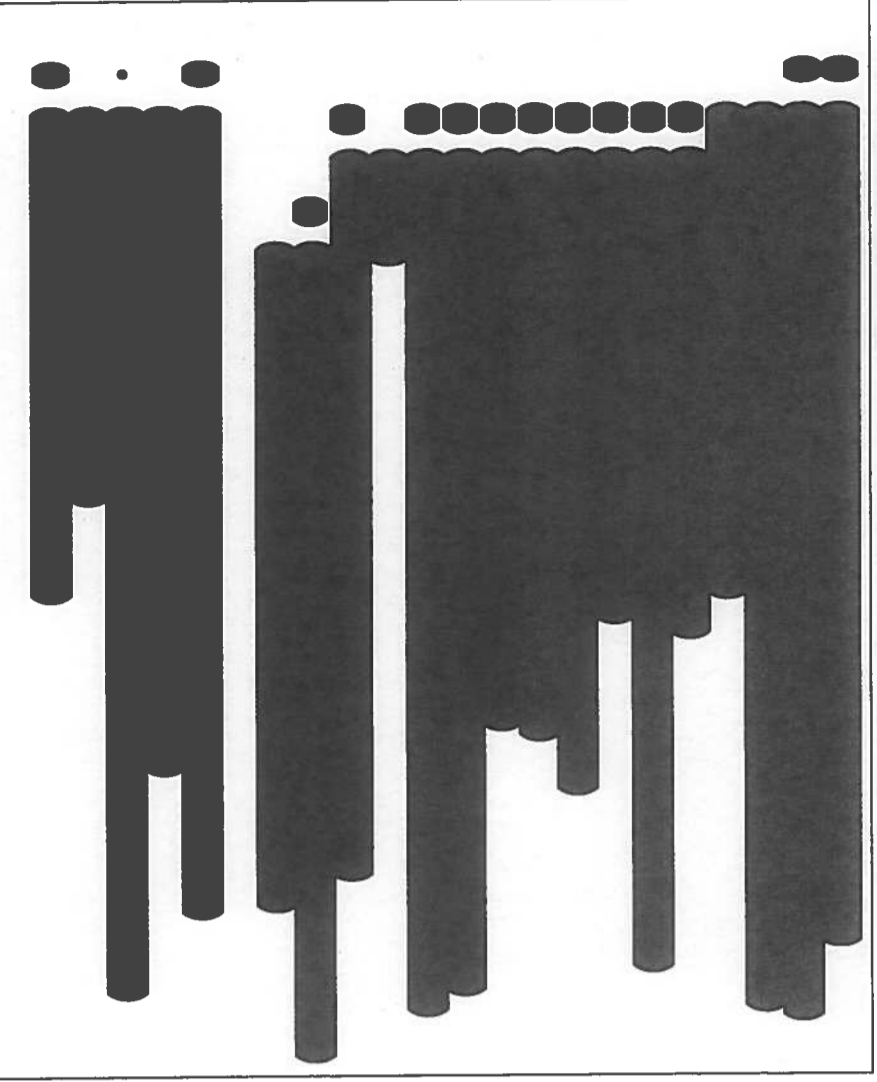
[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

[Redacted text]

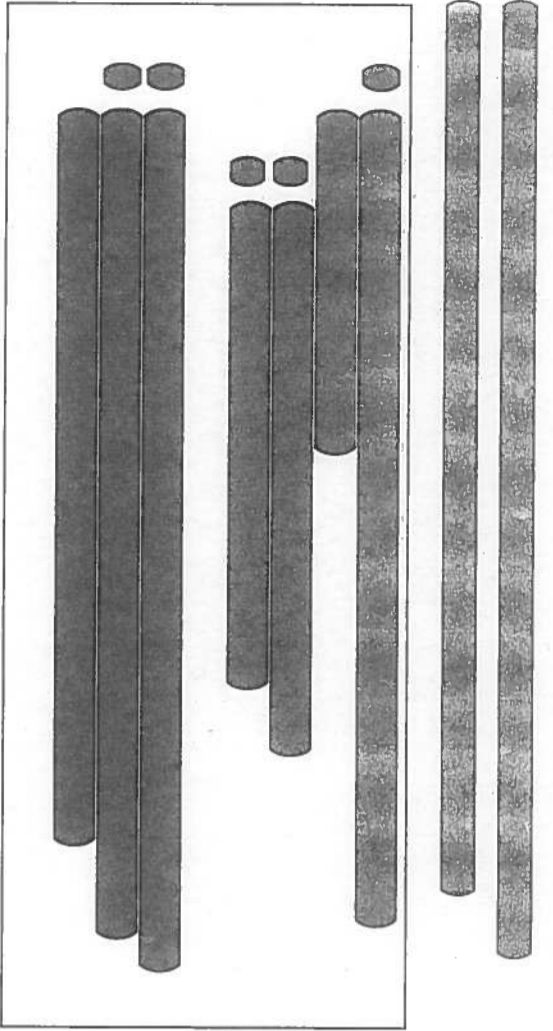
5. Conclusies & afspraken

[Redacted text block]

[Redacted text block]

6. Sluicing

Van: [redacted]
Aan: [redacted] - DGMI
Onderwerp: Re: platform Houtrook en gezondheid
Datum: vrijdag 14 april 2017 19:31:09

Staatsbosbeheer is lid van de vereniging van natuur en bos eigenaren (vne), deze koepel club, ook natuurmonumenten maakt deel uit. En de vereniging inlands hout aannemers en chips producenten en handlarren en de bv'or, net name compostbedrijven, maar ook leveranciers van houtchips. Verder nog de papier en kartonsector en braachclub van de houtverwerkende industrie, meubelhout, planken etc die gaan voor 100% duurzaam gecertificeerd hout gebruik!

Een breed spectrum, die ik als een soortsecretaris begeleid bij de uitvoering van het zg agroconvenant schoon en zuinig.
Zij hebben belang bij maatschappelijk draagvlak voor houtgebruiken, en hebben gezamenlijk de wens uitgesproken zich hier dit jaar expliciet inzet op te plegen
Groet [redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPad

> Op 14 apr. 2017 om 15:32 heeft [redacted] - DGMI <[redacted]@minionm.nl> het volgende geschreven:

> Hi [redacted]
> Ik zal het dinsdag bespreken. Eén van de agendapunten is de vraag of de juiste partijen aan tafel zitten. Moet ik bij de bos- en houtsector denken aan Staatsbosbeheer? En welke partijen nog meer?

> Groeten,
> [redacted]

> -----Oorspronkelijk bericht-----

> Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
> |mailto:[redacted]@rvo.nl|

> Verzonden: donderdag 13 april 2017 18:58

> Aan: [redacted] - DGMI <[redacted]@rvo.nl>

> CC: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>

> Onderwerp: Re: platform Houtrook en gezondheid

> Hoi [redacted] de bos en houtsector wil ook graag meedenken, denk aan de kwaliteit en soort hout. Indien neer: is er dan een aanhaakmogelijkheid? Ben benieuwd. Groet [redacted]

> Verstuurd vanaf mijn iPhone

> Op 13 apr. 2017 om 18:06 heeft [redacted] - DGMI <[redacted]@minionm.nl> het volgende geschreven:

> Beste [redacted]
> Dank voor je mail. Het ligt iets anders. Dinsdag is de kick-off meeting van het Platform Houtrook in OIM (Overlegorganen IenM)-verband. Daarin proberen we onder leiding van een onafhankelijk voorzitter te komen tot een pakket aan oplossingen voor houtrookverlast, veroorzaakt door particulieren. Het RIVM heeft de afgelopen tijd met alle partijen gewerkt aan een totaaloverzicht aan oplossingen. Eén van die oplossingsrichtingen is 'het stimuleren van schone alternatieven'. Daar komen bv. een sloopregeling voor kachels en het draaien aan de knoppen van de ISDE aan bod. In overleg met [redacted] heb ik daar wat informatie voor aangeleverd. IenM en BZK zitten namens het Rijk aan de onderhandelingsstafel, we zorgen uiteraard dat we goed afstemmen met EZ en met jullie.

> Dinsdag wordt er dus nog niets gepubliceerd, er is slechts sprake van een kick-off (er wordt nog niet over concrete oplossingen gesproken). Ik verwacht dat het Platform in het najaar met resultaten zal komen. Heb je zo

> voldoende info?

> Groeten,

> Van: [mailto: [redacted]@rvo.nl]

> Verzonden: donderdag 13 april 2017 11:56

> Aan: [redacted] - DGMI

> CC: [redacted]

> Onderwerp: platform Houtrook en gezondheid

> Beste [redacted]

> Van [redacted] van de NHK hoorde ik dat er volgende week een communicatie of rapport van het bovengenoemde Platform gepresenteerd wordt. Dat is voor RVO zeer interessant vanwege de regelingen die wij uitvoeren waar bio-energie gestimuleerd wordt, zoals de ISDE en de SDE+.

> Kan jij daar meer over zeggen? Is er bijvoorbeeld een bijeenkomst gepland volgende week waar RVO aan kan deelnemen?

> Ik hoor het graag van je.

> Met vriendelijke groeten/kind regards,

> [redacted]

> Team Duurzame Energie Grootschalig

> Adviseur Hernieuwbare Energie/Bio-energie Advisor Renewable Energy/Bioenergy

>
> Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

> Netherlands Enterprise Agency

> Croeselaan 151 3521 BJ | Utrecht

> Postbus 8242|P.O. Box | 3503 RE | Utrecht

> T +31 (0)88 602 2470

> M +31 (0)6 27239643

> [redacted]@rvo.nl <mailto: [redacted]@rvo.nl>

> www.rvo.nl <http://www.rvo.nl/>

> <image001.png> <http://www.bioenergy-business.eu> <image002.png>

> De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl <http://rvo.nl>) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

> De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

> This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

> The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt

met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

> This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

> De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

>

> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

> De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

>

> This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

> The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

[Redacted]

Bestuurskern
Dir: Klimaat, Lucht en Geluid
Afd. Lucht en Geluid
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

[Redacted]
T 070 [Redacted]
M +31(0)6 [Redacted]
[Redacted]@minienm.nl

Ons kenmerk
IENM/BSK-2016/48167

Datum
29 FEB. 2016

memo

brief aan Platform Houtstook

Hierbij ter ondertekening een brief aan de voorzitter van het Platform Houtstook (i.o.) waarin het Platform wordt verzocht een overzicht op te stellen van de problemen en mogelijke oplossingen voor gezondheidsklachten door houtstook. Met dit verzoek wordt invulling gegeven aan de toezegging van de staatssecretaris aan de Tweede Kamer om het Platform Houtstook te betrekken bij de uitvoering van de door de Kamer aangenomen motie van mw. Cegerek, waarin de regering wordt verzocht "in overleg te treden met het RIVM en de gemeenten en in kaart te brengen wat de problemen en mogelijke oplossingen zijn voor de gezondheidsklachten die een deel van de Nederlanders ervaart door houtstook".

Er zijn twee redenen dat eerst nu het formele verzoek aan het Platform Houtstook wordt gedaan: de ontwikkelingen rond het thema houtstook zijn in een stroomversnelling geraakt en de oprichting van het platform kost meer tijd dan was voorzien.

Na de motie Cegerek zijn er veel ontwikkelingen rondom houtstook geweest zoals de publicatie van onderzoeksrapporten, brieven van verschillende belanghebbende partijen en media-aandacht. Daarbij werden telkens nieuwe aspecten en gezichtspunten naar voren gebracht. Het leek daarom beter de uitkomsten van het AO Leefomgeving van 11 februari af te wachten.

[Redacted]

Vriendelijke groet,

[Redacted]